

**UCHWAŁA NR 410/2022
RADY GMINY PRZEMĘT**

z dnia 30 sierpnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021 – 2027.

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) i art. 19 ust. 3 b ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 z późn. zm.) Rada Gminy Przemęt uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021 – 2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przemęt.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Przemęt

Elżbieta Wita

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Przemęt
Nr 410/2022 z dnia
30 sierpnia 2022 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PRZEMĘT NA LATA 2021-2027

Opracowanie:

Urząd Gminy Przemęt

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 opracowano w oparciu o materiały źródłowe wydziałów Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PRZEMĘT	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	11
3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	13
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	15
4.1. Ocena sytuacji Gminy	15
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	16
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	18
STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PRZEMĘT	20
1. Misja i wizja	21
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	22
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Przemęt	34
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	36
5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	38
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	41
7. Ramy finansowe i źródła finansowania	42
ZAŁĄCZNIKI	44
ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY PRZEMĘT	45
ZAŁĄCZNIK 2: WZÓR ANKIETY	82
ZAŁĄCZNIK 3: TABELA EWALUACYJNA	87

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Przemęt jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy na lata 2021-2027. Jest komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w Gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Przemęt, jednocześnie pozostając spójny z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnianych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji były warsztaty strategiczne, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, organizacji senioralnych, Radni, pracownicy Urzędu Gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych oraz specjaliści z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii, jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378).

Ważnym elementem prac nad Strategią było doradztwo i wsparcie oraz udział w warsztatach strategicznych **Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027**, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- Grzegorz Aryż – Sekretarz Gminy Przemęt – Przedstawiciel Urzędu Gminy Przemęt – Przewodniczący Zespołu (do dnia 6 lipca 2022 r.),
- Waldemar Kalitka – Zastępca Wójta Gminy Przemęt – Przedstawiciel Urzędu Gminy Przemęt – Przewodniczący Zespołu (od 6 lipca 2022 r.),
- Adam Kubiak – pracownik Urzędu Gminy Przemęt (do dnia 5.02.2021 r.),
- Mateusz Wróblewski – pracownik Urzędu Gminy Przemęt (do dnia 4.05.2021 r.),
- Sylwia Szaranek – pracownik Urzędu Gminy Przemęt (od dnia 4.05.2021 r.),
- Bartłomiej Górny – Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Edwarda Tomińskiego w Buczu,
- Elwira Michalewicz – przedstawiciel Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki w Przemęcie,
- Joanna Koziołek – Radna Gminy Przemęt,
- Elżbieta Wita – Stowarzyszenie Przyjaciół Moch,
- Dagmara Angier-Sroka – Fundacja Sztuka dla Ludzi.

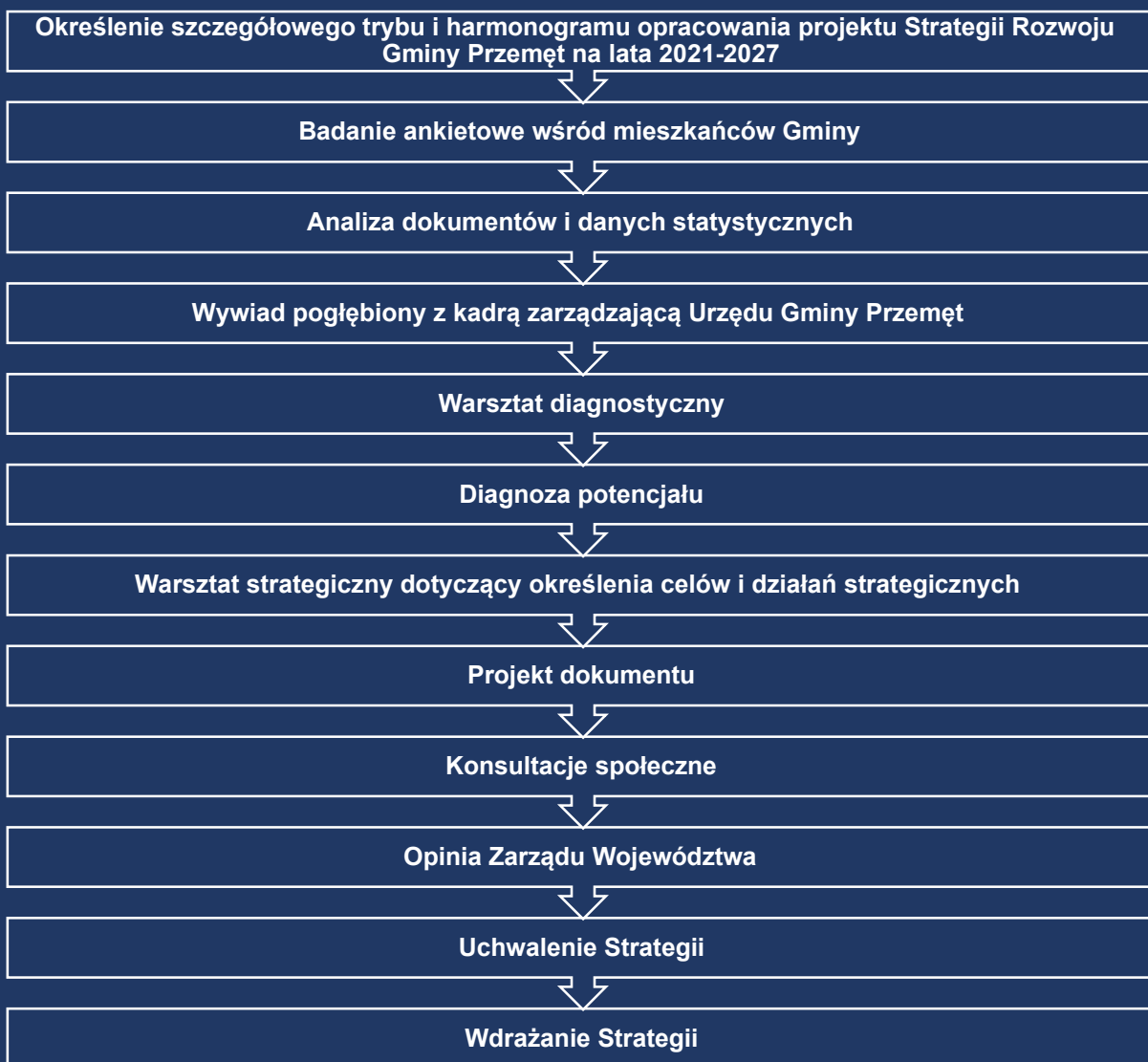
Zespół ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 wspierali również eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Tomasz Michałowicz – Starszy specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Dominika Szulc – Młodszy specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Monika Kurosz – Psycholog, trener, konsultant.

Wójt Gminy Przemęt prace nad Strategią rozpoczął w lipcu 2020 roku. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy nad dokumentem przyjęto uchwałą nr 216/2020 Rady Gminy Przemęt z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z kierownictwem Urzędu oraz w wyniku badania ankietowego wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Uzupełnieniem danych do diagnozy sytuacji w Gminie był warsztat diagnostyczny, przeprowadzony metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Następnie przeprowadzono warsztaty strategiczne, podczas których opracowano cele strategiczne, operacyjne oraz działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. W lutym 2021 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu został wyłożony do publicznego wglądu w trybie konsultacji społecznych. Na koniec projekt przedłożono Zarządowi Województwa Wielkopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027:

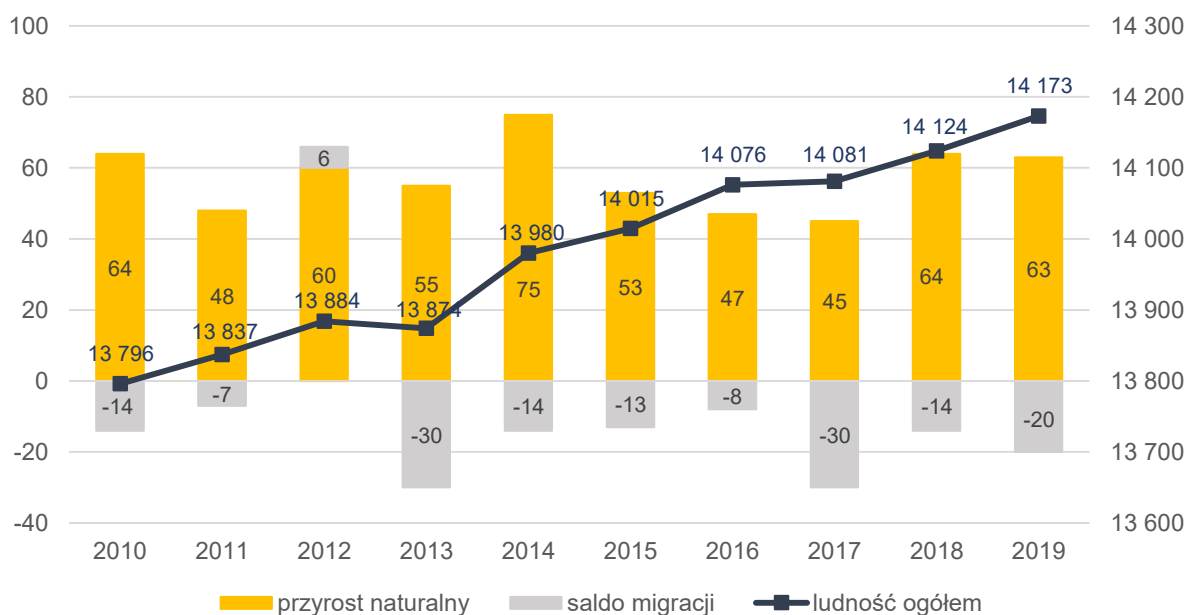

STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PRZEMĘT

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Gmina Przemęt jest drugą pod względem zaludnienia jednostką samorządu terytorialnego w powiecie wolsztyńskim i skupia ona 25% ludności powiatu. Gęstość zaludnienia wynosi 63 osoby/km², co sytuuje Gminę na drugim miejscu pod kątem tego wskaźnika – za gminą miejsko-wiejską Wolsztyn (118 osób/km²) i przed gminą wiejską Siedlec (59 osób/km²).

Z diagnozy sytuacji demograficznej wynika, że w ostatnich 10 latach obserwowany jest systematyczny wzrost liczby mieszkańców. W roku 2019 Gminę zamieszkiwało 14 173 osób. Pozytywna tendencja widoczna jest we wszystkich Gminach powiatu wolsztyńskiego, natomiast w Gminach wiejskich (Przemęt i Siedlec) dynamika zwiększania się liczby ludności jest większa niż w Gminie Wolsztyn. Mimo tego, że ludność Gminy Przemęt rośnie, saldo migracji (mówiące o stosunku osób wyprowadzających się z jednostki do osób osiedlających się), pozostaje na poziomie ujemnym. W ostatnich latach zauważalne jest, że większość osób, które zameldowują się na terenie Gminy Przemęt to wcześniejsi mieszkańcy wsi. Co ciekawe, osoby wymeldowujące się z terenu Gminy, również osiedlają się w innych miejscowościach wiejskich. Negatywne saldo migracji nie wynika więc z chęci zmiany otoczenia na miejskie i przeprowadzki do większych ośrodków administracyjnych. Należy więc pochylić się nad działaniami zachęcającymi mieszkańców do pozostawania w Gminie i zapewnić im te możliwości zaspokajania potrzeb, których szukają w innych jednostkach. Pozytywny czynnik wpływający na zwiększanie liczby ludności Gminy to wysoki i stale dodatni przyrost naturalny. Wynika z tego, że mieszkańcy decydują się na założenie lub powiększenie rodziny, na co wpływ ma m.in. dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz pozostałych usług społecznych.

Ryc. 1 Zmiany liczby ludności w Gminie Przemęt w latach 2010-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując strukturę demograficzną Gminy Przemęt, zauważa się niewielki spadek liczby osób w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni lat 2015-2019 różnica wynosi 184 osoby. Wzrasta natomiast stan ludności w wieku przed i poprodukcyjnym. Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym postępuje z dużą dynamiką, która w latach 2015-2019 wynosiła 120%. Analizując prognozy demograficzne opracowane przez Główny Urząd Statystyczny, przewiduje się dalszy wzrost udziału osób starszych, przy stabilizacji osób w wieku przedprodukcyjnym i jednoczesnym spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym. W okolicach 2028 roku przewiduje się przewyższenie liczby seniorów nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym. Tendencja związana ze starzeniem się społeczeństwa jest charakterystyczna dla większości

gmin w Polsce. Pozytywną informacją jest przewidywany brak spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, świadczący o stabilizacji liczby młodych mieszkańców, którzy w perspektywie najbliższych kilku lub kilkunastu lat będą głównym potencjałem społecznym, wchodząc na rynek pracy, a tym samym generując dochody do budżetu Gminy.

Ze względu na turystyczny charakter części Gminy, powstaje wiele obiektów budowlanych, które z założenia mają być wykorzystywane na cele letniskowe, jednak zamieszkiwane są przez cały rok. W większości użytkownicy tych obiektów nie są jednak zameldowani w Gminie. Dlatego statystyki dotyczące liczby ludności zamieszkującej obszar Gminy Przemęt mogą być niedoszacowane. Władze Gminy dostrzegają potrzebę podejmowania działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, a także zmierzających do zameldowania wszystkich faktycznie zamieszkałych osób.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna skutkuje zmianą popytu na usługi publiczne, takie jak opieka nad dziećmi, oświata i wychowanie, kultura i sport oraz opieka nad osobami starszymi i ich aktywizacja.

Poziom upowszechnienia opieki żłobkowej wynosi w Gminie Przemęt 5,6% (30 miejsc w żłobku). Aktualnie podaż usługi opieki nad dziećmi do lat 3 jest dostosowana do faktycznych potrzeb mieszkańców i w pełni zaspokaja popyt. Biorąc jednak pod uwagę trendy społeczne związane z coraz częstszym i szybszym powrotem młodych rodziców, głównie matek, na rynek pracy, a także pozytywne prognozy demograficzne – możliwe jest zwiększenie potrzeb społeczeństwa w tym zakresie. Rozwiązań upatruje się w alternatywach dla żłobków – Klubach Dziecięcych lub stanowisk dziennych opiekunów.

W Gminie Przemęt funkcjonuje 6 przedszkoli gminnych, oraz 2 niepubliczne, prowadzone przez organizację pozarządową. Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym jest wysoki i wynosi 94,7%. Liczba miejsc w przedszkolach w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku przedszkolnym wynosiła w 2019 roku 1001,5. Wynika z tego, że Gmina Przemęt w pełni zaspokaja potrzeby przedszkolne na swoim terenie. Pomimo zapewnienia miejsc wychowania przedszkolnego, dostrzega się potrzebę reorganizacji sieci przedszkoli, ze względu na stan infrastruktury w niektórych budynkach, krótkie godziny funkcjonowania 2 placówek, a także potrzebę zapewnienia opieki nad dziećmi w okresie letnim.

Gmina Przemęt jest organem prowadzącym dla 3 zespołów szkół (w Kluczewie, Kaszczorze i Przemęcie), a także 2 szkół podstawowych (w Buczu i w Mochach). Dodatkowo, 2 szkoły podstawowe niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej prowadzone są w Starkowie i Radomierzu przez organizację pozarządową. Szkoły podstawowe posiadają pracownie przedmiotowe, które wymagają jednak doposażenia w pomoce naukowe. Polepszenie wyposażenia wpłynie pozytywnie na wyniki edukacyjne uczniów, a także wspomże uzdolnione osoby w rozwijaniu swoich pasji i zainteresowań, co skutkuje wysokim poziomem wykształcenia absolwentów szkół gminnych. Sieć szkolna wydaje się być optymalna. Infrastruktura szkolna wymaga jednak poprawy m.in. w zakresie termomodernizacji, remontów pokryć dachowych, a także zmniejszenia różnic w wyposażeniu pomiędzy poszczególnymi placówkami. Analizując wyniki egzaminów ósmoklasistów, zauważa się niższe niż średnia wojewódzka czy powiatowa wyniki uczniów z części języków obcych (język angielski). Zaleca się więc podejmowanie działań z zakresu wspierania uczniów z trudnościami w nauce, ze szczególnym naciskiem na języki obce.

Poza Szkołą Podstawową im. Powstańców Wielkopolskich, w skład Zespołu Szkół w Przemęcie wchodzi również Technikum Ekonomiczne oraz Branżowa Szkoła I stopnia. Szkoła ponadpodstawowa stanowi potencjał Gminy w zakresie m.in. ukierunkowania nauczanych branż na potrzeby lokalnego rynku pracy. Istnieje prawdopodobieństwo, że absolwenci wykształceni w pożądanym zawodach, będą chętni podejmować pracę na terenie Gminy i wiązać z nią swoją przyszłość. Obecnie jednak, szkoła średnia odznacza się niezadowalającą lokalizacją, brakami infrastrukturalnymi i złą sytuacją lokalową. Aby w pełni wykorzystać potencjał jednostki, potrzebne jest określenie koncepcji jej dalszego rozwoju.

Funkcjonujący w Gminie Przemęt system stypendialny wynagradza uczniów za wysokie wyniki w nauce, a także osiągnięcia w dziedzinach sportu i sztuki. System stypendialny jest jednym z narzędzi monitorowania aktywności zawodowej absolwentów, w celu weryfikacji trafności systemu nauczania i dostosowania go do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Na jakość życia mieszkańców Gminy Przemęt wpływają również działania związane ze sportem, kulturą, rekreacją i szeroko rozumianym rozwojem osobistym. W tym zakresie potrzeby lokalnej społeczności zaspokajają Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Przemęcie. W ramach GCKiB oferowany jest szeroki zakres aktywności m.in. Młodzieżowa Orkiestra Dęta, grupa mażorettek „Vena”, zespół wokalny „Gioielli”, teatr „Zaczarowana Dorożka” oraz odbywają się zajęcia plastyczne, zajęcia z rękodzieła artystycznego i tańca towarzyskiego. Organizowane są cykliczne imprezy, które stwarzają możliwość do propagowania lokalnej historii, a także tradycyjnych wyrobów, atrakcji turystycznych i rekreacyjnych. Ponadto funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, który oferuje wykłady i zajęcia tematyczne dla seniorów, stanowiąc odpowiedź na zapotrzebowanie i wzrastającą aktywność osób starszych. Na terenie gminy prowadzone są również: Dom Dziennego Pobytu Senior+ oraz Kluby Seniora. W ramach ich działalności prowadzone są m.in. warsztaty plastyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi, wyjazdy.

Działalność promocyjna prowadzona jest wieloma kanałami, dzięki czemu dostrzega się duży potencjał w wypromowaniu lokalnych produktów i atrakcji, co wpłynie na liczbę turystów odwiedzających Gminę Przemęt.

Na terenie Gminy znajduje się 21 sal wiejskich w miejscowościach Barchlin, Borek, Bucz, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Radomierz, Sączkowo, Siekówko, Sokołowice, Starkowo, Ostolin, Siekowo, Solec, Biskupice i Solec Nowy, przy czym większość wymaga remontu. Działalność obiektów niesie duży potencjał do wykorzystania, głównie w zakresie aktywizacji miejscowej społeczności, jednak obecnie wykorzystywane są one głównie na wynajem i organizację imprez okolicznościowych.

Infrastruktura sportowa w Gminie Przemęt wymaga modernizacji. Obecne kompleksy boisk i stadiony piłkarskie są efektywnie wykorzystywane przez lokalne drużyny. W Gminie rozwijane są takie dyscypliny sportu jak judo, biegi na orientację czy sporty wodne (np. kajakerstwo).

W 4 największych miejscowościach Gminy Przemęt (Bucz, Kaszczor, Mochy, Przemęt), zlokalizowanych w różnych jej częściach znajdują się punkty Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Dzięki temu mieszkańcy mają ułatwiony dostęp do ośrodków zdrowia. Dodatkowym atutem są apteki lub punkty apteczne we wszystkich tych miejscowościach. Podobnie jak w większości wielkopolskich gmin, również w Przemęcie występuje problem z dostępnością do specjalistycznej opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy występuje tylko gabinet stomatologiczny i rehabilitacyjno-fizjoterapeutyczny. W Gminie Przemęt realizowane są programy zdrowotne i profilaktyczne, co wpływa na zdrowie mieszkańców i możliwość wczesnego wykrywania nieprawidłowości zdrowotnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemęcie obejmuje swoją działalnością głównie osoby w trudnej sytuacji życiowej ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność, potrzebę ochrony macierzyństwa, ubóstwo i bezrobocie.

Odpowiedzią na zmiany demograficzne związane ze starzejącym się społeczeństwem oraz wzrostem liczby seniorów o czym mówią prognozy demograficzne, są podejmowane działania z zakresu polityki senioralnej. W 2020 roku w budynku, w którym również znajduje się żłobek gminny, utworzono Dzienny Dom Pomocy Senior+, który oferuje miejsce dla 20 seniorów. Podopieczni mają możliwość uczestniczenia w zajęciach z terapii zajęciowej, zajęciach usprawniających ruchowo prowadzonych przez fizjoterapeutę, otrzymują wsparcie psychologa, pomoc i wsparcie opiekunek. Dodatkowo od 2019 roku działa Klub Senior+, oferujący w sumie 40 miejsc w miejscowościach Bucz, Kaszczor, Mochy i Przemęt. Mimo mocno zakorzenionej w mieszkańcach kultury opieki wielopokoleniowej, trendy społeczne wskazują na konieczność dalszego rozwijania usług społecznych zarówno w odniesieniu do dzieci, jak i osób starszych.

Nadal nie wszystkie budynki użyteczności publicznej dostosowane są do osób ze specjalnymi potrzebami. Należy więc zwiększać dostępność do tych obiektów, zarówno w wymiarze infrastrukturalnym (architektonicznym), jak i komunikacyjnym, informacyjnym oraz cyfrowym.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na tle województwa wielkopolskiego i powiatu wolsztyńskiego, Gmina Przemęt charakteryzuje się niższym poziomem przedsiębiorczości wyrażanym liczbą podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Corocznie jednak liczba przedsiębiorstw rośnie (1 648 podmiotów na koniec roku 2019), co jest zjawiskiem pozytywnym. W ślad za zwiększającą się liczbą firm, zmniejsza się udział osób bezrobotnych. Pod względem tego wskaźnika Gmina wyróżnia się pozytywnie na tle powiatu i województwa. Bezrobocie w roku 2019 wynosiło w Gminie Przemęt nieco ponad 1%.

Do największych przedsiębiorstw na terenie Gminy Przemęt można zaliczyć m.in. następujące: Agrofresh Dobrowolski (Mochy), Beef&Pork (Błotnica), Betoniarńia Mochy (Mochy), Firma Słomiński od 1904 – rzeźnictwo (Kaszczor), Łabimex (Przemęt), Marmorin Design (Starkowo), Pab-bruk (Przemęt), Paletex (Starkowo), Rol-Mat Bis (Przemęt), Szwarz Rzeźnictwo – Wędliniarstwo (Poświętne), oddziały Firmy Kruszgeo i Dębowa Polska (Kaszczor), Ubojnia „Blutex” (Kaszczor), Firma Amjadi – konfekcjonowanie jelit (Kaszczor), a także działającą nieprzerwanie od ponad 120 lat Firma Metzler – podłogi, mozaiki (Kaszczor). Dominujące branże związane są z budownictwem, handlem, naprawą pojazdów, a także rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Zaznaczyć należy, że wśród nowopowstających działalności, dominują te związane z budowlanymi robotami wykończeniowymi. Widoczny jest spadek udziału osób zatrudnionych w rolnictwie, czego przyczyny można dopatrywać się w zwiększeniu mechanizacji, dominacją gospodarstw wielkopowierzchniowych i spadkiem opłacalności małych gospodarstw. Istotne więc jest podejmowanie działań zmierzających do przechodzenia na działalności okołorolnicze, zachęcania do tworzenia obiektów agroturystycznych, a także promowanie lokalnych wytwórców i ich produktów. Dostrzega się potrzebę aktywizacji zawodowej osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej.

Ważnym aspektem gospodarczym Gminy Przemęt jest jej przynależność do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która należy do najszybciej rozwijających się stref pod względem finansowym i terytorialnym. Obowiązujące w strefie zwolnienia podatkowe stanowią największą dostępną ulgę finansową możliwą obecnie do uzyskania w Polsce. W ramach podstrefy Przemęt, w miejscowości Mochy znajduje się niezagospodarowana aktualnie działka, posiadająca dostęp do infrastruktury podstawowej i objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach.

Gmina Przemęt posiada atrakcyjne działki budowlane przeznaczone na sprzedaż. Część z nich jest już uzbrojona w infrastrukturę podstawową i stanowi interesującą ofertę dla przedsiębiorców. W większości przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z działalnością usługowo-produkcyjną oraz usługi handlu detalicznego. Dostrzega się więc potencjał rozwoju Gminy w oparciu o dostępne tereny pod budownictwo mieszkaniowe.

W Gminie od 2019 roku funkcjonuje Spółdzielnia Socjalna „Konwalia”. Została powołana przez Gminę Przemęt oraz Fundację Centrum Aktywności. Jej celem jest przywrócenie na rynek pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i prowadzenie działalności społecznej i oświatowej na rzecz swoich członków oraz środowiska.

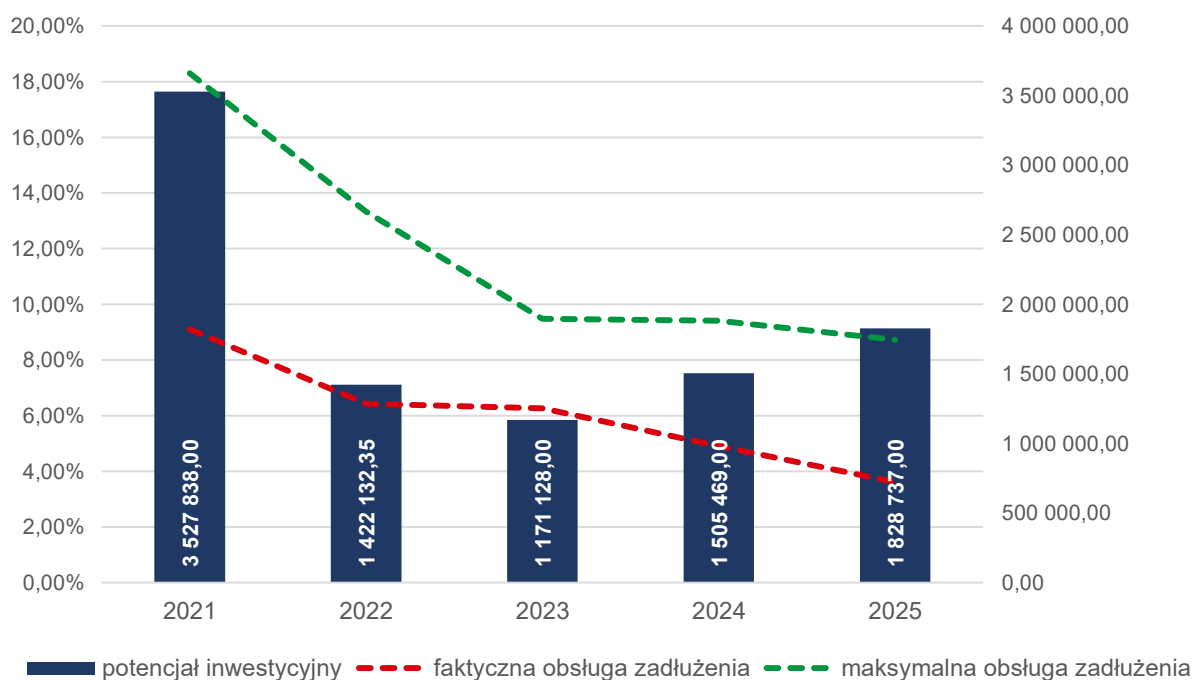

Analizując stan finansów samorządowych, zauważyć można, że w latach 2015-2019 dochody budżetu Gminy Przemęt ulegały corocznemu zwiększeniu. Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Przemęt kształtował się niżej od średniej wyznaczonej dla województwa wielkopolskiego, jednak wyżej niż średnia dla powiatu wolsztyńskiego. W 2019 roku dochód ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Przemęt wyniósł 5 127,12 zł (przy średniej wojewódzkiej 5 764,26 zł i powiatowej 4 907,61 zł).

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 6,3 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 5,7 mln zł, podatek rolny – 0,8 mln zł i podatek od środków transportowych – 0,6 mln zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 62 tys. zł rocznie. Ze względu na stosowanie niższych niż maksymalne stawek podatków a także ulg i zwolnień, potencjał dochodowy jest wyższy.

Corocznie wzrastały również wydatki bieżące Gminy – od poziomu 39,3 mln zł w roku 2015, do 60,5 mln zł w roku 2019. Dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była jednak na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) był na w miarę równym poziomie, z niewielką tendencją wzrostową. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa jest na ogół wyższy, co wiąże się z aktywnym i sukcesywnym pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych i krajowych.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Przemęt pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Ryc. 2 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Przemęt na lata 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr 228/2020 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Przemęt na lata 2021-2025

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2020-2024. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy (2021-2024) wyniesie około 11,3 mln zł.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Przemęt położona jest w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, przy granicy z województwem lubuskim. Razem z Gminami Siedlec i Wolsztyn tworzy powiat wolsztyński. Obszar Gminy zajmuje 225 km². Położenie pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami miejskimi – Poznaniem i Wrocławiem, jest dużym atutem, którego potencjał nieco osłabia odległość względem najbliższej drogi szybkiego ruchu – S5 przebiega około 20 km na wschód od Gminy. Dzięki połączeniu kolejowemu Wolsztyn-Leszno, z 4 stacji na terenie Gminy Przemęt można dojechać do Leszna (które jest najbliższym większym miastem) w około 40 minut. W Gminie Przemęt nie funkcjonuje publiczny transport zbiorowy. Funkcjonuje transport kolejowy oraz przewozy prywatnych przewoźników.

W Gminie Przemęt 4 miejscowości wyróżniają się na tle pozostałych ze względu na liczbę mieszkańców. Są to miejscowości Bucz, Kaszczor, Mochy i Przemęt. Bucz i Mochy to siedziby 2 historycznych gmin, z których połączenia powstała Gmina Przemęt. Ponadto w wymienionych wsiach zlokalizowane są główne usługi: oświata, wychowanie przedszkolne, opieka zdrowia, kultura i sport. Wspomniane miejscowości zlokalizowane są w różnych częściach Gminy, dzięki czemu pozostałe wsie leżą nie dalej niż 6 km od nich. Co więcej, obiekty infrastrukturalne, w tym budynki (często zabytkowe) stwarzają duży potencjał do ustanowienia w nich pewnego rodzaju centrów obszarów, gdzie mieszkańcy będą mogli rozwijać swoje aktywności, a także korzystać z usług np. w zakresie wynajmu tych pomieszczeń na wydarzenia lokalne i imprezy okolicznościowe.

Większość powierzchni Gminy stanowią grunty użytkowane jako rolnicze (62%). Lasy stanowią 27% obszaru, tereny zabudowane tylko 7%, a 4% zajmują jeziora.

Zdecydowanym atutem Gminy Przemęt są jej walory przyrodnicze. Położenie w obszarze Przemęckiego Parku Krajobrazowego, w który wpisane są łańcuchy jezior rynnowych, a także rezerваты przyrody, warunkuje wysoki potencjał turystyczny i rekreacyjny Gminy. Warunki przyrodnicze pozwalają na rozwój żeglarstwa śródlądowego, kajakarstwa, wędkarstwa. Połączenie tych walorów z elementami krajobrazu kulturowego, w tym związanymi z zakonem cystersów, decyduje o dużych możliwościach rozwoju turystyki. Elementy infrastruktury turystycznej, choć wymagają modernizacji, stanowią dodatkową atrakcję. Tereny należące do Gminy posiadają jeszcze większy potencjał, m.in. związany z możliwością rozwoju plaży w Olejnicy, a także Osłoninie, wiatraków i wież widokowych. Wizytówką obszaru jest zdecydowanie Wyspa Konwaliowa, leżąca na Konwaliowym Szlaku Kajakowym. Atrakcje turystyczne leżące w odległych zakątkach Gminy Przemęt, bywają trudno dostępne dla turystów, którzy jako środek transportu coraz częściej wybierają rower. Brak połączonej sieci ścieżek pieszo-rowerowych jest zdecydowaną barierą rozwoju i wzrostu popularności tych punktów. Zagrożeniem dla dalszego rozwoju turystycznego mogą być zmiany klimatyczne, skutkujące m.in. suszą, zanikaniem jezior, a także ich zarastanie, będące często wynikiem zanieczyszczenia, m.in. z obszarowych źródeł rolniczych.

Gmina Przemęt posiada ciekawą ofertę szlaków pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych, które po dostosowaniu do potrzeb współczesnego turysty zwiększyłyby atrakcyjność obszaru.

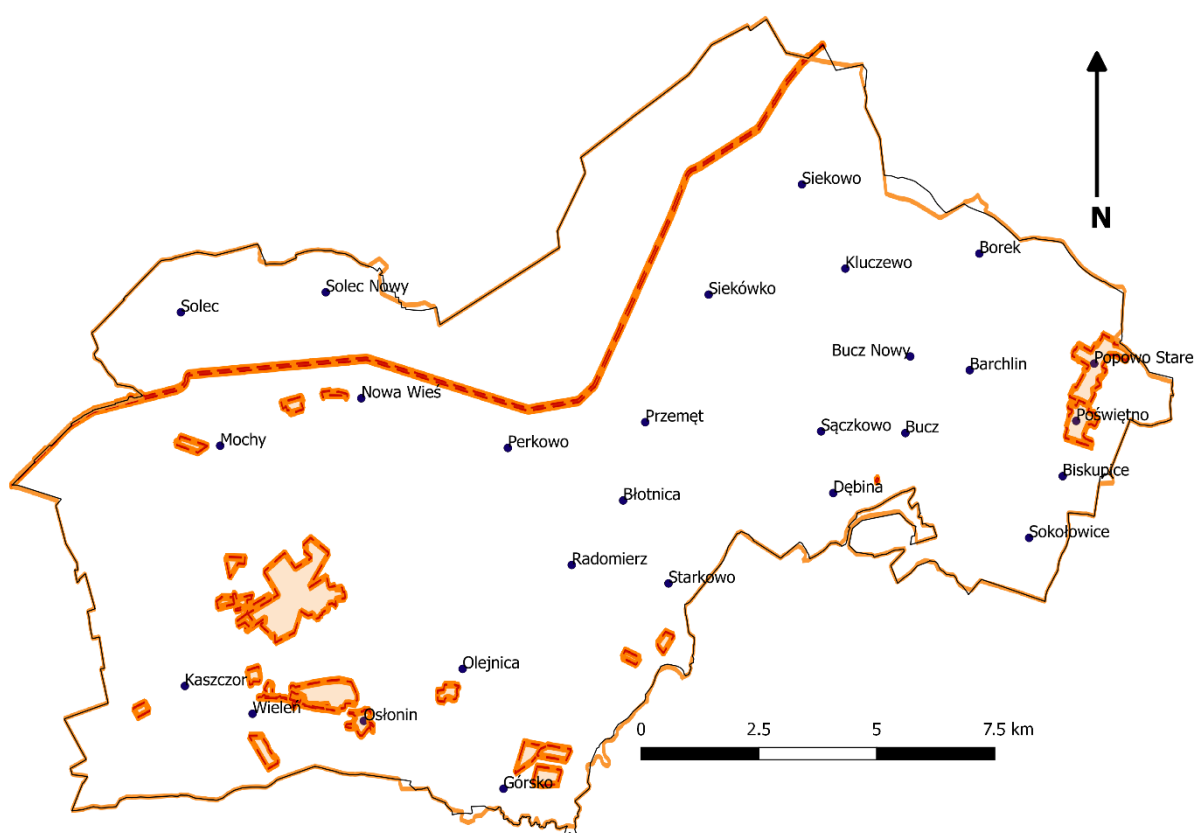
Analizując dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej, widoczny jest niższy udział zarówno w zakresie wodociągów jak i kanalizacji, porównując Gminę Przemęt do średnich powiatowych czy wojewódzkich. Zauważa się problem z niedostateczną przepustowością oczyszczalni ścieków, zwłaszcza w sezonie letnim, co wynika z większej liczby osób użytkujących sieć (turyści). Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków na terenie Gminy Przemęt od 2017 roku jest Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Do Gminy nie została doprowadzona sieć gazowa.

Szkielet układu komunikacyjnego w Gminie Przemęt stanowią drogi wojewódzkie (nr 305 i 316) i drogi powiatowe. Ich uzupełnieniem jest sieć dróg gminnych, o łącznej długości 82,84 km, przy czym większość stanowią drogi nieutwardzone. Na podstawie przeprowadzanych przeglądów, stwierdza się konieczność budowy, rozbudowy i remontu części dróg należących do Gminy. Potrzeby parkingowe mieszkańców są zaspokojone, jednak dostrzega się potrzebę budowy węzła przesiadkowego, wraz z parkingiem, np. na zasadzie park&ride. Potencjałem do lokalizacji takiego przedsięwzięcia odznacza się działka przy dworcu w Błotnicy oraz tereny zlokalizowane w Nowej Wsi, Perkowie, Starkowie.

Gmina Przemęt, jak i pozostałe Gminy z powiatu wolsztyńskiego, należy do Związku Międzygminnego „OBRA”, który jest odpowiedzialny za zagospodarowanie odpadów. Odpady zbierane są selektywnie z podziałem na 5 frakcji: tworzywa sztuczne, papier, szkło, bioodpady i odpady zmieszane. Zauważa się jednak znaczną przewagę udziału odpadów zmieszanych. Odpady segregowane, stanowiły na przestrzeni lat 2015-2019 niemal 1/3 wszystkich wytworzonych odpadów. W roku 2019 było to 26% całości odpadów.

Zasób mieszkaniowy Gminy zlokalizowany jest w 7 budynkach i liczy łącznie 15 mieszkań. Przeciętna powierzchnia lokalu wynosi 57,14 m². Spośród budynków, w których znajdują się lokale gminne, 2 znajdują się w dobrym stanie technicznym, 4 w dostatecznym, a 1 w złym. Gmina Przemęt jest w posiadaniu gruntów zlokalizowanych przy drodze do Błotnicy oraz w Buczu, które stwarzają potencjał do rozwoju zabudowy mieszkaniowej, np. kilku bloków mieszkalnych.

Do najważniejszych dokumentów kształtujących zasady polityki przestrzennej na terenie Gminy Przemęt należą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 2012 roku, (zmieniony w 2016 r.) a także miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które na koniec 2019 roku obejmowały 2,8% powierzchni Gminy. Aktualnie trwają prace nad zmianą obowiązującego Studium.

Ryc. 3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego według stanu na 19.01.2021 r.
Źródło: wykonanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Przestrzennej Gminy Przemęt

W miejscach nieobjętych planami, gospodarka przestrzenna prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Mały udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a co za tym idzie lokalizowanie zabudowy na podstawie decyzji, może prowadzić do chaosu urbanistycznego. Rezultatem takiego postępowania jest niekontrolowany rozwój zabudowy letniskowej i samowole budowlane, występujące w Gminie, głównie w miejscowościach przyjeziornych.

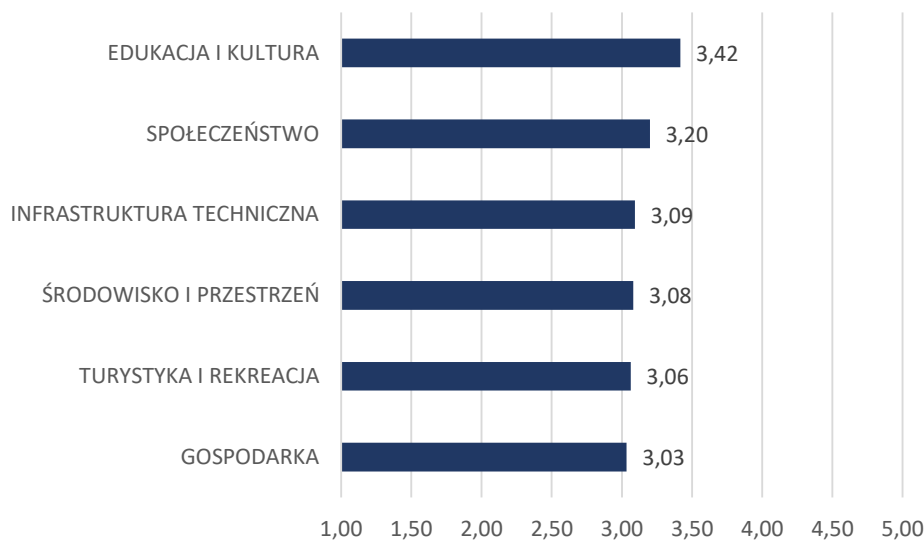
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego w Gminie Przemęt przeprowadzono badania ankietowe. Mieszkańcy wypełniali ankiety w formie kwestionariusza on-line oraz w postaci tradycyjnej – papierowej. Głównym celem przeprowadzenia ankiet było poznanie opinii społeczeństwa dotyczących głównych aspektów funkcjonowania Gminy, które przyczyniły się do określenia priorytetów rozwojowych w nadchodzących latach.

Respondenci odpowiadali na pytania zamknięte z zakresu społeczeństwa, gospodarki, środowiska i przestrzeni, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, kultury i edukacji. Łączna liczba przekazanych odpowiedzi wynosiła 262. W badaniu wzięło udział więcej kobiet (58,4%) niż mężczyzn (41,6%). Najsilniej reprezentowana była grupa wiekowa 26-45 lat (136 odpowiedzi, tj. 51,9%). Na pytania odpowiadała także młodzież oraz seniorzy. Zdecydowana większość ankietowanych (58%) zatrudniona była na umowę o pracę bądź inną. Swoje odpowiedzi przekazali także przedsiębiorcy, rolnicy, emeryci i renciści, uczniowie oraz osoby bezrobotne.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

Skala ocen jaką mogli przyporządkować respondenci wynosiła od 1 do 5, przy czym 5 stanowiło najwyższą ocenę, a 1 było oceną najniższą. Według mieszkańców Gminy Przemęt, najsilniejszym obszarem wśród ocenianych jest edukacja i kultura, gdzie średnia ocen wyniosła 3,42. Pozytywnie został również oceniony obszar społeczeństwo, który otrzymał 3,20 średniej ocen. Tematyka związana z gospodarką została oceniona najniżej (3,03 punkty).

Ryc. 4 Średnia ocena analizowanych obszarów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

W poniższej tabeli zaprezentowano najlepiej i najgorzej oceniane przez mieszkańców aspekty w poszczególnych obszarach tematycznych.

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

	Najlepiej oceniane:	Najgorzej oceniane:
Spółeczeństwo	Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	Połączenia komunikacyjne z innymi Gminami i miastami
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	Infrastruktura melioracji szczegółowej
Infrastruktura techniczna	Dostęp do Internetu w Gminie	Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczna Gminy	Oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych i organizacja dowozu dzieci do szkół	Działalność świetlic wiejskich

Źródło: Opracowanie wyników ankiet wśród mieszkańców

Analizując wyniki ankiet w podziale na grupy wiekowe, zauważono w większości przypadków podobne tendencje. Niezadowolenie z połączeń komunikacyjnych z innymi Gminami, a także funkcjonowanie transportu zbiorowego nasilone jest wśród młodszych mieszkańców Gminy (osoby do 25 roku życia). Podobnie w przypadku dostępu do szkół ponadpodstawowych – również średnie odpowiedzi młodszej grupy wiekowej są niższe niż wśród pozostałych.

Ponadto mieszkańcy zostali zapytani o wskazanie wizytówki Gminy Przemęt. Większość odpowiedzi dotyczyła zasobów naturalnych – jezior, Wyspy Konwaliowej, szlaków kajakowych, ale także zabytków związanych z kulturą cysterską. Często pojawiało się wskazanie na turystykę oraz czystość środowiska.

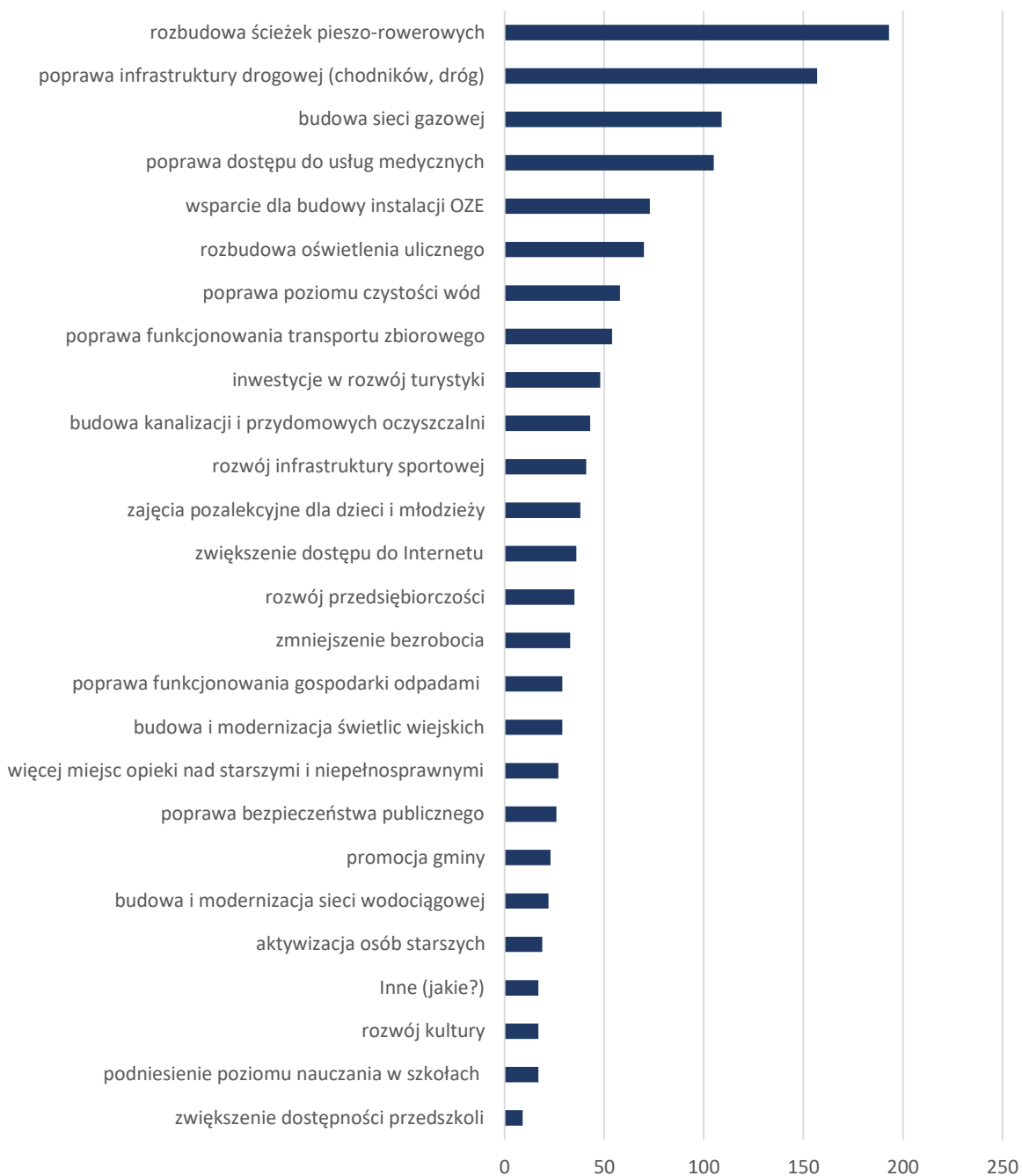
Mieszkańcy Gminy Przemęt zostali także zapytani o to, czy ich zdaniem miejscowość Przemęt powinna odzyskać prawa miejskie. Około 60% ankietowanych odpowiedziało twierdząco, co wskazuje na chęć mieszkańców do przywrócenia praw miejskich.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

Badanie ankietowe przewidywało również określenie głównych, zdaniem mieszkańców, priorytetów rozwojowych dla Gminy Przemęt. Najczęściej pojawiające się propozycje to:

- Rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych,
- Poprawa infrastruktury drogowej (dróg i chodników),
- Budowa sieci gazowej,
- Poprawa dostępu do usług medycznych,
- Wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy.

Na poniższym wykresie zaznaczono wyniki ankiet w zakresie wskazywanych przez mieszkańców priorytetów rozwojowych.

Ryc. 5 Pożądane priorytety rozwojowe według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Powyższe priorytety wskazują na dalszą potrzebę rozwoju infrastruktury podstawowej, szczególnie ciągów komunikacyjnych, oraz ich odpowiednie utrzymanie. Mieszkańcy – zarówno młodszy jak i starsi, zwracają także uwagę na potrzebę polepszenia dostępu do usług medycznych. Kwestie związane z ochroną środowiska były często priorytetowe dla mieszkańców w wieku do 45 lat, ale również osoby starsze zauważają potrzeby polepszenia jakości środowiska – w to wpisuje się dostęp do sieci gazowej (którą to odpowiedź wskazało 58% przedsiębiorców), a także wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię ze źródeł odnawialnych.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy;
- warsztatów strategicznych.

Analizę SWOT dla Gminy Przemęt przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie walory przyrodnicze Gminy, w tym liczne jeziora, położenie na terenie parku krajobrazowego i innych form ochrony przyrody; • Rozwinięta infrastruktura turystyczno-rekreacyjna np. wieże widokowe, szlaki piesze, rowerowe, konne, kajakowe; • Rozbudowana baza noclegowa wraz z ciekawymi atrakcjami dla turystów; • Występowanie łańcuchów jezior, stwarzających potencjał do uprawiania sportów wodnych, w tym występujące szlaki kajakowe: Konwaliowy i Pętla Cysterska; • Walory historyczne, kulturowe oraz zabytki związane m.in. z Cystersami; • Plaża w Osłoninie, stwarzająca duży potencjał do rozwoju turystycznego Gminy; • Skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na inwestycje w Gminie; • Funkcjonujący Żłobek, a także Dzienny Dom Pomocy Senior+; • Funkcjonowanie niepublicznej edukacji; • Posiadanie przez gminę gruntów stwarzających potencjał do rozwoju zabudowy mieszkaniowej; • Obszar na terenie Gminy należący do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przygotowany pod inwestycje; • Ulgi i zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców zachęcające do rozwoju działalności; • Bardzo niski udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – w 2019 roku wynosił nieco ponad 1%; • 4 największe miejscowości Gminy położone w różnych jej częściach, stanowiące potencjalne centra kulturalne, społeczne, administracyjne Gminy; • Rozmieszczenie placówek medycznych oraz aptek w 4 największych miejscowościach 	<ul style="list-style-type: none"> • Położenie komunikacyjne – przez obszar Gminy nie przebiegają drogi krajowe, autostrady, a do najbliższej drogi ekspresowej jest 20 km; • Niekontrolowany rozwój zabudowy letniskowej nad jeziorami oraz częste samowole budowlane; • Braki w sieci dróg na terenie Gminy oraz potrzeba modernizacji niektórych odcinków, wraz z elementami infrastruktury przydrożnej; • Niewielkie pokrycie Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, gospodarka przestrzenna prowadzona w dużej mierze na podstawie decyzji o warunkach zabudowy; • Brak sieci gazowej na terenie Gminy; • Zła sytuacja lokalowa i infrastrukturalna szkoły średniej, brak koncepcji na jej rozwój, brak zainteresowania uczniów spoza Gminy ofertą edukacyjną, co może skutkować koniecznością wygaszenia placówki; • Brak transportu publicznego; • Spadający udział dochodów własnych wśród dochodów do budżetu Gminy, co zmniejsza możliwość samodzielnego finansowania inwestycji; • Brak dostępności budynków publicznych dla osób ze specjalnymi potrzebami; • Nierównomiernie rozwinięta infrastruktura szkolna, skutkująca potrzebą modernizacji niektórych placówek; • Niezadawalający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej oraz brak stacjonującej karetki pogotowia na terenie Gminy; • Mała liczba organizacji pozarządowych, często brak formalizowania organizacji, małe fundusze, niewielkie zaangażowanie w życie społeczne części NGO; • Część sal wiejskich wymaga remontu, a wszystkie potrzebują odpowiedniego zago-

- położonych w różnych częściach Gminy, co ułatwia dotarcie do tych punktów;
- Wielokanałowa promocja Gminy, zarówno w mediach społecznościowych, jak i lokalnym radiu czy telewizji;
 - Popularność na terenie Gminy mało popularnych na szeroką skalę dyscyplin sportowych.

- spodarowania i wykorzystania w sposób integrujący mieszkańców oraz oferujący atrakcyjne formy spędzania czasu głównie dla młodzieży;
- Brak monitoringu losów absolwentów, który mógłby zweryfikować kierunki nauczania w Gminie.

SZANSE

- Stale rosnąca liczba mieszkańców, dodatni przyrost naturalny;
- Zaawansowane przygotowania do gazyfikacji Gminy;
- Możliwość przejęcia gruntów należących do kolei zlokalizowanych przy dworcu w Błotnicy, a także gruntów w Nowej Wsi, Perkowie, Starkowie, co stwarza możliwość do wybudowania np. parkingu park&ride;
- Nawiązanie współpracy z Gminą Czacz pod kątem reklamy, promocji;
- Ukończenie remontu linii kolejowej Leszno-Wolsztyn, co skróci czas trwania przejazdu m.in. do Leszna;
- Możliwość przywrócenia praw miejskich dla miejscowości Przemęt;
- Współpraca z samorządami krajowymi i zagranicznymi, stwarzająca możliwości wymiany kulturowej, językowej, wyjazdów studyjnych.

ZAGROŻENIA

- Bliskość znanej miejscowości turystycznej (Boszkowo nad jeziorem Dominickim) – wpływ potencjalnych turystów;
- Zmiany klimatyczne wpływające m.in. na rolnictwo (susze, anomalie pogodowe), ale także na infrastrukturę i zdrowie obywateli;
- W perspektywie kilku lat: niewystarczająca liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 przy utrzymującym się dodatnim przyroście naturalnym;
- Bariery prawne przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw;
- Zwiększające się koszty utrzymania szkół wraz ze zmniejszającą się subwencją oświatową;
- Sezonowość oferty turystycznej, gastronomicznej, rozrywkowej.

STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PRZEMĘT

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary wymagające poprawy. W procesie tworzenia i realizacji Strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące kierunek w jakim dąży samorząd.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Przemęt brzmi następująco:

Misją Gminy Przemęt jest zapewnienie bezpiecznej i harmonijnej przestrzeni dla mieszkańców, pozwalającej na realizację pasji oraz dążenie do rozwoju społeczno-gospodarczego z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

Z kolei wizja to obraz przyszłości, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Przemęt w perspektywie strategicznej – w 2027 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Wizja Gminy Przemęt to:

Gmina Przemęt to miejsce przyjazne mieszkańcom, inwestorom i turystom, gdzie wysokie walory środowiska wykorzystywane są w sposób racjonalny, w zgodzie z ochroną przyrody, a wysoka jakość infrastruktury wspiera rozwój edukacji, kultury i aktywności społecznej.

Jedną z najważniejszych wartości, jaką kieruje się Gmina Przemęt jest zapewnienie bezpieczeństwa dla swoich mieszkańców. Bezpieczeństwo to rozumiane jest nie tylko jako zapobieganie przestępczości, czy szybkie reagowanie na zagrożenia, ale także zapewnienie podstawowych potrzeb, które mieszkańcy mogą realizować na terenie Gminy. Potrzeby te zmieniają się wraz z postępującymi zmianami demograficznymi, dlatego duży nacisk kładzie się na potrzeby seniorów. Ważne jest jednak, aby pozostałe grupy społeczne również mogły korzystać ze zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, czy to w zakresie kultury, sportu czy innych aktywności. Gwarancja wygody, dostępu do usług opiekuńczych, społecznych, a także możliwość realizacji swoich pasji i rozwoju zawodowego, w połączeniu ze strefami do wypoczynku i korzystania z kultury, mają szansę przyciągnąć nowych mieszkańców i zatrzymać odpływ obecnych. Bazując na walorach przyrodniczo-krajobrazowych nastąpi dalszy rozwój turystyczny Gminy, z czego skorzystają zarówno mieszkańcy, jak i samorząd. Podstawą do rozwoju jednostki w wymienionych obszarach, będzie wysokiej jakości infrastruktura.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Przemęt, jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju, określono 3 cele strategiczne, którymi są:

CEL I: Wysokiej jakości infrastruktura i czyste środowisko podstawą podnoszenia poziomu życia mieszkańców Gminy

CEL II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach i zrównoważonym rozwoju

CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo motorem rozwoju Gminy

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: Wysokiej jakości infrastruktura i czyste środowisko podstawą podnoszenia poziomu życia mieszkańców Gminy	CEL II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach i zrównoważonym rozwoju	CEL III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo motorem rozwoju Gminy
CELE OPERACYJNE:		
1.1. Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	2.1. Polityka przestrzenna Gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju	3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie
1.2. Polepszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowaną gospodarkę wodno-ściekową	2.2. Wsparcie rolnictwa	3.2. Zapewnienie miejsc do odpoczynku po nauce i pracy
1.3. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy	2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy	3.3. Wysoka jakość oświaty wyciągką Gminy Przemęt
1.4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych	3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych

Cele strategiczne Gminy Przemęt odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL STRATEGICZNY I: Wysokiej jakości infrastruktura i czyste środowisko podstawą podnoszenia poziomu życia mieszkańców Gminy

- 1.1. Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej**
- 1.2. Polepszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowaną gospodarkę wodno-ściekową**
- 1.3. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy**
- 1.4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu**

Niezbędnym czynnikiem zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego każdej Gminy jest optymalna sieć i dobra jakość infrastruktury komunikacyjnej. Od dostępności komunikacyjnej zależą pozostałe elementy wpływające na funkcjonowanie i rozwój jednostki. Dobrej jakości infrastruktura warunkuje atrakcyjność inwestycyjną obszaru, co wpływa na liczbę powstających przedsiębiorstw. To z kolei ma wpływ na poziom bezrobocia i jakość życia mieszkańców. Co więcej, odpowiednie zaplecze infrastrukturalne ułatwia mieszkańcom załatwianie niezbędnych potrzeb, czy to związanych z edukacją, pracą, zdrowiem, samorozwojem, czy sprawami administracyjnymi. Ważne jest dostosowanie infrastruktury gminnej do potrzeb wszystkich mieszkańców.

W Gminie Przemęt niezwykle ważna jest optymalna gospodarka wodno-kanalizacyjna warunkująca zapewnieniem dostępu mieszkańców do sieci wodociągowej. Dodatkowo rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna i jej prawidłowe utrzymanie wpływają na jakość środowiska, szczególnie wodnego, na terenie Gminy. Jest to szczególnie istotne biorąc pod uwagę turystyczną specyfikę części Gminy, która opiera się w dużym stopniu na występujących tu jeziorach.

Niezwykle ważnym elementem podnoszącym komfort zamieszkania w Gminie Przemęt jest bezpieczeństwo. Władze Gminy dostrzegają potrzebę dalszych działań, zarówno w zakresie rozwoju monitoringu gminnego, ale także zapewnienia zaplecza w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych. Należy lepiej skoordynować i usprawnić działania jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców, w tym systematycznie, zgodnie z potrzebami doposażać jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ponadto ważne dla podnoszenia poziomu bezpieczeństwa jest zabieganie o stacjonowanie karetki pogotowia na terenie Gminy.

Postępujące zmiany klimatu oraz stale występujące zanieczyszczenie środowiska skłoniło władze Gminy do podejmowania szeregu działań związanych z ochroną środowiska – zarówno komponentów abiotycznych (gleba, powietrze, woda), jak i biotycznych (świat roślinny i zwierzęcy, zielona infrastruktura). Szczególnie istotne jest dalsze ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wód, co planuje się osiągnąć zarówno własnymi nakładami Gminy, jak i przy współpracy z jednostkami zewnętrznymi. Uporządkowania wymaga również system gospodarki odpadami, za które to działanie odpowiada Związek Międzygminny OBRA. Wszystkie działania infrastrukturalne powinny iść w parze z dalszą edukacją środowiskową i powiększaniu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: Wysokiej jakości infrastruktura i czyste środowisko podstawą podnoszenia poziomu		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
1.1. Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności wszystkich obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych. Lobbying władz Gminy na rzecz budowy / rozbudowy i przebudowy dróg innych niż gminne. Współpraca z zarządcami dróg: Wojewódzkim Zarządem Dróg oraz Powiatowym Zarządem Dróg. Walka z wykluczeniem transportowym m.in. poprzez stworzenie koncepcji organizacji transportu publicznego. Organizowanie bezpiecznych i dostępnych miejsc parkingowych na terenach Gminy. Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i chodnikach gminnych, poprzez budowę nowych lub modernizację istniejących dróg i chodników oraz ich właściwe utrzymanie i zarządzanie nimi. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach. Rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie). Poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy. Zachęcenie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego. Stworzenie możliwości samodzielnego załatwienia spraw dla seniorów. Integracja mieszkańców z różnych części Gminy dzięki funkcjonującej komunikacji.
1.2. Polepszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowaną gospodarkę wodno-ściekową	<ul style="list-style-type: none"> Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę lub budowę nowej sieci kanalizacyjnej oraz modernizację / budowę nowych oczyszczalni ścieków; modernizacja sieci wodociągowej. Optymalizacja gospodarki ściekowej w punktach bez dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej m.in. poprzez dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków. Współpraca z PGW Wody Polskie oraz uczelniami wyższymi, w celu zbadania przyczyn zanieczyszczenia jezior oraz możliwości przeciwdziałania. 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie atrakcyjności Gminy dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców. Polepszenie jakości środowiska wodnego dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków. Polepszenie jakości sieci wodociągowej. Przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki dostępnym uzbrojonym terenom dostosowanym pod mieszkalnictwo. Zwiększenie komfortu użytkowania wód dla mieszkańców gminy.

<p>1.3. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i rozbudowa monitoringu gminnego. • Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na drogach gminnych poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych. • Utworzenie Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego w celu usprawnienia działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa. • Systematyczne doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy. • Ubieganie się o stacjonowanie karetki pogotowia na terenie Gminy. • Prowadzenie działań edukacyjnych służących podniesieniu poziomu bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie liczby przestępstw na terenie Gminy, w szczególności przeciwko życiu i zdrowiu, a także mieniu. • Poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością. • Stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych. • Polepszenie zdrowia mieszkańców Gminy. • Podniesienie poziomu bezpieczeństwa
<p>1.4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery poprzez m.in. stwarzanie warunków i współpracę z podmiotami zewnętrznymi w celu doprowadzenia sieci gazowej do miejscowości gminnych. • Prowadzenie programów przyczyniających się do ochrony powietrza i innych zasobów naturalnych oraz kształtujących postawy przyjazne środowisku, w tym edukacyjnych i infrastrukturalnych. • Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i mieszkań komunalnych oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych. • Podjęcie współpracy ze środowiskami eksperckimi, w tym uczelniami wyższymi w zakresie opracowania standardów proekologicznych w zarządzaniu Gminą. • Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie Gminy (jednostka odpowiedzialna – Związek Międzygminny OBRA). • Prowadzenie różnych działań z zakresu edukacji ekologicznej, skierowanej i dostosowanej do wszystkich grup społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie atrakcyjności Gminy dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców. • Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami. • Spełnienie wymaganych poziomów recyklingu. • Optymalizacja kosztów systemu gospodarki odpadami. • Zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła. • Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców. • Poprawa ekologicznego wizerunku Gminy. • Zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych.

CEL STRATEGICZNY II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach i zrównoważonym rozwoju

2.1. Polityka przestrzenna Gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju

2.2. Wsparcie rolnictwa

2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy

2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych

Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy musi być spójny ze zrównoważoną i przemysłaną polityką przestrzenną. W przeszłości, na terenie Gminy Przemęt powstawało wiele zabudowań, które nie wpisują się w założenia ładu przestrzennego. Zazwyczaj jest to zabudowa letniskowa, coraz częściej wykorzystywana na cele stałego zamieszkania. Poza dostosowaniem dokumentów planistycznych do aktualnie obowiązujących realiów, a także potrzeb związanych z rozwijającą się Gminą, należy również prowadzić działania mające na celu weryfikację faktycznych mieszkańców Gminy, w tym zachęcanie ich do meldowania się na jej obszarze.

Ze względu na rolniczy charakter Gminy, a także biorąc pod uwagę zmiany zachodzące w tej gałęzi gospodarki, przyjęto pakiet kierunków działań pomocowych dla rolników, w tym także aktywizację zawodową osób rezygnujących z pracy w tym sektorze. Gmina będzie wspierała rozwój okołorolniczych działalności gospodarczych, w tym agroturystyki, która poza zapewnieniem pracy części mieszkańcom, wpłynie również na rozwój turystyczny jednostki.

Gmina Przemęt widzi potrzebę dalszego wspierania nie tylko rolników, ale także pozostałe sektory gospodarki. Wypracowanie systemu wsparcia dla firm, zabezpieczenie terenów pod działalność inwestycyjną czy utworzenia organu doradczego w zakresie przedsiębiorczości, wpłynie pozytywnie na wzrost liczby przedsiębiorstw i spadek bezrobocia. Gmina dostrzega również potrzebę aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem oraz osób ze specjalnymi potrzebami.

Bazując na walorach przyrodniczych i krajobrazowych Gminy, w oparciu o dalszy rozwój infrastruktury, przewiduje się rozszerzenie oferty turystycznej oraz zapewnienie miejsc dla wypoczynku i rekreacji. Rozwój turystyczny musi iść w zgodzie z potrzebami mieszkańców, którzy są głównymi odbiorcami wszelkich dóbr i usług na terenie Gminy. Oferta turystyczna powinna więc być skierowana nie tylko do turystów, ale również dostosowana do wszystkich grup społecznych w Gminie Przemęt. Dostrzega się również potrzebę szerszego zagospodarowania i wykorzystania potencjału lokalnego dziedzictwa historycznego.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
2.1. Polityka przestrzenna Gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wynikająca z bieżącej oceny jego aktualności. Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów priorytetowych. Uporządkowanie gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej wraz z rozwiązaniem problemu samowoli budowlanych, występujących na terenie Gminy. Prowadzenie aktywnej, zrównoważonej polityki mieszkaniowej Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego. Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni. Usystematyzowanie polityki przestrzennej. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców. Zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury pod względem odporności na skutki zmian klimatycznych.
2.2. Wsparcie rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie organizacji sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych m.in. poprzez budowę targowiska, promowanie lokalnych producentów i produktów. Wsparcie inicjatyw zmierzających do utworzenia gospodarstw agroturystycznych. Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (folie). Aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, a także edukacja z zakresu nowoczesnego rolnictwa. Wsparcie rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości życia osób zajmujących się działalnością rolniczą. Zwiększenie liczby miejsc noclegowych na terenie Gminy. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska ze źródeł rolniczych. Zmniejszenie bezrobocia wśród osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej. Promocja Gminy w oparciu o lokalne produkty i usługi z zakresu działalności okolorolniczej.
2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie systemu wsparcia przedsiębiorców. Rozwój współpracy publiczno-prywatnej. Zapewnienie terenów pod inwestycje: studium i miejscowe plany zagospodarowania prze- 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu Gminy oraz z zewnątrz). Zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy.

	<p>strzennego, a także uzbrojenie terenów w infrastrukturę podstawową m.in.: gazyfikacja, rozwój Internetu szerokopasmowego, sieci kanalizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie organu doradczego w zakresie biznesu przy organie wykonawczym Gminy. • Popieranie zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych w tym spółdzielni socjalnych m.in. przez zlecenie im zadań w ramach zamówień in-house. • Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem, osób ze specjalnymi potrzebami, m.in. poprzez stworzenie programu wsparcia dla przedsiębiorców zatrudniających osoby wykluczone, niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy. • Zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy. • Aktywizacja gospodarza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych). • Nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy Urzędem a przedsiębiorcami. • Zmniejszenie bezrobocia.
<p>2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i wdrożenie strategii promocji Gminy i produktów regionalnych. • Budowanie / utrwalanie świadomości ponadlokalnej i regionalnej wśród mieszkańców Gminy. • Odbudowa, modernizacji i rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w oparciu o zasoby i walory przyrodnicze. • Poprawa dostępu do miejscowości turystycznych poprzez rozbudowę dróg dojazdowych i ścieżek rowerowych. • Stworzenie koncepcji rozwoju turystycznego opartego na historii cystersów, np. poprzez muzeum, bazę noclegową, odbudowę wiatraków, szlak pieszo-rowerowy. • Rozwój bazy turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej przy wykorzystaniu zasobów wodnych na terenie Gminy m.in. w Osłoninie i innych miejscach turystycznych, zachowując jednocześnie wszelkie wymagania w zakresie ochrony przyrody i środowiska. • Budowa, modernizacja i rozbudowa szlaków turystycznych, w tym: rowerowych, pieszych, konnych, wodnych. • Zagospodarowanie lokalnego dziedzictwa historycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Gminy. • Wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców. • Promocja Gminy na zewnątrz. • Wzmocnienie rozpoznawalności Gminy. • Integracja mieszkańców. • Zachęcenie potencjalnych mieszkańców do zamieszkania w Gminie. • Wzmocnienie i promocja działań lokalnych grup związanych z tradycyjnymi wyrobami oraz grup artystycznych.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO MOTOREM ROZWOJU GMINY

3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie

3.2. Zapewnienie miejsc do odpoczynku po nauce i pracy

3.3. Wysoka jakość oświaty wizytówką Gminy Przemęt

3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych

Jednym z podstawowych czynników rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego są jej mieszkańcy. Ze względu na ujemne saldo migracji oraz trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, dostrzega się potrzebę podniesienia atrakcyjności Gminy w oczach obecnych mieszkańców, ale również zapewnienie usług społecznych, które wpłyną na osiedlanie się w Gminie Przemęt nowych mieszkańców. Tworzenie warunków do dodatniej migracji ludności opierać się będzie m.in. na dalszym wsparciu rodziców w powrocie na rynek pracy, uporządkowanie i rozwój gospodarki mieszkaniowej, a także zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczych i oferty kulturalnej dla każdej grupy wiekowej, co może wpłynąć na napływ rodzin wielopokoleniowych.

Poza zaspokajaniem podstawowych potrzeb, Gmina Przemęt zamierza zapewniać miejsca do odpoczynku i integracji dla mieszkańców poprzez modernizację oraz rozbudowę infrastruktury rekreacyjno-sportowej, doposażenie świetlic wiejskich oraz ich zagospodarowanie zgodne z potrzebami mieszkańców. Duży potencjał do wykorzystania dostrzega się w 4 największych miejscowościach Gminy: Przemęcie, Mochach, Buczu i Kaszczorze, których charakter zostanie wzmocniony poprzez utworzenie w nich lokalnych centrów społeczno-kulturalnych.

Dla rozwoju Gminy ważne jest odpowiedniej jakości kształcenie młodych pokoleń, a także zapewnienie spójności pomiędzy wykształceniem młodzieży a potrzebami na rynku pracy. Jednym z najważniejszych działań, jakie należy zrealizować w najbliższych latach to stworzenie koncepcji rozwoju oświaty, która będzie odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego ucznia. Ponadto w dalszym ciągu poprawiana będzie infrastruktura szkolno-przedszkolna, aby jak najlepiej spełnić oczekiwania zarówno dzieci, jak i ich rodziców.

Społeczny aspekt Strategii będzie wdrażany również poprzez szerokie angażowanie organizacji pozarządowych w życie Gminy, a także możliwość partycypowania mieszkańców w ustalaniu części wydatków z budżetu Gminy, m.in. w ramach funduszu sołeckiego.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO MOTOREM ROZWIJANIA SIĘ

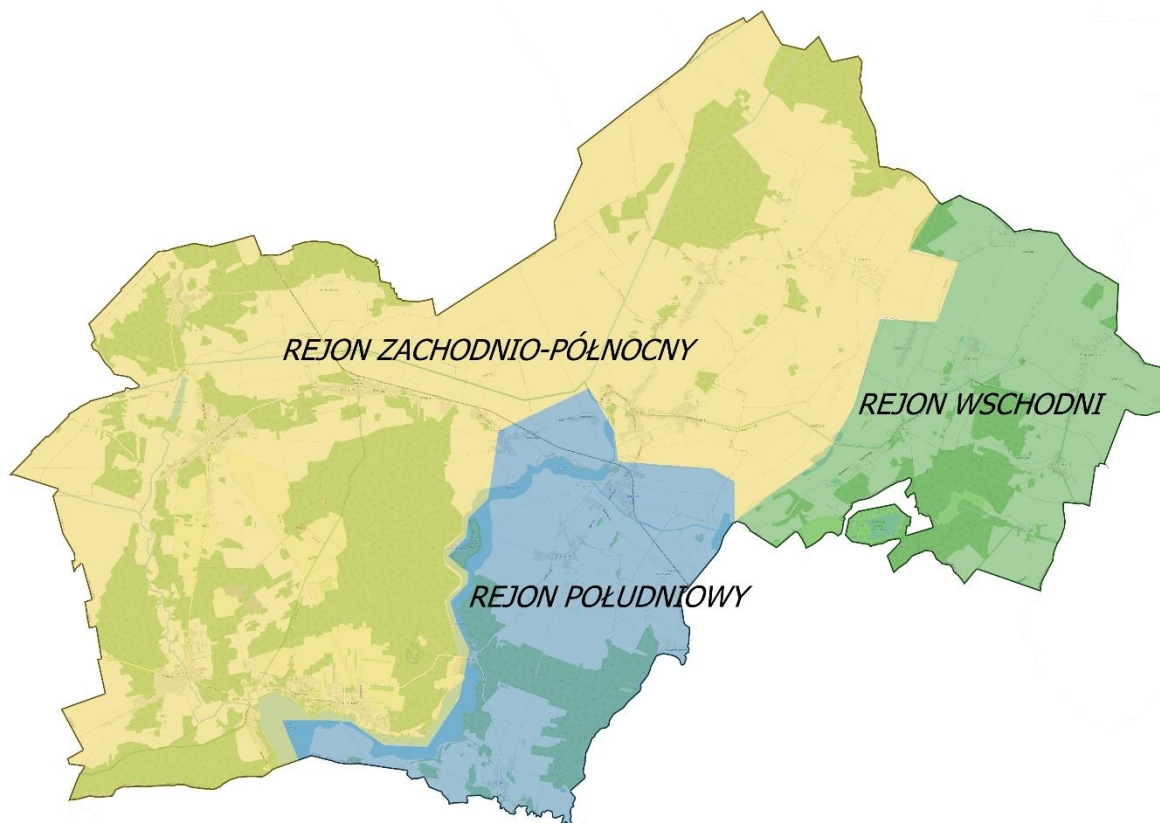
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
<p>3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej m.in. poprzez udostępnianie pomieszczeń gminnych na preferencyjnych warunkach podmiotom opieki zdrowotnej. • Wspieranie przez gminę programów profilaktyki zdrowotnej i badań przesiewowych, m.in. we współpracy z podmiotami medycznymi. • Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej. • Uporządkowanie i aktywizacja gospodarki mieszkaniowej poprzez zaangażowanie Gminy m.in. w budownictwo wielorodzinne. • Rozwój i promocja aktywności oraz wydarzeń sportowych, i kulturalnych. • Wsparcie aktywności zawodowej rodziców poprzez zwiększenie przez różne formy miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. • Stworzenie i prowadzenie placówek i innych instrumentów wspierających osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym m.in. budowa i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy, powołanie asystentów osób niesamodzielnych. • Zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczych i oferty kulturalno-integracyjnej dla seniorów. • Utworzenie Rady Seniorów jako organu konsultacyjnego. • Poprawa dostępności do obiektów i usług publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych. • Powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez gminę miejsc opieki dla dzieci do lat 3. • Przyciągnięcie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia aż do momentu zakończenia edukacji. • Polepszenie zdrowia mieszkańców Gminy. • Dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej. • Integracja mieszkańców. • Pomoc i zagospodarowanie czasu dla seniorów. • Zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach. • Utworzenie Młodzieżowej Rady przy współpracy ze szkołami.

<p>3.2. Zapewnienie miejsc do odpoczynku po nauce i pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczna budowa, modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. • Podkreślenie charakteru i wzmocnienie 4 największych miejscowości Gminy, tj. Przemętu, Moch, Buczu, Kaszczoru, jako lokalnych centrów społecznych i kulturalnych. • Opracowanie programu modernizacji i doposażenia świetlic wiejskich oraz ich dalszego funkcjonowania przy uwzględnieniu aktywnej roli Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki, odpowiedzialnego za bogatą ofertę życia kulturalnego, a w tym również działalność kół zainteresowań dla młodzieży i seniorów. • Budowa i modernizacja nowoczesnych, bezpiecznych placów zabaw oraz innych obiektów integracji mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakter kulturalno-społeczny. • Dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej. • Integracja mieszkańców. • Zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów. • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Gminy dzięki uczestnictwu w aktywności sportowo-rekreacyjnej. • Zachęcanie potencjalnych mieszkańców do osiedlenia się i założenia rodziny w Gminie. • Wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem integracyjnym, jak i ruchowym.
<p>3.3. Wysoka jakość oświaty wizytówką Gminy Przemęt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne zarządzanie majątkiem szkoły, obniżenie kosztów eksploatacji m.in. poprzez termomodernizację, system optymalizacji żywienia w szkołach. • Stworzenie Strategii rozwoju oświaty, z uwzględnieniem potrzeb rozwijającej się Gminy. • Stworzenie koncepcji systemu monitoringu losów absolwentów szkół z terenu Gminy, w powiązaniu z zachętami do przekazywania informacji o dalszej karierze edukacyjnej i zawodowej, a także powiązanie z dalszym zamieszkaniem i rozwojem mieszkalnictwa na terenie Gminy. • Dostosowanie szkół do potrzeb rzeczywistego włączenia uczniów ze specjalnymi potrzebami. • Pomoc uczniom z trudnościami w nauce, a także stymulowanie i wspieranie rozwoju uczniów uzdolnionych. • Dostosowanie nauczania do potrzeb i sytuacji na rynku pracy, w tym poprzez nawiązywanie przez szkoły współpracy z pracodawcami, kształtowanie postaw przedsiębiorczych np. w samorządach uczniowskich, wolontariacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie kosztów związanych z oświatą ponoszonych przez Gminę. • Zapewnienie wysokiej jakości oświaty dzięki dostosowaniu jej do potrzeb współczesnego ucznia. • Przyciąganie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia aż do momentu zakończenia szkoły podstawowej. • Poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach. • Wielopłaszczyznowy rozwój dzieci i młodzieży, zarówno pod kątem edukacyjnym, ruchowym, jak i psychologiczno-pedagogicznym. • Dostosowanie systemu nauczania do potrzeb na lokalnym rynku pracy.

	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe podnoszenie jakości infrastruktury szkolnej; zapewnianie nowoczesnych pracowni, Internetu, technologii multimedialnych. • Szkoły jako kuźnia aktywności uczniów – wsparcie dla projektów kulturalnych, oświatowych, społecznych, wymian międzynarodowych. • Stworzenie koncepcji rozwoju sieci przedszkoli, w tym przedszkoli niepublicznych, z uwzględnieniem możliwości powstania przedszkola działającego w okresie letnim w formie półkolonii. 	
<p>3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Efektywne wykorzystanie środków z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Przemęt, m.in. na realizację oddolnych inicjatyw promujących spędzanie czasu w zdrowy społecznie sposób. • Zaangażowanie organizacji pozarządowych – powierzanie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym (zwłaszcza w takich obszarach jak: ochrona społeczna osób niepełnosprawnych, aktywizacja osób starszych i/lub ze stwierdzoną niepełnosprawnością, kultura, historia lokalna, społeczności lokalne, sport). • Realizacja przedsięwzięć oczekiwanych przez mieszkańców wsi w ramach wyodrębnionego z budżetu Gminy funduszu sołeckiego. • Tworzenie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w dłuższej perspektywie czasowej, idące w parze ze zwiększeniem środków do dyspozycji NGO. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie bezpieczeństwa na terenie Gminy. • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców. • Integracja mieszkańców. • Zwiększenie poczucia wspólnoty i angażowanie się mieszkańców na rzecz naszej ojczyzny. • Zwiększenie partycypacyjności w planowaniu wydatków z budżetu Gminy.

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Przemęt

Przyrodnicze uwarunkowania Gminy Przemęt posiadają znaczenie ponadlokalne i stanowią wyznacznik dla struktury funkcjonalno-przestrzennej na terenie Gminy. Układ korytarzy ekologicznych o randze ponadlokalnej, dzieli Gminę Przemęt na 3 rejony: wschodni, południowy i zachodnio-południowy.

Ryc. 6 Rejony funkcjonalno-przestrzenne Gminy Przemęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt

Rejon wschodni obejmuje miejscowości Bucz, Bucz Nowy, Barchlin, Borek, Popowo Stare, Poświętno, Biskupice oraz Sokołowice. Przechodzą przez niego ponadlokalne powiązania przyrodniczo-ekologiczne, prowadzące w kierunku zachodnim przez Sokołowice i Biskupice oraz w kierunku północnym w okolicach Barchlina i Borka. Struktura przestrzenna rejonu wschodniego opiera się na układzie przestrzennym dwóch pasm osiedleńczych, przeciętych w środkowej części lasami. W związku z przebiegającą w tym obszarze drogą w kierunku na Śmigiel, znajduje się w tym miejscu strefa aktywizacji gospodarczej.

Rejon południowy Gminy Przemęt kształtowany jest przez korytarz ekologiczny, przebiegający przez miejscowości Błotnica i Perkowo, a także Jezioro Wieleńskie, Osłonińskie, Górskie, Olejnickie, Radomierskie, Przemęckie i Błotnickie. Od południa granica rejonu pokrywa się z granicą Gminy i przebiega między innymi wzdłuż brzegu Jeziora Dominickiego. Struktura przestrzenna rejonu południowego przecięta jest przez kompleks leśny, który oddziela miejscowość Górsko od Radomierza i Starkowa. Przy terenach leśnych, pomiędzy jeziorem Górkim a Olejnickim, leży miejscowość Olejnica, charakteryzująca się dużymi walorami przyrodniczymi i rekreacyjno-wczasowymi.

Rejon zachodnio-północny jest zdecydowanie większy od pozostałych dwóch i oddziela od południowo-wschodniej części Gminy długi korytarz ekologiczny, biegnący od Osłonina i Wielenia, przez Kaszczor, Mochy, Nową Wieś, Perkowo, Przemęt, Sączkowo i Kluczewo. Poza obszernymi kompleksami leśnymi,

występują tu złoża żwirów, które stanowią konflikt przestrzenny związany z ochroną środowiska przyrodniczo-kulturowego.

Lokalne i ponadlokalne korytarze ekologiczne zapewniają równowagę ekologiczną i integrują poszczególne obszary Gminy. Te elementy krajobrazu wpływają także na przewietrzenie, ze względu na przeważające w nich łąki, pastwiska oraz zadrzewienia śródpolne, charakterystyczne dla krajobrazów rolniczych wielkopolski.

W strukturze Gminy Przemęt silnie zaznaczone są miejscowości o przeważającej funkcji przyrodniczej – tzw. punkty koncentracji atrakcji turystycznych (PKAT). Miejsca te wyróżniają się w przestrzeni poprzez atrakcyjność dla turystów, korzystne położenie w pasmach, dostępność komunikacyjną oraz skupienie usług turystycznych, bazy noclegowej i gastronomicznej. Wyróżniono 10 takich punktów:

- PKAT 1 PRZEMĘT,
- PKAT 2 BUCZ,
- PKAT 3 WIELEŃ,
- PKAT 4 KASZCZOR,
- PKAT 5 MOCHY,
- PKAT 6 SIEKOWO OSŁONIN,
- PKAT 7 POPOWO STARE,
- PKAT 8 OLEJNICA,
- PKAT 9 GÓRSKO,
- PKAT 10 OSŁONIN.

Powyższe punkty łączy sieć komunikacji kołowej, szlaki pieszo-rowerowe i konne. Dostrzega się jednak konieczność polepszenia jakości tej komunikacji, m.in. poprzez stworzenie sieci ścieżek rowerowych, dobrej jakości, których oczekuje współczesny turysta.

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt przyjęto w 2012 roku (zmienione w 2016 r.). Aktualnie, zgodnie z uchwałami Rady Gminy Przemęt nr 102/2019, 141/2020, 149/2020 trwają prace nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt. Co najmniej raz w okresie trwania kadencji wójta, konieczne jest wykonywanie oceny aktualności dokumentu i przekazywanie jej wyników Radzie Gminy. Następnie podejmowana jest uchwała w sprawie aktualności Studium i w razie potrzeby jego aktualizacja.

Najważniejsze wnioski płynące z oceny aktualności Studium wskazywały na zadowalającą jakość dokumentu i poprawność jego zapisów. Pozwala on dalej na koordynację gospodarki przestrzennej w Gminie Przemęt, jednocześnie stanowiąc podstawę kreowania polityki przestrzennej Gminy. Jednakże w dokumencie wskazano również na kilka niezgodności z zapisach Studium, do których poprawy należy w dalszym ciągu dążyć.

Analiza wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wykazała na niezgodność ich części z zapisami Studium. Ta informacja powinna stanowić jedną z podstaw do aktualizacji dokumentu.

Zapewnienie wysokiego standardu przestrzeni w Gminie Przemęt jest procesem długoletnim. Potrzebne jest skoordynowanie działań Urzędu Gminy Przemęt oraz zespołu projektantów. Jedną z najważniejszych kwestii w zakresie planowania przestrzennego, z którą boryka się Gmina Przemęt jest potrzeba rozwiązania problemu niekontrolowanej zabudowy letniskowej nad jeziorami.

W związku z objęciem miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego tylko 2,30% powierzchni Gminy, rekomenduje się rozszerzenie działań związanych z opracowaniem i przyjęciem kolejnych planów. Zgodnie z Oceną aktualności studium, dzięki temu osiągnięte zostaną następujące korzyści:

- Ograniczona zostanie presja na inwestowanie w dowolnym miejscu, co ograniczy proces rozlewania się zabudowy w sposób chaotyczny.
- Potencjalny inwestor może uzyskać wszelkie informacje o terenach, które znajdują się w jego zainteresowaniu, w tym o powierzchni terenu możliwej do zabudowania, o rodzaju i wielkości zabudowy, obsłudze komunikacyjnej oraz o uzbrojeniu terenu.
- Dla obszarów objętych obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego procedura poprzedzająca proces budowlany jest znacznie łatwiejsza i dużo krótsza.
- Plan miejscowy reguluje niezwykle ważne rozwiązania dotyczące układów komunikacyjnych (w tym określając również kategorię ulic), infrastruktury technicznej, zabezpieczenia terenów pod rozbudowę przestrzeni wspólnych.
- Ustalenia planu określają graniczne wskaźniki w zakresie kształtowania zabudowy, także dotyczące np. ilości miejsc parkingowych w stosunku do liczby mieszkańców lub liczby zatrudnionych, itp. Pozwala to na zapewnienie układu funkcjonalnego, w którym relacja zabudowy i wolnej zabudowy pozostaje w optimum.
- Przyjęte parametry w zakresie zabudowy oraz infrastruktury technicznej, pozwalają na obniżenie kosztów jednostkowych tych inwestycji oraz pozwalają na zaplanowanie ich realizacji w budżecie Gminy.
- Plan miejscowy poprzez właściwe ustalenia ochronne pozwala na ograniczenia w zabudowie dla zachowania wyjątkowości miejsca, unikalnych osi widokowych i stref kompozycyjnych obejmujących kompleksy zabytkowe lub atrakcyjne tereny krajobrazowe. Plan miejscowy to istotny element ochronny krajobrazu naturalnego i kulturowego. Kształtowanie ładu przestrzennego to zarówno ochrona przestrzeni przed chaosem inwestycyjnym, ale również działania wprowadzające estetykę (np. spójność kolorystyki i form architektonicznych).

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazano rekomendacje dla rozwoju jednostek osadniczych w poszczególnych rejonach funkcjonalno-przestrzennych:

- Kierunki zmian rejonu wschodniego zmierzają do umiarkowanego rozwoju sieci osiedleńczej, z preferencją dolesień i ochrony korytarzy ekologicznych, które są prorozwojowym walorem omawianego rejonu.
- W rejonie południowym kształtowana sieć osiedleńcza preferuje walory przyrodnicze tego rejonu, jako największy ich potencjał.
- Kształtowana w koncepcji Studium sieć osiedleńcza w rejonie zachodnio-północnym, preferuje walory rekreacyjne w Osłoninie i Wieleniu, oraz zakłada rozwój aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi wojewódzkiej, pomiędzy Kaszczorem, a Mochami, obok eksploatacji żwirów budowlanych na terenach pomiędzy Kaszczorem, Mochami i Nową Wsią.

Środowisko przyrodnicze, jako jeden z największych walorów Gminy musi być chronione przed negatywnymi oddziaływaniami. Eksploatacja surowców prowadzona musi być w sposób zrównoważony i w oparciu o zapisy planów miejscowych. Występujące na obszarze Gminy korytarze ekologiczne o randze lokalnej i ponadlokalnej, muszą pozostać wolne od zabudowy oraz dolesień oraz chronione przed naturalnie postępującą sukcesją, dzięki promowaniu ekstensywnego ich użytkowania.

Aktualne studium wskazuje na hierarchię punktów koncentracji atrakcji turystycznych. Należy dążyć do zachowania i rozwijania funkcji określonych dla poszczególnych poziomów:

- Poziom pierwszy - miejscowość Przemęt jako główny ośrodek obsługujący całą gminę, siedziba szeregu instytucji, posiada predyspozycje do pełnienia funkcji najważniejszego ośrodka, również z uwagi na korzystne położenie oraz atrakcyjność turystyczną.
- Poziom drugi - miejscowości Wielen/Osłonin i Bucz, które również charakteryzują się dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi i rozbudowanymi usługami oraz wykształconą bazą turystyczną.
- Poziom trzeci - pozostałe miejscowości, które leżą na lub przy szlakach wodnych i pieszych.

Dodatkowo, kształtowanie polityki przestrzennej Gminy Przemęt powinno odbywać się w oparciu o następujące zasady:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy;
- harmonijnego i skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony tradycji i kultury regionu;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

5. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do problemów zidentyfikowanych na obszarze Gminy Przemęt, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

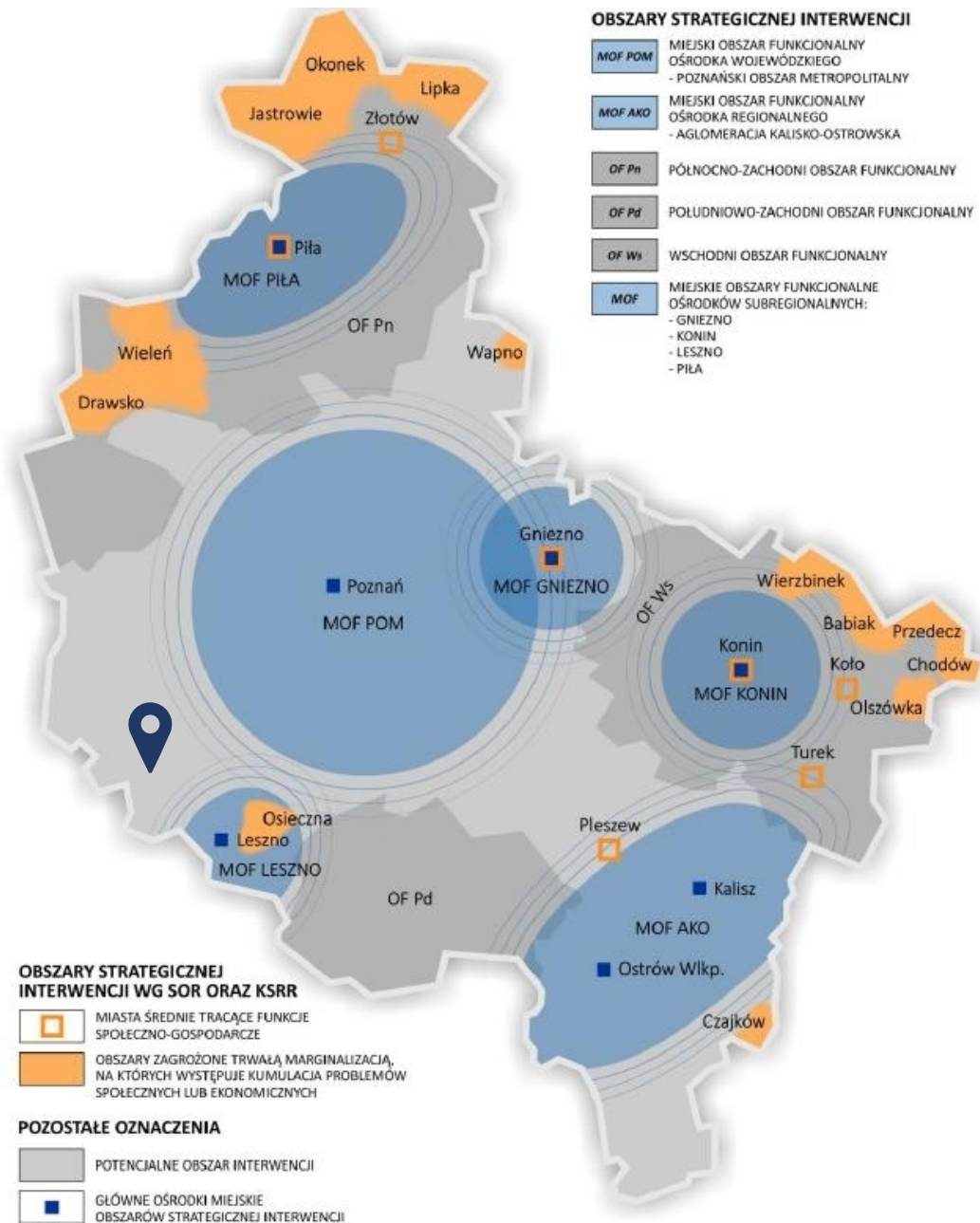
Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Cele	
Cele Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego na lata 2020-2030	Cele Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027
<p>1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców:</p> <p>1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy</p>	<p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach i zrównoważonym rozwoju Cel operacyjny 2.2. Wsparcie rolnictwa Cel operacyjny 2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy</p> <p>Cel strategiczny III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju Gminy Cel operacyjny 3.3. Wysoka jakość oświaty wizytówką Gminy Przemęt</p>
<p>2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p> <p>2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu</p>	<p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych walorach i zrównoważonym rozwoju Cel operacyjny 2.2. Wsparcie rolnictwa Cel operacyjny 2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy Cel operacyjny 2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych</p> <p>Cel strategiczny III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju Gminy</p>

	<p>Cel operacyjny 3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Zapewnienie miejsc do odpoczynku po nauce i pracy</p> <p>Cel operacyjny 3.3. Wysoka jakość oświaty wizytówką Gminy Przemęt</p> <p>Cel operacyjny 3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych</p>
<p>3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<p>Cel strategiczny I: Wysokiej jakości infrastruktura i czyste środowisko podstawą podnoszenia poziomu życia mieszkańców Gminy</p> <p>Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Polepszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowaną gospodarkę wodno-ściekową</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu</p> <p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych warunkach i zrównoważonym rozwoju</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Wsparcie rolnictwa</p> <p>Cel operacyjny 2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych</p>
<p>4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</p> <p>4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p> <p>4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>	<p>Cel strategiczny II: Rozwój gospodarczy oraz polityka przestrzenna Gminy bazujące na lokalnych warunkach i zrównoważonym rozwoju</p> <p>Cel operacyjny 2.1. Polityka przestrzenna Gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju</p> <p>Cel strategiczny III: Aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie motorem rozwoju Gminy</p> <p>Cel operacyjny 3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie</p> <p>Cel operacyjny 3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych</p>

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, z kolei wymiar krajowy – SOR, KPZK i KSRR. Obszary strategicznej interwencji (OSI) wskazane w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+” będą stanowić podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego z typami poszczególnych obszarów, do czasu jej aktualizacji lub opracowania odpowiednich dokumentów programowych.

Ryc. 7. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Gmina Przemęt została zaliczona do obszaru gmin wiejskich, leżących poza obszarami strategicznej interwencji. Najbliżej znajduje się Leszczyński Miejski Obszar Funkcjonalny. Gmina Przemęt znajduje się poza obszarem oddziaływania tego ośrodka.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wskazuje jednak, że OSI nie są jedyną podstawą terytorializacji wsparcia. Wielkopolska jest regionem o złożonej strukturze potencjałów i barier rozwojowych w układzie wewnątrzregionalnym, stąd istotne znaczenie będzie miała właściwa interwencja na poziomach lokalnym, ponadlokalnym, subregionalnym z użyciem możliwych do wykorzystania instrumentów współpracy, np. mechanizm porozumień terytorialnych. Działania będą dopasowane do typów układów funkcjonalnych i nie będą ograniczać się do granic administracyjnych. Podejście takie pozwoli uniknąć nakładania się nieskoordynowanych interwencji sektorowych.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji w okresie realizacji Strategii będą m.in. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Program Ochrony Środowiska czy programy jednoroczne. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego Gmina uaktualni Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat wolsztyński. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina Przemęt będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w Gminie. Dodatkowo przewiduje się podejmowanie działań w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady Gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na jej podstawie uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje o stanie realizacji działania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakim stopniu został osiągnięty założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Przemęt na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej (wdrażanej do roku 2023) oraz kolejnego okresu, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Mieszkanie+, Fundusz Inwestycji Lokalnych, oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w Strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Przemęt oraz jednostek organizacyjnych Gminy.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z Gminami sąsiednimi, powiatem wolsztyńskim, województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi, a także związkami międzygminnymi, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których członkiem jest Gmina Przemęt. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z Uchwałą nr 228/2020 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Przemęt na lata 2021-2025, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2025, wyniesie około 9,5 mln zł.

SPIS TABEL

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych	16
---	----

SPIS RYCIŃ

Ryc. 1 Zmiany liczby ludności w Gminie Przemęt w latach 2010-2019	8
Ryc. 2 Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Przemęt na lata 2020-2024	12
Ryc. 3 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego według stanu na 19.01.2021 r.	14
Ryc. 4 Średnia ocena analizowanych obszarów	15
Ryc. 5 Pożądane priorytety rozwojowe według ankietowanych	17
Ryc. 6 Rejony funkcjonalno-przestrzenne Gminy Przemęt	34
Ryc. 7. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu	40

ZAŁĄCZNIKI

**ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI
PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ
GMINY PRZEMĘT**

Spis treści

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	47
1.1. Uwarunkowania ogólne	47
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	49
1.3. Zasoby naturalne	51
1.4. Zasoby infrastrukturalne	53
1.5. Potencjał turystyczno-rekreacyjny	57
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	60
2.1. Gospodarka i przedsiębiorczość	60
2.2. Stan finansów samorządowych	63
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	67
3.1. Struktura i organizacja społeczna	67
3.2. Oświata i wychowanie	69
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	73
3.4. Bezpieczeństwo publiczne	76
3.5. Organizacje pozarządowe	77
3.6. Kultura i sport	79

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Uwarunkowania ogólne

Gmina Przemęt położona jest na nizinie Wielkopolskiej, w południowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego, przy granicy z województwem lubuskim. Razem z Gminami Siedlec i Wolsztyn tworzy powiat wolsztyński. Obszar Gminy zajmuje 225 km². Największe miejscowości znajdujące się w Gminie to Mochy, Przemęt, Kaszczor i Bucz. Gmina Przemęt sąsiaduje z Gminami: Rakoniewice (powiat grodziski), Sława (powiat wschowski), Śmigiel (powiat kościański), Wielichowo (powiat grodziski), Wijewo (powiat leszczyński), Wolsztyn (powiat wolsztyński), Włoszakowice (powiat leszczyński).

Ryc. 8 Lokalizacja Gminy Przemęt w kraju i na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

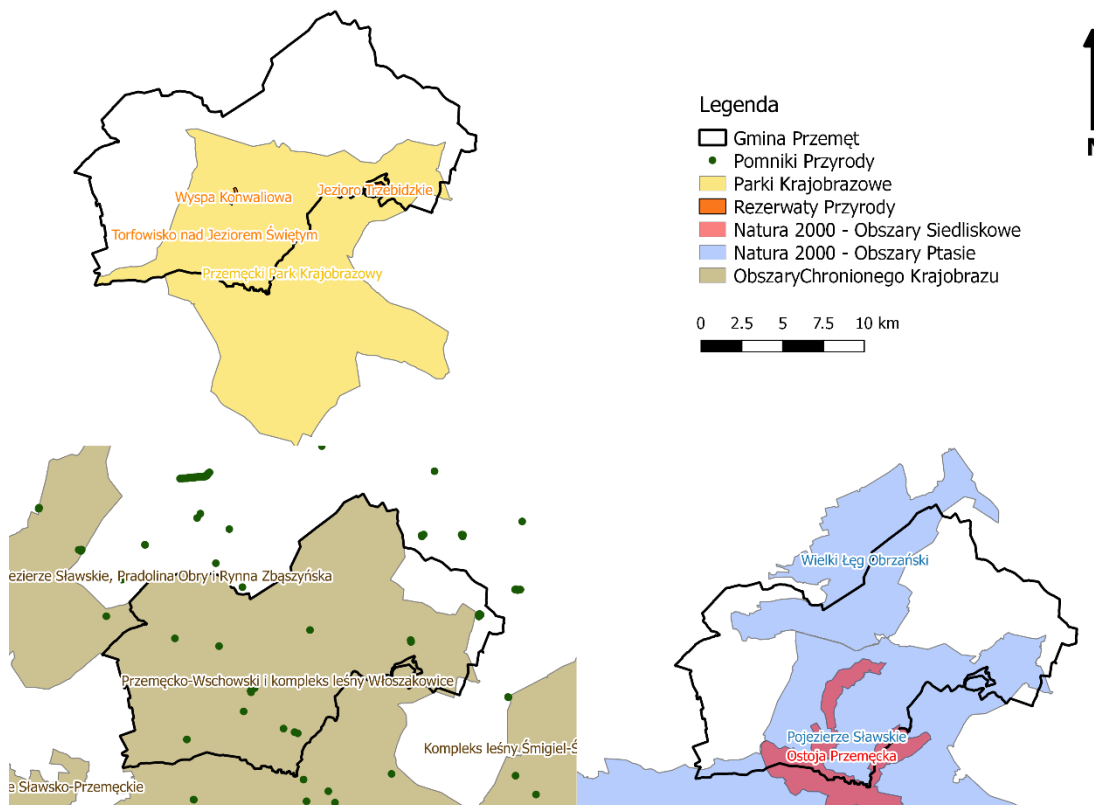
Przez teren Gminy Przemęt nie przebiegają drogi krajowe ani autostrady. W odległości około 20 km od wschodniej granicy Gminy biegnie droga ekspresowa S5, która umożliwia dojazd do większych miast, takich jak Poznań w około 1 godzinę czy Wrocław w około 1,5 godziny. Zauważa się pośredni wpływ drogi S5 m.in. na zwiększenie napływu turystów. Z kolei na północ od Gminy znajduje się droga krajowa nr 32, przebiegająca między innymi przez miasto Wolsztyn – oddalone od granic Gminy o nieco ponad 10 km. Około 35 km (40 minut drogi samochodem osobowym) od granicy Gminy usytuowane jest miasto Leszno.

Połączenia kolejowe na terenie Gminy umożliwia linia kolejowa relacji Leszno-Wolsztyn wraz z 4 stacjami kolejowymi: Perkowo, Błotnica, Starkowo, Solec Nowy, Nowa Wieś. Częstotliwość połączeń wynosi średnio 8 dziennie. Korzystając z transportu kolejowego, z Błotnicy do stolicy województwa – Poznania, dojechać można z przesiadką w nieco ponad 2 godziny. Do Wrocławia natomiast, podróż trwa około 3 godzin. W 2020 roku linia ta była remontowana co miało wpłynąć na jeszcze krótszy czas trwania przejazdu.

W Gminie Przemęt nie ma zorganizowanego publicznego transportu zbiorowego. Na linii Przemęt-Leszno, Wolsztyn-Kaszczor oraz Przemęt-Kościan kursuje prywatny przewoźnik. W związku z tym naj-

większy potencjał dostrzega się w kolei. Alternatywą dla transportu zbiorowego może być transport celowy, nastawiony w szczególności na pomoc seniorom oraz stworzenie mobilnych urzędów, co zmniejszy potrzebę podróży w celach administracyjnych.

Niepodważalny atut Gminy Przemęt stanowią walory przyrodnicze, w oparciu o które nastąpił rozwój turystyki, który to trend jest kontynuowany i rozwijany. Prawie połowa obszaru Gminy leży w obrębie Przemęckiego Parku Krajobrazowego. W park ten wpisany jest łańcuch jezior, do których zalicza się jeziora: Wieleńskie, Osłonińskie, Górskie, Olejnickie, Radomierskie, Przemęckie – Duże, Błotnickie, Przemęckie – Małe. Występowanie tam cennych gatunków flory i fauny, a także piękno tych obszarów sprawiło, że objęte one zostały rezerwatami przyrody: Wyspa Konwaliowa, Torfowisko nad Jeziorem Świętym i Jezioro Trzebidzkie.

Ryc. 9 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Przemęt

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Ponadto niemal cała Gmina należy do Obszaru Chronionego Krajobrazu „Przemęcko-Wschowski kompleks leśny Włoszakowice”, który stanowi swojego rodzaju otulinę dla parku krajobrazowego. Cechuje go krajobraz zbliżony do naturalnego z niskim stopniem zaludnienia i osadnictwa i bez większych zakładów przemysłowych. Liczne jeziora oraz bogactwo form rzeźby polodowcowej stanowią o jego atrakcyjności turystyczno-krajobrazowej. Wartościowe ekosystemy występujące w Gminie zdecydowały o ustanowieniu obszarów chronionych Natura 2000. Są to 2 obszary z Dyrektywy Ptasiej - Wielki Łęg Obrzański (PLB300004) i Pojezierze Sławskie (PLB300011).

Niewątpliwie jest to raj dla żeglarzy, kajakarzy i wędkarzy. Gmina Przemęt stanowi atrakcję dla turystów ceniących ciszę i wypoczynek, łączący walory kulturalne i poznawcze. Turysta znajdzie tu wiele zabytków sztuki sakralnej i świeckiej. Liczne atrakcje turystyczne umożliwią podziwianie skarbów regionu jakim są: piękne krajobrazy, cenne kompleksy leśne, flora i fauna oraz obszary niemal niezmienione działalnością człowieka.

Mimo wspomnianych wyżej dużych walorów przyrodniczo-krajobrazowych Gminy, zróżnicowanej rzeźby terenu i bogatej szaty roślinnej położenie części Gminy umożliwia rozwój zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Dotyczy to w szczególności obszarów o niskiej produktywności gleb z przydatnym do zabudowy podłożem, zlokalizowanym w niedalekim sąsiedztwie lasów i zbiorników wodnych.

Efektywny rozwój Gminy zależy również od przewagi konkurencyjnej (lub jej braku) nad Gminami sąsiadującymi. Należy tutaj wskazać bliskie sąsiedztwo wsi Boszkowo położonej w Gminie Włoszakowice, na południe od Przemętu. Boszkowo jest miejscowością z szeroko rozwiniętą bazą turystyczną, zwłaszcza wokół jeziora Dominickiego, która jednak w większości należy do podmiotów prywatnych. Z kolei atutem Gminy Przemęt jest plaża w Osłoninie, która ze względu na swoją dużą powierzchnię oraz budowaną przy niej drogę, stanowi perspektywę do rozwoju bazy turystycznej.

Położone w niewielkiej odległości od Gminy Przemęt miasta, takie jak Leszno czy Wolsztyn, stwarzają możliwość konkurencji dla Gminy ze względu na oferowane przez nie usługi kulturowe, rekreacyjne czy rozwoju osobistego. Mieszkańcy Gminy dzięki bezpośredniemu połączeniu linii kolejowej mogą w krótkim czasie dojechać do tych miejscowości.

Gmina Przemęt należy do związków i stowarzyszeń:

- Wielkopolskiej Lokalnej Grupy Działania „Kraina Lasów i Jezior” – organizacji zrzeszającej 12 wielkopolskich gmin, zajmującej się wdrażaniem unijnego Programu LEADER, której celem jest aktywizacja społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw,
- Wielkopolskiego Ośrodka Kształcenia i Studiów Samorządowych – organizacji zrzeszającej ponad 200 gmin oraz 30 powiatów, której celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego poprzez podejmowanie działań nakierowanych na przygotowanie kadr dla wspólnot samorządowych, podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji samorządowej, a także działalność informacyjno-doradcza,
- Stowarzyszenia Organizacja Turystyczna Leszno-Region zajmującego się promocją oraz aktywizacją turystyczną powiatu leszczyńskiego, pozyskiwaniem środków na rzecz rozwoju turystyki, prowadzeniem informacji turystycznej, a także aktywizacja samorządów i branży turystycznej,
- Polskiego Klubu Ekologicznego – Gmina nawiązała umowę partnerską na podstawie której obie strony deklarują wzajemną współpracę na rzecz pięknego regionu Gminy Przemęt, jej promocji i rozwiązywania problemów ekologicznych pojawiających się na jej terenie.

Gmina Przemęt nawiązała ponadto współpracę z innymi Gminami, zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Do gmin tych zaliczamy:

- Gminę Kuślin – partnerzy umowy zobowiązują się podtrzymywać współpracę w szerokim zakresie, m. in. oświaty i wychowania, kultury, turystyki i rekreacji, wymian młodzieży, współpracy OSP i KGW, promocji kultury regionalnej itp.,
- Gminę Kobylnicę – współpraca z nadmorską gminą nawiązana została w 2012 roku i jest prowadzona w zakresie popularyzacji informacji o Gminach, współpracy między szkołami, wymianie grup dzieci i młodzieży, współpracy w dziedzinie kultury, sportu i turystyki oraz nawiązywaniu bezpośrednich kontaktów pomiędzy osobami prowadzącymi działalność gospodarczą,
- Gminę Bestensee – współpraca z tą niemiecką gminą trwa od 2002 roku i polega na wspólnej promocji, wymianie kulturalnej, organizacji sportowych imprez dla młodzieży, współpracy organizacji i kół zainteresowań m.in. kół emerytów i straży pożarnej, a także wiele innych działań.

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Gminie wyróżnia się 25 sołectw, obejmujących 27 wsi. Sołectwa tworzące gminę to: Barchlin, Biskupice, Błotnica, Borek, Bucz, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Olejnica, Osłonin, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Przemęt, Radomierz, Sączkowo, Siekowo, Siekówko, Sokołowice, Solec, Solec Nowy, Starkowo, Wieleń.

Struktura przestrzenna Gminy Przemęt uwarunkowana została walorami przyrodniczymi i tworzy ją układ korytarzy ekologicznych dzielących ją na 3 rejony:

- **Rejon wschodni** – obejmuje miejscowości: Bucz, Bucz Nowy, Barchlin, Borek, Popowo Stare, Poświętno, Biskupice oraz Sokołowice. Tworzy go układ dwóch pasm osiedleńczych, które rozdzielone są w centralnej części lasami. Część rejonu zajmuje strefa aktywizacji społecznej. Obszar ten ma charakteryzować się umiarkowanym rozwojem sieci osiedleńczej, nowymi zalesieniami i ochroną korytarzy ekologicznych, które stanowią największy walor dający perspektywę rozwoju na tym terenie.
- **Rejon południowy** – przebiega przez miejscowości Błotnica i Perkowo, a także przez jeziora: Wieleńskie, Osłonińskie, Górskie, Olejnickie, Radomierskie, Przemęckie i Błotnickie. Cały rejon kształtowany jest przez korytarz ekologiczny, a jego centralną część tworzą tereny leśne oddzielające miejscowość Górsko od Radomierza i Starkowa. W tereny leśne wpisuje się miejscowość Olejnica, charakteryzująca się dużymi walorami przyrodniczymi i turystycznymi. Południowa granica regionu pokrywa się z granicą Gminy oraz przebiega wzdłuż brzegu jeziora Dominickiego.
- **Rejon zachodnio-północny** – oddzielony od pozostałych dwóch rejonów długim korytarzem ekologicznym, który biegnie przez Osłonin, Wieleń, Kaszczor, Mochy, Nową Wieś, Perkowo, Przemęt, Sączkowo i Kluczewo. Na obszarze tym występują tereny leśne oraz złoża żwirów. Walory rekreacyjne występują głównie w miejscowościach Osłonin i Wieleń. W rejonie zakłada się również rozwój gospodarczy wzdłuż drogi wojewódzkiej, między miejscowościami Kaszczor i Mochy oraz eksploatację żwirów budowlanych z terenów pomiędzy miejscowościami Kaszczor, Mochy i Nowa Wieś.

Gmina Przemęt jest gminą typowo rolniczą, której ponad 62% powierzchni stanowią grunty użytkowane jako rolnicze. Drugie pod względem zajmowanej powierzchni są lasy, które obejmują około 27% terenu Gminy. Tereny zabudowane stanowią 7%, natomiast jeziora około 4% ogółu powierzchni.

W 2012 roku zostało opracowane Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt. W 2016 roku dokonana została ocena aktualności studium i przyjęto Uchwałę nr XXV/166/16 Rady Gminy Przemęt z dnia 6 lipca 2016 roku w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt. W 2019 roku podjęto uchwałę w sprawie kolejnej aktualizacji studium, która wprowadza zmiany do niektórych fragmentów dokumentu.

Gmina Przemęt ujęta została w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego razem z 137 innymi Gminami jako wiejski obszar funkcjonalny, w którym wyróżnia się obszar szczegółowy: obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych. Obszary te są istotne ze względu na zwiększenie spójności regionu. Charakterystyczny dla nich jest ograniczony dostęp do ośrodków miejskich, co prowadzi do mniejszych możliwości rozwojowych i powoduje odpływ mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem społeczno-gospodarczym. Ta cecha tylko w ograniczonym stopniu dotyczy Gminy Przemęt, ze względu na dogodne połączenie kolejowe m.in. z Leszmem. Największymi barierami rozwoju dla tych obszarów jest: niska dostępność do usług publicznych, zagrożenie walorów przyrodniczych, słaby dostęp i niska jakość urządzeń infrastruktury technicznej.

Inne obszary szczegółowe w ramach wiejskich obszarów funkcjonalnych, do których zaklasyfikowana została Gmina Przemęt to:

- Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczny ¹,

¹ W rozumieniu w art. 16 pkt 33) Prawa wodnego obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi to obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi. Obszary te określa się we Wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP), w myśl art. 167 ust. 2 pkt 5) Prawa wodnego i sporządza się dla nich mapy zagrożenia powodziowego, zgodnie z art. 169 ust. 1 ustawy, stanowią one więc informacje źródłową dla obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2, w tym m.in. obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

W 2019 roku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 2,8% powierzchni Gminy. Ze względu na niewielki procent pokrycia powierzchni planami miejscowymi, polityka przestrzenna prowadzona jest w dużym stopniu w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. W poniższej tabeli przedstawiona została liczba wydanych decyzji w Gminie Przemęt i w powiecie wolsztyńskim. Z roku na rok liczba ta jest coraz większa dla obu analizowanych jednostek. W 2019 roku w Gminie Przemęt wydane zostały 283 decyzje o warunkach zabudowy, przy czym 137 dotyczyło zabudowy mieszkaniowej, 38 zabudowy letniskowej, 34 budynków gospodarczych, 19 zabudowy usługowej, po 4 decyzje dotyczące budynków rolniczych i mieszkaniowo-usługowych, 3 decyzje dotyczące budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej oraz inne. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców liczba wydanych decyzji w 2018 roku była wyższa od średniej powiatowej o 3,42. Głównymi wnioskodawcami decyzji o warunkach zabudowy są osoby fizyczne.

Tabela 2 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Przemęt w latach 2015-2018 na tle powiatu

		2015	2016	2017	2018
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Przemęt	249	273	273	285
	powiat	720	784	875	961
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Przemęt	17,77	19,39	19,39	20,18
	powiat	12,63	13,69	15,27	16,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Przemęt

Gmina dysponuje również gruntami, które ze względu na niskie klasy bonitacyjne gleb nie wymagają odrolnienia pod zabudowę, co ułatwia rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz zwiększanie ilości gruntów przeznaczonych pod działalność gospodarczą. Przykładem takich terenów jest obszar położony przy drodze prowadzącej do Błotnicy. Gruntami atrakcyjnymi pod zabudowę przemysłową są tereny zajmujące powierzchnię 5 ha w Nowej Wsi ze względu na bliskość drogi nr 305.

Niekontrolowany rozwój zabudowy letniskowej nad jeziorami oraz samowola budowlana są problemem koniecznym do rozwiązania.

1.3. Zasoby naturalne

Na terenie Gminy Przemęt zlokalizowane są złoża surowców naturalnych, takich jak piaski i żwiry, torf, węgiel brunatny, a także surowce ilaste wykorzystywane do produkcji materiałów budowlanych na skalę lokalną. Złóża torfu i węgla nie są wydobywane, natomiast w rejonie Kaszczora i Górska eksploatowane są kruszywa, co spowodowało przekształcenia środowiska naturalnego na tym obszarze. Ponadto w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określono obszary udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego w miejscowościach Nowa Wieś, Mochy, Osłonin, Radomierz i Kluczewo. Na terenie Gminy istnieją też złoża gazu ziemnego. Gmina jest otwarta na nowych inwestorów w związku z eksploatacją złóż naturalnych, jednak większość złóż występuje na obszarach chronionych co koliduje z ich eksploatacją.

Występowanie źródeł termalnych wód mineralnych stwierdzono w północno-wschodniej części Gminy.

Warunki glebowe Gminy scharakteryzowane zostały jako jedne z najslabszych w województwie. Najczęściej występują gleby piaszczyste, bielice oraz piaski rzeczne. Na większości terenów objętych gruntami ornymi znajdują się słabe gleby napiaskowe.

Rzeźba terenu, na którym położna jest Gmina Przemęt jest dość zróżnicowana, a na ukształtowanie krajobrazu wpływ miało zlodowacenie bałtyckie. Występują tutaj ciągi wzgórz i pagórków morenowych, a także skupiska jezior i wysoczyzny charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego. Część Gminy

położona jest na obszarach o silnym nachyleniu, co sprawia iż są niewskazane dla budownictwa. Szczególnie niekorzystne są także miejsca nisko położone, a zwłaszcza dna dolin rzek oraz rynien wodnych ze względu na okresowe zalewanie lub podtapianie. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (www.wody.isok.gov.pl), zjawisko to może występować na niewielkim obszarze na północny zachód od miejscowości Siekowo i Siekówko, a także w obrębie miejscowości Solec.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy stanowi 12 jezior o całkowitej powierzchni 7,1 km² oraz ciek wodny Południowy Kanał Obry i 11 cieków należących do jego systemu zlewniowego. Kanały Obry są obwałowane, a ewentualne podtopienia z mniejszych cieków dotyczą użytków zielonych w dolinach. Dodatkowo stan wody w ciekach regulowany jest dzięki licznym jeziorom przepływowym.

Na jakość oraz stopień zanieczyszczenia wód, powietrza i gleb ma wpływ kilka czynników. Położenie dróg wojewódzkich o dużym natężeniu ruchu na terenie Gminy stwarza zagrożenie hałasem. Dotyczy to zwłaszcza drogi nr 305, która przebiega przez tereny zabudowane w miejscowościach Solec, Mochy, Kaszczor i Wieleń i jest głównym ciągiem komunikacyjnym dla samochodów ciężarowych. Monitoring prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. W 2018 roku pomiary wykazały przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w klasie C. W związku z tym wydana została uchwała regulująca jakość wykorzystywanego paliwa oraz normy w zakresie wykorzystywanych kominków i pieców. W celu ochrony jakości powietrza oraz wód prowadzone są programy dofinansowań w zakresie wymiany kotłów grzewczych. Dotacje udzielne są z budżetu Gminy Przemęt na podstawie Uchwały Rady Gminy Przemęt. Dotacje mogą być udzielane na dofinansowanie kosztów inwestycji polegającej na wymianie źródła ogrzewania, montażu źródła wykorzystującego energię odnawialną (kolektor słoneczny, pompa ciepła, panel fotowoltaiczny, mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej) oraz montażu przydomowej oczyszczalni ścieków.

Wśród form ochrony przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Przemęt wyróżnia się **Przemęcki Park Krajobrazowy**, który pokrywa 91 km² powierzchni Gminy. Park ten został utworzony w celu zachowania najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego wielkopolski oraz związanych z nim zespołów leśno-łąkowo-jeziornych. Ponadto na obszarze Przemęckiego Parku Krajobrazowego znajdują się 3 rezerваты przyrody: Torfowisko nad Jeziorem Świętym, Jezioro Trzebidzkie oraz Wyspa Konwaliowa, a także pomniki przyrody i parki dworskie (w miejscowościach Przemęt, Bucz, Sokołowice, Popowo Stare).

Gmina Przemęt zaślęnęła jako Kraina Kwitnącej Konwalii dzięki położonym na jeziorze Radomierskim rezerwacie przyrody **Wyspa Konwaliowa**. Symbolem wyróżniającym ten rezerwat są konwalie majowe o delikatnym różowym żyłkowaniu będące roślinami unikalnymi w skali światowej. Powierzchnia Wyspy Konwaliowej stanowi 250 tys. m². Rośnie na niej wiele ciekawych gatunków roślin, niektóre z nich objęte zostały ochroną. Są to m.in. lilia złotogłów, kosaciec syberyjski czy buławnik czerwony. Z Krainą Kwitnącej Konwalii wiąże się również legenda o niezwyklej korze dębowej, która ma posiadać nadzwyczajne lecznicze właściwości.

Rezerwat przyrody **Torfowisko na Jeziorze Świętym** zajmuje powierzchnię prawie 76 tys. m². Torfowisko to zachowało się jako jedno z nielicznych w województwie wielkopolskim, a jego znakiem rozpoznawczym jest rosnąca na jego terenie owadożerna rosiczka okrągłolistna.

Rezerwat przyrody **Jezioro Trzebickie** obejmuje powierzchnię ponad 907 tys. m² i zlokalizowany jest we wschodniej części Gminy. Większość jego obszaru stanowi zbiornik wodny z trzcinowiskiem, ale podlegają pod nie również grunty leśne, łąki oraz nieużytki. Charakterystyczne dla tego rezerwatu jest występowanie dużej liczby gatunków ptaków lęgowych.

Ciekawa historia wyróżnia miejsce pod nazwą **Kanapa Napoleona**. Z jej powstaniem wiąże się wiele różnych opowieści. Sama „kanapa” znajduje się w przemęckim lesie przy rozdrożu pięciu dróg.

Wśród innych form ochrony przyrody występujących na terenie Gminy Przemęt wyróżnia się obszary chronionego krajobrazu: **Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice** oraz inne obszary przyrodnicze, tj. **Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska**. Znajdują się tutaj także trzy obszary Natura 2000: **Ostoja Przemęcka, Wielki Łęg Obrzański i Pojezierze Sławskie**. Ponadto

wyróżnia się wiele pomników przyrody, a wśród nich najwięcej drzew pojedynczych gatunku dąb szypułkowy. Inne pomniki przyrody to gatunki drzew: sosna zwyczajna, buk pospolity, daglezwia zielona, klon jawor, dąb bezszypułkowy, cis pospolity, jesion wyniosły, a także jedna grupa drzew, na którą składają się dwie lipy drobnolistne oraz jeden głąz narzutowy.

1.4. Zasoby infrastrukturalne

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków na terenie Gminy Przemęt od 2017 roku jest Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Mieszkańcy Gminy zaopatrywani są w wodę z 5 ujęć wody podziemnej:

- Ujęcie Sączkowo zasila w wodę sieć wodociągową w m. Sączkowo, Przemęt, Kluczewo, Błotnica, Olejnicza, Radomierz, Starkowo, Siekowo, Siekówko i Borek,
- ujęcie w miejscowości Mochy o dobowej wydajności 241 m³, składa się z 5 studni głębinowych oraz stacji uzdatniania wody z pełnym wyposażeniem i 2 zbiornikami wyrównawczymi o objętości 100 m³ każdy, zasila w wodę sieć wodociągową w miejscowości Mochy,
- ujęcie w miejscowości Poświętno o dobowej wydajności 408 m³, składa się z 3 studni głębinowych oraz stacji uzdatniania wody z pełnym wyposażeniem i 2 zbiornikami wyrównawczymi o objętości 100 m³ każdy, ujęcie zasila w wodę sieć wodociągową w m. Poświętno, Popowo Stare, Biskupice, Barchlin, Bucz, Bucz Nowy, Sokołowice,
- ujęcie w miejscowości Nowa Wieś o dobowej wydajności 207 m³, składa się z 2 studni głębinowych oraz hydroforni z pełnym wyposażeniem i 1 zbiornika wyrównawczego o objętości 100 m³, ujęcie zasila w wodę sieć wodociągową w m. Nowa Wieś, Perkowo, Solec, Solec Nowy, Zaborowo,
- ujęcie w miejscowości Wieleń o dobowej wydajności 2 016 m³ składa się z 2 studni głębinowych oraz hydroforni z pełnym wyposażeniem i 2 zbiornikami retencyjnymi o objętości 250 m³ każdy, ujęcie zasila w wodę sieć wodociągową w m. Wieleń, Kaszczor, Osłonin.

Całkowita wydajność dobową poboru wody z ujęć zlokalizowanych na terenie Gminy Przemęt wynosi 3 642 m³. Mieszkańcy niepodłączeni do sieci wodociągowej posiadają własne ujęcia (studnie). Pomyślem na zapewnienie stałego dostępu do wody dla wszystkich mieszkańców jest połączenie niezależnych sieci wodociągowych, m.in. w miejscowościach Osłonin i Wieleń, gdzie sezonowo brakuje wody.

Ścieki komunalne z terenu Gminy Przemęt odprowadzane są do dwóch mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków znajdujących się w Przemęcie i Wieleniu. Do oczyszczalni ścieków w Przemęcie doprowadzane są ścieki z miejscowości Mochy, Nowa Wieś, Perkowo, Górsko, Olejnicza, Przemęt, Radomierz, Starkowo i Błotnica, natomiast do oczyszczalni w Wieleniu ścieki z południowej części Gminy, czyli miejscowości Kaszczor, Wieleń i Osłonin. Trzecia oczyszczalnia ścieków znajduje się w Buczu. Jest to oczyszczalnia ścieków przemysłowych.

Oczyszczalnia ścieków w Wieleniu w 2020 roku była modernizowana w celu zwiększenia możliwości przyjmowania ścieków oraz jakości ich oczyszczalnia. Z kolei oczyszczalnia w Przemęcie w 2017 roku otrzymała pozwolenie na budowę dużo większej oczyszczalni niż obecnie istniejąca, która obciążona jest w 99%. Konieczne jest zatem zmodernizowanie oczyszczalni z zastosowaniem współczesnej technologii.

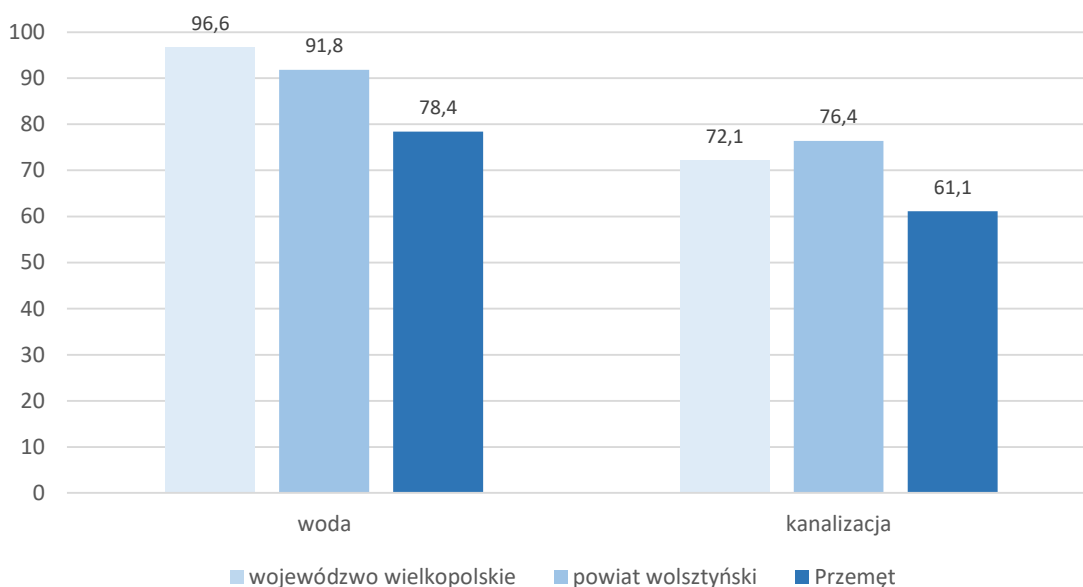
Problem z nadmiarem ścieków komunalnych i brak wolnych mocy przerobowych oczyszczalni pojawia się zwłaszcza w sezonie letnim, kiedy na terenie Gminy znajduje się dużo więcej osób – głównie turystów.

We wsi Solec wybudowana została sieć kanalizacyjna, która miała być połączona z siecią w Nowej Wsi. Jednak mimo wcześniej przeprowadzanych analiz nie jest to możliwe. Rozwiązaniem tego problemu może być tłoczenie ścieków do Wielenia lub Przemętu. W celu uniknięcia tego rodzaju problemu w sy-

tuacjach gdy do sieci kanalizacyjnej przyłączenie będą kolejne miejscowości i wsie konieczne jest budowanie kanalizacji tłocznej. W związku z powyższym konieczne jest opracowanie koncepcji zlewni i określenie docelowego kształtu sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy.

Do końca 2020 roku na terenie Gminy Przemęt nie było czynnej sieci gazowej ani nie istniały żadne przyłącza, w związku z czym gospodarstwa domowe nie miały dostępu do instalacji gazowych. W 2020 roku przygotowywana była dokumentacja techniczna na wykonanie nitki gazociągu z Kościana do Przemętu. Stworzenie takiego gazociągu umożliwi podłączenie do sieci gazowej niektórych miejscowości położonych w Gminie Przemęt. Możliwe będzie również podłączenie do sieci gazowej obiektów gminnych. Rozwój gazyfikacji na terenie Gminy może mieć realny wpływ na poprawę jakości powietrza w Gminie.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się udziału mieszkańców Gminy Przemęt korzystających z instalacji wodno-kanalizacyjnej w 2018 roku w porównaniu do powiatu oraz województwa. Należy zauważyć, iż udział ten wypada bardzo niekorzystnie dla Gminy na tle analizowanych jednostek. Dostęp do sieci wodociągowej ma niespełna 80% mieszkańców, co daje wynik o ponad 18 punktów procentowych niższy niż w województwie i o ponad 13 punktów procentowych niższy niż w powiecie. Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w powiecie zawyża Gmina miejsko-wiejska Wolsztyn wynikiem 94%. Gmina Przemęt charakteryzuje się wynikiem 61%, natomiast Siedlec jako najmniej skanalizowana Gmina w powiecie wolsztyńskim osiąga wynik 51%.

Ryc. 10 Udział korzystających z instalacji wodno-kanalizacyjnej w Gminie Przemęt w 2018 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sieć dróg w Gminie tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Drogi wojewódzkie to drogi nr 305 i 316, przebiegające przez zachodnią część Gminy i krzyżujące się w Kaszczorze. Droga powiatowa nr 3820 przebiega przez m.in. Mochy, Przemęt i Bucz w kierunku Śmigła, tworząc tym samym szkielet komunikacyjny Gminy. Drogi powiatowe przebiegają także przez Błotnicę, Radomierz, Osłonin, Wieleń. Całkowita długość dróg wojewódzkich na terenie Gminy wynosi 14,3 km, natomiast powiatowych 81,5 km, przy czym 73,8 km stanowią drogi asfaltowe, a pozostałe 7,7 km to drogi gruntowe.

Długość dróg gminnych wynosi 82,84 km, przy czym zdecydowana większość, bo aż 59,74% stanowią drogi nieutwardzane. Raz w miesiącu przeprowadzane są przeglądy dróg gminny, ponadto Gmina dysponuje ich inwentaryzacją. Konieczna jest budowa wraz z utwardzeniem dróg Biskupice-Sokołowice i Poświętno-Sikorzyn, a także dróg w miejscowościach:

- Mochy: ul. Dębowa, ul. Podgórna, ul. Lipowa,

- Solec: ul. Spokojna, ul. Źródłana,
- Wieleń: ul. Górna, ul. Sosnowa,
- Przemęt: ul. Kluczevska, ul. Topolowa,
- Bucz: ul. Słoneczna,
- Popowo Stare: ul. Ogrodowa,
- Starkowo: ul. Starkowska.

Należy jednak zaznaczyć, że katalog dróg potrzebujących modernizacji jest otwarty i będzie modyfikowany w razie zapotrzebowania.

Przy kluczowych odcinkach dróg znajdują się chodniki, a potrzeby mieszkańców względem oświetlenia ulicznego zaspokajane są w miarę potrzeb i możliwości technicznych. Ważną planowaną inwestycją jest wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 305 w miejscowościach Solec i Wieleń (ul. Wczasowe).

Zapotrzebowanie na parkingi stopniowo rośnie, lecz Gmina stara się rozwiązywać ten problem na bieżąco. Parkingi publiczne zlokalizowane są za budynkiem Urzędu Gminy, za salami wiejskimi w Kaszczorze i w Mochach oraz na Placu Pielgrzymów w Wieleniu. Gmina posiada możliwość przejęcia gruntów należących do kolei zlokalizowanych przy dworcu w Błotnicy. Stwarza to możliwość do wybudowania tam parkingu park&ride, który ułatwi przemieszczanie się mieszkańcom Gminy.

Zasób mieszkaniowy Gminy Przemęt według stanu na rok 2019 liczył 15 mieszkań. Ich łączna powierzchnia wynosiła 857,07 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 57,14 m². Zasady przyznawania mieszkań reguluje Uchwała Nr XXXIX/305/09 Rady Gminy Przemęt z dnia 28 października 2009 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Przemęt.

Mieszkania znajdują się w 7 budynkach na terenie Gminy, których wyposażenie i charakterystykę przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Zasób mieszkaniowy Gminy Przemęt

Adres budynku z lokalami mieszkalnymi	Liczba mieszkań	Rok budowy	Wyposażenie w instalacje techniczne	Ogólna ocena stanu technicznego budynku
Bucz ul. Akacyjowa 2	2	1991	elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna i centralnego ogrzewania z kotłowni wspólnej, wc i łazienka w lokalach,	dobry
Siekowo 3 B	2	II poł. XIX w.	elektryczna, wodociągowa i kanalizacyjna, wc i łazienka w lokalach,	dostateczny
Ostonin ul. Parkowa 6	1	1903	elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna i indywidualne centralne ogrzewanie, wc i łazienka w lokalu,	dostateczny
Mochy ul. Wolsztyńska 2	2	ok. 1930 r.	elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna i indywidualne centralne ogrzewanie, wc i łazienka w lokalach,	zły
Mochy ul. Wolsztyńska 6	5	1970	elektryczna, wodociągowa, kanalizacyjna i centralnego ogrzewania z kotłowni wspólnej, wc i łazienka w lokalach,	dobry
Siekówko 17	1	przed 1910 r.	elektryczna, wodociągowa i kanalizacyjna, wc i łazienka w lokalu,	dostateczny
Popowo Stare ul. Szkolna 17	2	ok. 1910 r.	elektryczna, wodociągowa i kanalizacyjna, wc i łazienka w lokalu, ogrzewanie gazem z butli gazowej (1 mieszkanie) oraz z kotłowni wspólnej dla oddziału przedszkola (1 mieszkanie)	dostateczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Część mieszkań z uwagi na stan techniczny wymaga remontu. Większość z nich pochodzi z początku XX wieku.

Z danych GUS wynika, iż w 2019 roku średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w Gminie Przemęt wynosiła 113,3 m², co stanowiło 28,1 m² w przeliczeniu na osobę. Od 2015 roku przeciętna powierzchnia użytkowa zwiększyła się o około 2 m².

Gmina jest w posiadaniu terenów zlokalizowanych w Przemęcie, przy drodze do Błotnicy oraz w Buczu. Grunty te mogłyby stanowić miejsce rozbudowy zaplecza mieszkaniowego.

Od 2000 roku Gmina Przemęt należy do Związku Międzygminnego „OBRA”, który zrzesza wszystkie trzy Gminy położone w powiecie wolsztyńskim. Związek ten jest odpowiedzialny za zagospodarowanie odpadów. Natomiast za odbiór odpadów od mieszkańców Gminy odpowiada Firma Handlowo-Uslugowa Dominik Zajac Błotnica.

Odpady zbierane są z podziałem na 5 frakcji: tworzywa sztuczne, papier, szkło, bioodpady i odpady zmieszane. Odpady zmieszane zbierane są w pojemnikach, natomiast frakcje selektywne w przeznaczonych do tego workach lub pojemnikach do segregacji. Odbiór odpadów zmieszanych odbywa się co 2 tygodnie, tworzyw sztucznych od kwietnia do września również co 2 tygodnie, w pozostałych miesiącach raz w miesiącu, natomiast papier raz na 2 miesiące. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 27 zł od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

Na terenie Gminy znajduje się działający cały rok Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do którego mieszkańcy Gminy mogą w dowolnym momencie dostarczyć zebrane selektywnie odpady. PSZOK znajduje się w Błotnicy pod adresem ul. Szkolna 46 i jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-17:00 oraz w sobotę w godzinach 8:00-14:00.

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się ilości odpadów zebranych na terenie Gminy Przemęt z podziałem na odpady zmieszane i zbierane selektywnie. Zauważyć warto, że liczba odpadów zbieranych w sposób selektywny zdecydowanie wzrosła na przestrzeni analizowanych lat w stosunku do pierwszego roku.

Tabela 4 Ilość odpadów komunalnych zebranych na terenie Gminy Przemęt w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość zebranych odpadów komunalnych [Mg], w tym:	3 831,40	4 399,83	5 449,66	5 905,90	5 390,50
zmieszane	3 260,70	3 543,80	3 770,05	4 283,78	3 977,00
segregowane	570,70	856,03	1 679,61	1 622,12	1 413,50
udział odpadów segregowanych	17,5%	19,5%	31%	27,5%	26%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Przemęt

Od 2013 roku Gminy objęte Związkiem Międzygminnym „Obra” osiągają wymagane poziomy przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, a także przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i robótorkowych.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia są to decyzje wydawane dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Liczba takich decyzji wydawanych w Gminie Przemęt na przestrzeni ostatnich lat wahała się. W 2019 wydano 11 takich decyzji, a wśród najważniejszych z nich wyróżnia się:

- przebudowę drogi powiatowej nr 3821P wraz z budową miejsc postojowych i budową kanalizacji deszczowej w miejscowości Wieleń i Osłonin,

- budowę elektrowni fotowoltaicznej (SPV Barchlin) o mocy do 1.0 MW włącznie wraz z niezbędną infrastrukturą na działce o numerze ewidencyjnym 219/43 w obrębie Barchlin,
- rozbudowę zakładu wyrobów betonowych o dodatkowy węzeł betoniarski oraz rozbudowę hali produkcyjnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na terenie działek o numerach ewidencyjnych 1615/1, 1615/6, 1615/7, 1615/10, 1615/11, 1615/12 w Mochach.

Tabela 5 Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji wydanych w Gminie Przemęt w latach 2012-2019

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	9	8	16	10	14	6	14	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Przemęt

1.5. Potencjał turystyczno-rekreacyjny

Tereny na których położona jest Gmina Przemęt charakteryzują się ciekawą historią, związaną z dziejami zakonu cystersów. Po raz pierwszy wzmianka o ziemi przemęckiej pojawia się w dokumencie księcia kaliskiego Władysława Odonica w 1210 roku. Przez wiele stuleci obszary, na których zlokalizowana jest Gmina stanowiły ośrodek kultury łużyckiej. Przemęt do roku 1797 posiadał prawa miejskie, które odebrane zostały decyzją władz pruskich, pod których władaniem znajdowała się w tym czasie miejscowość.

Znajdują się tutaj wiele zabytków sztuki zarówno świeckiej, jak i sakralnej, spośród których część została wpisana do gminnej ewidencji zabytków. Miłośnicy historii i zwiedzania mogą odwiedzić liczne pałace i dwory oraz kościoły m.in. pocysterskie. Wśród najciekawszych zabytków i miejsc wartych odwiedzenia wyróżnia się:

- Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Przemęcie, wybudowany w latach 1651-1690 wraz z fragmentami dawnych zabudowań klasztornych z XVII w.,
- kościół pw. Narodzenia NMP w Wieleniu, późnobarokowy, wzniesiony w latach 1731-1742,
- Kościół pw. św. Wojciecha w Kaszczorze, powstał w latach 1764-1777, jako przykład architektury późnobarokowej,
- późnobarokowy dwór z przylegającym do niego parkiem w Popowie Starym, powstał w latach 1775-1785,
- Kościół pw. św. Barbary w Buczu z 1782 roku, stanowiący przykład wiejskiego baroku,
- Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Przemęcie, późnobarokowy,
- klasycystyczny dwór z przylegającym do niego parkiem i dużym stawem w Sokołowicach z 1806 roku,
- Kościół pw. św. Andrzeja w Przemęcie, wybudowany na początku XIX w.,
- Pałac w Buczu z XIX w. wraz z przylegającym do niego parkiem z rozległą polaną i niewielkim owalnym stawem,
- Pałac w Siekowie, w stylu renesansu francuskiego, wybudowany w latach 1878-1879,
- dwór w formie willi neorenesansowej w Barchlinie z 1893 roku wraz z przylegającym do niego parkiem i stawem,
- Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Siekowie, powojenny.

Wspomniany wyżej Pałac w Buczu posiada ogromny potencjał. Infrastruktura ta jest wizytówką miejscowości Bucz i daje możliwość stworzenia, np. sali weselnej, biblioteki, siedziby dla uniwersytetu trzeciego wieku oraz organizacji pozarządowych itp.

Dla turystów i miłośników aktywnego wypoczynku na terenie Gminy powstało wiele szlaków rowerowych, kajakowych, konnych, pieszych.

Wśród oznakowanych dróg rowerowych wyróżnia się:

- **Szlak Kaszczorski** – trasa o długości około 19 km prowadzi przez: Wieleń – Kolonie Mochy – Mochy – w kierunku Świętna (przez Białą Górę) – Kaszczor – Kolonie Kaszczor – Wieleń. Na trasie występują warte odwiedzenia kościoły w Mochach i Kaszczorze, a także świątynia w Wieleń.
- **Szlak Konwalii** – trasa o długości około 31 km, biegnie przez: Wieleń – Osłonin – Olejnicę – Perkowo – Przemęt – Błotnicę – Radomierz – Górsko – Olejnicę – Osłonin – Wieleń. Atrakcją tego szlaku są: Wyspa Konwaliowa, Torfowisko nad Jeziorem Świętym, kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Przemęcie oraz Galeria Ptaków Mariana Murka w Górsku.
- **Szlak Słoneczny** – trasa o długości około 23 km, prowadzi przez: Wieleń – Mochy – Solec – Solec Nowy – Nową Wieś – Wieleń. Przejeżdżając tym szlakiem warto zwrócić uwagę na liczne bocianie gniazda oraz rzadko spotykany cmentarz tarasowy.
- **Szlak Górski** – trasa o długości około 22 km, biegnie przez: Przemęt – Siekówko – Siekowo – Kluczewo – Bucz Nowy – Bucz Dębinę – Przemęt. Przejazd tą trasą umożliwia zobaczenie pałacu w Siekowie, odwiedzenie Starej Chaty u Kowola, kościoła pw. św. Barbary oraz pałacu w Buczu. Ponadto ścieżka ta prowadzi przez tereny bardzo pofałdowane, co stwarza możliwość podziwiania krajobrazu.
- **Szlak cysterski** – całkowita długość tej trasy wynosi 55 km, przy czym na terenie Gminy Przemęt znajdują się 33 km, a szlak biegnie przez: Wolsztyn – Obrę – Kębłowo – Świętno – Mochy – Kaszczor – Wieleń – Osłonin – Olejnicę – Radomierz – Błotnicę – Przemęt. Szlak ten prowadzi przez miejscowości w których znajdują się obiekty pocysterskie.

Ciąg jezior i kanałów na terenie Gminy sprzyja rozwojowi turystyki wodnej, w związku z czym powstało kilka przystani żeglarskich i kajakowych, a większość ośrodków wypoczynkowych oferuje aktywność spędzania wolnego czasu na wodzie. Na skutek tego powstały dwa szlaki kajakowe: **Konwaliowy Szlak Kajakowy** i **Kajakowa Pętla Cysterska**. Przepłynięcie Konwaliowego Szlaku Kajakowego zajmuje od 2 do 3 dni, a trasa prowadzi po zamkniętym kręgu o długości 37 km. Z kolei Kajakowa Pętla Cysterska jest trasą, którą można dowolnie modyfikować w zależności od chęci i sił uczestników, ponieważ co kilkaset metrów istnieje możliwość oddania kajaków i zakończenia danego etapu wycieczki.

Malownicze otwarte tereny pól i łąk oraz urokliwe lasy wpłynęły na powstanie kilku ścieżek konnych. Zalicza się do nich:

- **Szlak Pałacowy** – o długości trasy 17 km, biegnie przez pofałdowany teren leśno-polny,
- **Szlak Trzebidzki** – o długości trasy 25,5 km, umożliwia przejazd przez sosnowe lasy z enklawami drzew liściastych bogatymi w grzyby oraz zobaczenie pałacu w Starym Popowie,
- **Szlak Białogórski** – o długości trasy 37 km, biegnie przez miejscowości Wieleń, Kaszczor i Mochy oraz obok urokliwego zbiornika wodnego „Ziemne Wody”,
- **Szlak Konwalii** – o długości trasy 38 km, prowadzi przez środek Przemęckiego Parku Krajobrazowego.

Miłośnicy spacerów mogą skorzystać z wyznaczonych szlaków pieszych z elementami edukacyjnymi:

- **ścieżka przyrodniczo-leśna w Olejnicy** – o długości 8 km z 11 stanowiskami przedstawiającymi wybrane fragmenty krajobrazu,
- **szlak niebieski** – całkowita długość ok. 60 km, w Gminie ok. 17 km, prowadzi przez: Nową Wieś Zbąską – Grójec Wielki – Wielką Wieś – Kopanicę – Wilcze Rudno – Święto – Kaszczor – Wieleń – Oleśnicę – Górsko – Boszkowo,
- **szlak czarny** – o długości 12 km prowadzi przez: Olejnicę – Przemęt – Błotnicę,
- **szlak żółty** – pieszo-kolarski o całkowitej długości prawie 66 km.

Historia Gminy Przemęt oraz jej niepodważalne walory krajobrazowe stwarzają potencjał do dalszego rozwoju ścieżek turystycznych. Przykładem tutaj może być powstanie szlaku tematycznego śladem zabytkowych wiatraków, które uprzednio należałoby poddać renowacji. Niezwykle korzystnym rozwiązaniem będzie utworzenie całej sieci szlaków turystycznych na które składają się ścieżki piesze, rowe, konne i kajakowe wraz z infrastrukturą drogową zapewniającą wygodę i bezpieczeństwo, tzn. parkingi oraz oświetlenie tam gdzie jest to niezbędne.

Ciekawymi atrakcjami Gminy są punkty widokowe, które stanowią dwie wieże widokowe. Wieża w Siekowie liczy sobie 30 m wysokości, co tym samym sprawia, że jest najwyższą drewnianą wieżą w Polsce. Zbudowana została na wzniesieniu Winnica, które znajduje się na 101 m n.p.m. Druga wieża widokowa mieści się w odnowionym budynku dawnego zbioru ewangelickiego w Kaszczorze, a widok z niej rozciąga się na panoramę Kaszczoru oraz jego najbliższą okolicę.

Bazę noclegową dla turystów stanowi kilka ośrodków oraz gospodarstw agroturystycznych, które często w swojej ofercie posiadają nie tylko noclegi, ale także różne ciekawe atrakcje. Przykładem może być tutaj Zagroda u Rzeźbiarza wraz z Galerią Ptaków, w której znajduje się około 300 eksponatów. Z kolei Stara Chata u Kowola to popularne miejsce na wycieczki szkolne, gdzie dzieci mogą zobaczyć jak wyglądało życie w gospodarskie. Agroturystyka Cybulin słynie z własnej wiejskiej spiżarni, gdzie oferuje domowe ekologiczne jedzenie, natomiast Czajkówka specjalizuje się w koniach, w związku z czym organizuje rajdy konne oraz imprezy tematyczne. Gospodarstwo Stara Stajnia położone przy samej drodze, ale równocześnie przy lesie i jeziorze oferuje m.in. jadę konną dla głuchoniemych czy przejazdy bryczką taborem stylizowanym na cygański. Oprócz powyższych na terenie Gminy znajdują się także inne ośrodki wypoczynkowe takie jak: Krokus, U Marcina, Foccus, Pałac Popowo Stare, Hotel Trzy Jeziora, Santana Club, Kompleks Rueda, Pensjonat Graffiti, Dom w bluszczu.

Potencjał turystyczny upatruje się w miejscowościach Osłonin i Wieleni. Budowa dróg, ścieżek rowerowych i parkingów, a także skomunikowanie ich z ciekawymi turystycznie miejscami w Gminie (np. wieżami widokowymi, zabytkowymi kościołami) pozwoli uatrakcyjnić turystycznie te miejscowości. Pomyślnym jest również stworzenie kompleksu z plażą w Wieleniu, obok przebiegającej tam drogi powiatowej, która ułatwi dojazd. Atutem Gminy jest również plaża w Osłoninie, wokół której znajduje się 5 ha terenów należących do Gminy. Dla terenów tych powstała dokumentacja i jest budowana droga dojazdowa. Niezbędne są dalsze działania w tym kierunku, stworzenie całej bazy turystyczno-rekreacyjnej oraz zbadanie i poprawa jakości wody w przylegającym jeziorze. Związana z ziemią przemęcką historia zakonu cystersów daje perspektywę do stworzenia muzeum cystersów, które wraz z bazą noclegową przyciągną turystów.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka i przedsiębiorczość

Gmina Przemęt należy do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Strefa ta należy do najszybciej rozwijających się pod względem finansowym i terytorialnym specjalnych stref ekonomicznych. Oferuje ulgi i preferencje podatkowe zagwarantowane przez rząd i parlament. Obowiązujące w strefie zwolnienia podatkowe stanowią największą dostępną ulgę finansową możliwą do uzyskania obecnie w Polsce.

Gmina Przemęt należy do podstrefy Przemęt. Lokalizacja terenu włączonego do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej znajdującego się na obszarze Gminy przedstawiona została na zdjęciu poniżej. Nieruchomość ta podlega administracyjnie pod miejscowość Mochy i położna jest na ul. Powstańców Wielkopolskich przy drodze powiatowej 3821P Mochy-Śmigiel. Obejmuje działki numer: 328, 329/1, 329/2, 330/1, 331 w obrębie Mochy. Jej łączna powierzchnia wynosi 5,75 ha. Jest to nieruchomość niezabudowana, ale posiada dostęp do sieci wodociągowej, elektrycznej, telekomunikacyjnej, a także możliwość podłączenia do kanalizacji tłocznej. Teren ten objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego strefy aktywizacji gospodarczej w Mochach.

Ryc. 11 Teren włączony do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Przemęt

Źródło: <https://przemet.pl/dla-inwestorow/strefa-inwestycyjna/>

Gmina posiada kilka działek budowlanych przeznaczonych na sprzedaż. Działki te znajdują się w miejscowościach Mochy i Siekowo. Położona jest w obrębie wsi Mochy nr 1385/10 (0,1075 ha); uzbrojone w wodę, energię elektryczną oraz kanalizację sanitarną i przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z działalnością usługowo-produkcyjną oraz usługi handlu detalicznego. Z kolei działki w obrębie wsi Siekowo przeznaczone są pod zabudowę jednorodzinną i nie zostały uzbrojone. Są to działki nr 517/4 (0,0912 ha) i 517/5 (0,0855). Gmina dysponuje również prawami do działki położonej w miejscowości Kaszczor pod adresem Sportowa 1. Jest to działka nr 1111/3 o powierzchni 0,1130 ha, na której znajduje się budynek kiedyś użytkowany jako przedszkole oraz budynek gospodarczy.

Gałęzią gospodarki dominującą w Gminie Przemęt są usługi. Na przestrzeni ostatnich lat udział podmiotów gospodarczych z tej branży zwiększał się, aż w 2019 roku wyniósł 46%. Na drugim miejscu znajduje się przemysł, którego udział wyniósł 31%. Najmniejszy procentowy udział stanowi rolnictwo, w przypadku którego obserwuje się coroczny spadek liczby przedsiębiorstw z tej branży. Zaznaczyć jednak należy, że nadal większość powierzchni Gminy użytkowana jest rolniczo.

Ze względu na podział według PKD, najwięcej podmiotów związanych jest z sekcjami budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów, a także rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Na-

tomiast wśród nowopowstających podmiotów w ostatnich latach dominowały takie działalności jak posadzkarstwo, tapetowanie i oblicowywanie ścian; wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych; zakładanie stolarki budowlanej; tynkowanie oraz malowanie i szklenie.

Zdecydowana większość podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy to mikro i małe przedsiębiorstwa – jest ich ponad 95%.

Wśród największych podmiotów gospodarczych z terenu Gminy Przemęt, wyróżnić można m.in.:

- Agrofresh Dobrowolski (Mochy),
- Beef&Pork (Błotnica),
- Betoniarnia Mochy (Mochy),
- Firma Słomiński od 1904 – rzeźnictwo (Kaszczor),
- Łabimex (Przemęt),
- Marmorin Design (Starkowo).
- Pab-bruk (Przemęt),
- Paletex (Starkowo),
- Rol-Mat Bis (Przemęt),
- Szwarz Rzeźnictwo – Wędliniarstwo (Poświętno),
- Oddziały Firmy Kruszgeo i Dębowa Polska (Kaszczor),
- Ubojnia „Blutex” (Kaszczor),
- Firma Amjadi – konfekcjonowanie jelit (Kaszczor),
- Firma Metzler – podłogi, mozaiki (Kaszczor).

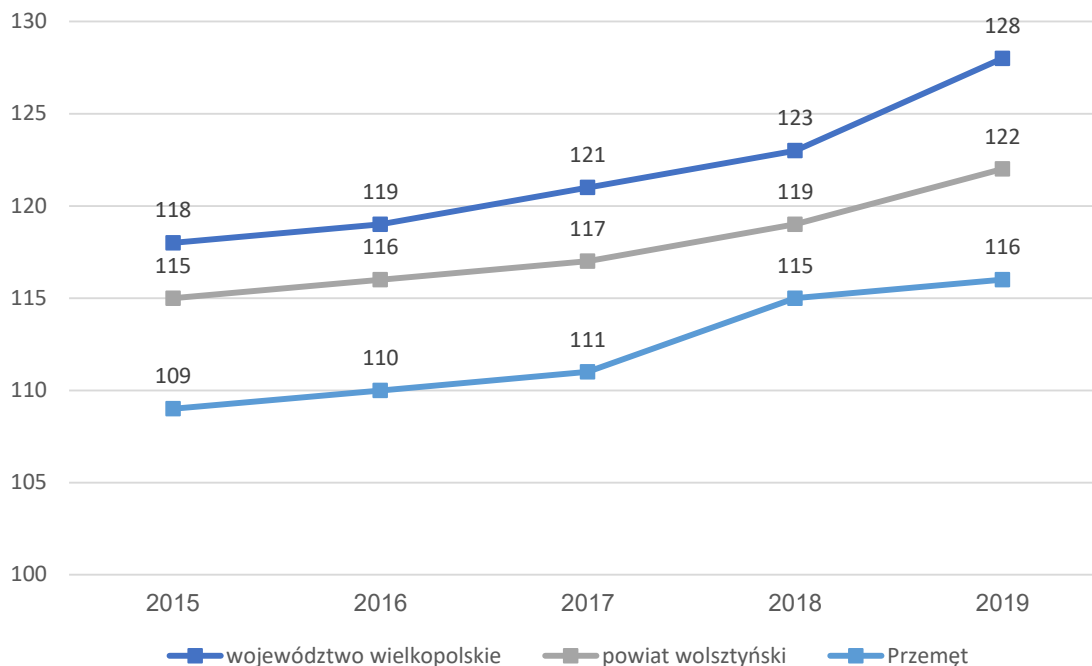
W poniższej tabeli przedstawiona została liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w roku 2015 i 2019 w Gminie Przemęt w porównaniu z innymi jednostkami. Zauważyć można, iż liczba ta wzrosła na przestrzeni analizowanych lat. W latach 2015-2019 na terenie Gminy Przemęt liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 118. Największy udział zarejestrowanych podmiotów w powiecie przypada na Gminę Wolsztyn. Dla Gminy Przemęt udział ten wynosi ponad 23% i utrzymuje się na równym poziomie.

Tabela 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w Gminie Przemęt w latach 2015 i 2019 na tle innych jednostek

	2015		2019		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2015-2019
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat wolsztyński	6 547	100,0%	7 011	100,0%	464
Przemęt	1 530	23,4%	1 648	23,5%	118
Siedlec	1 223	18,7%	1 301	18,6%	78
Wolsztyn	3 794	58,0%	4 062	57,9%	268

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

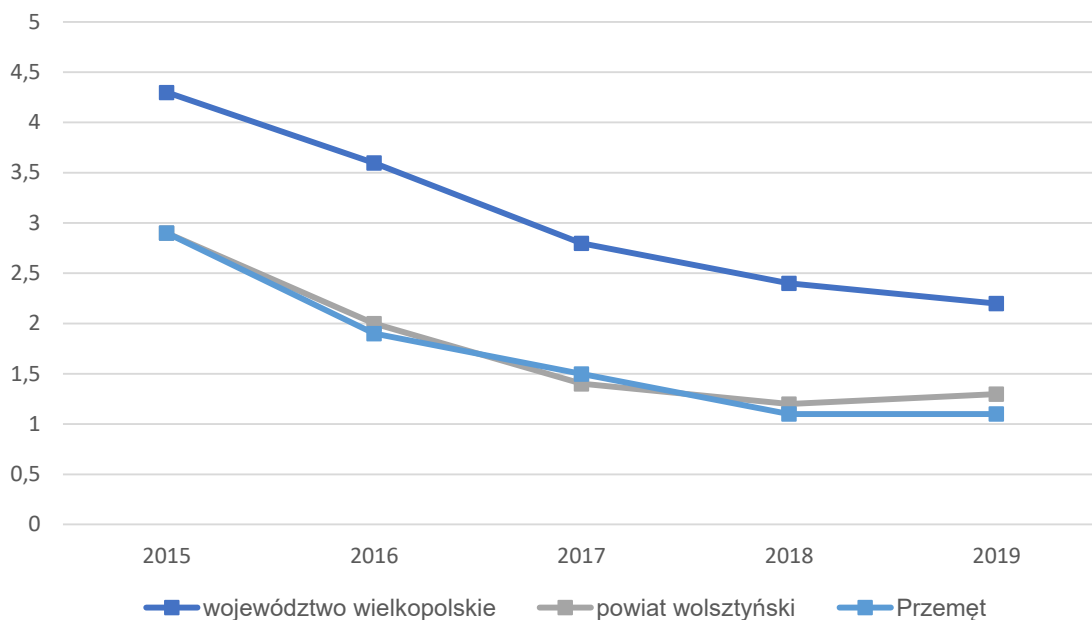
Uszczegółowieniem informacji o poziomie przedsiębiorczości w Gminie Przemęt jest wykres przedstawiający kształtowanie się liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w porównaniu z powiatem wolsztyńskim i województwem wielkopolskim. Liczba ta na przestrzeni analizowanych lat równomiernie rośnie we wszystkich jednostkach. Omawiany wskaźnik dla Gminy Przemęt kształtuje się poniżej średniej powiatowej oraz wojewódzkiej.

Ryc. 12 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spada we wszystkich badanych jednostkach i jest to tendencja charakterystyczna dla większości gmin w Polsce. W 2019 roku w Gminie Przemęt wskaźnik bezrobocia był niższy niż średnia powiatowa i wojewódzka i wynosił nieco ponad 1%. Z danych wynika, że problem bezrobocia na terenie Gminy Przemęt praktycznie nie występuje.

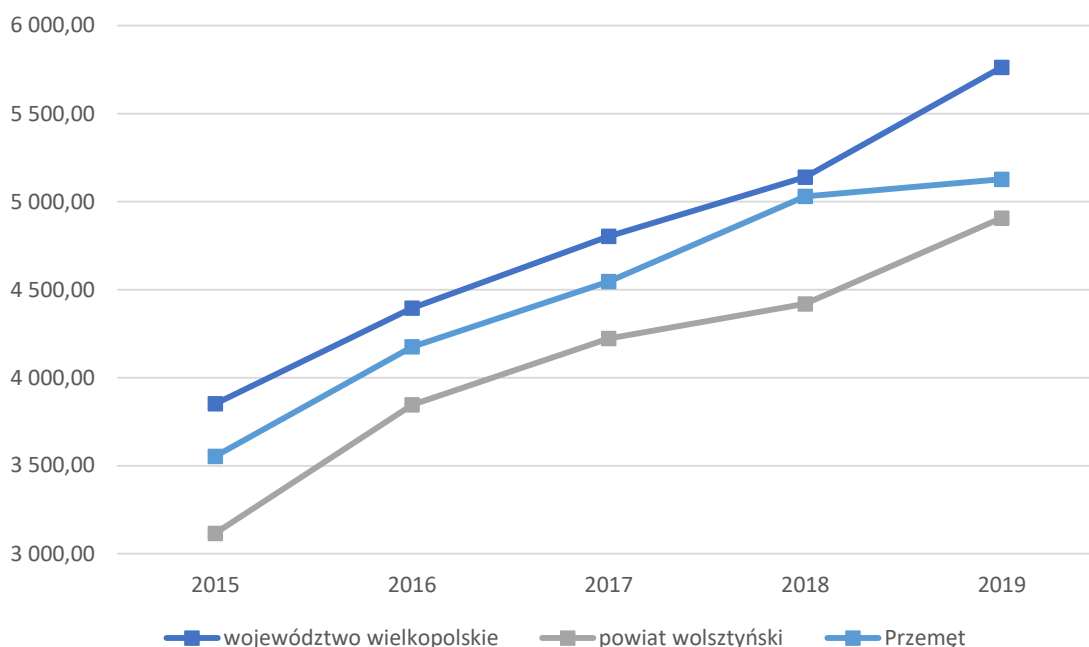
Ryc. 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2019 roku z inicjatywy Fundacji Centrum Aktywności w Bukwicy oraz Gminy Przemęt, powstała Spółdzielnia Socjalna „Konwalia”. Celem utworzenia Spółdzielni była potrzeba połączenia z jednej strony podmiotu umożliwiającego włączenie w życie społeczne i zawodowe mieszkańców narażonych na wykluczenie społeczne, a z drugiej wykonywanie podstawowych zadań ustawowych w zakresie usług komunalnych np. utrzymanie zieleni, wynajem sprzętu oraz prac remontowo–budowlanych na rzecz jednostek gminnych.

2.2. Stan finansów samorządowych

W latach 2015-2019 dochody Gminy Przemęt corocznie się zwiększały z poziomu 49,7 mln zł w 2015 roku do 72,5 mln zł w 2019 roku. Największy wzrost nastąpił w 2016 roku na skutek znacznego wzrostu dotacji na cele bieżące (w szczególności dotacja na program Rodzina 500+). Wówczas dochody zwiększyły się o 9,0 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeliczając dochody na 1 mieszkańca wynosiły one w 2019 roku 4 907,61 zł, co sytuuje gminę na wyższym poziomie w stosunku do średniej powiatu wolsztyńskiego, jednak niższym niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Przemęt corocznie rosną, co jest charakterystyczne dla wszystkich porównywanych jednostek.

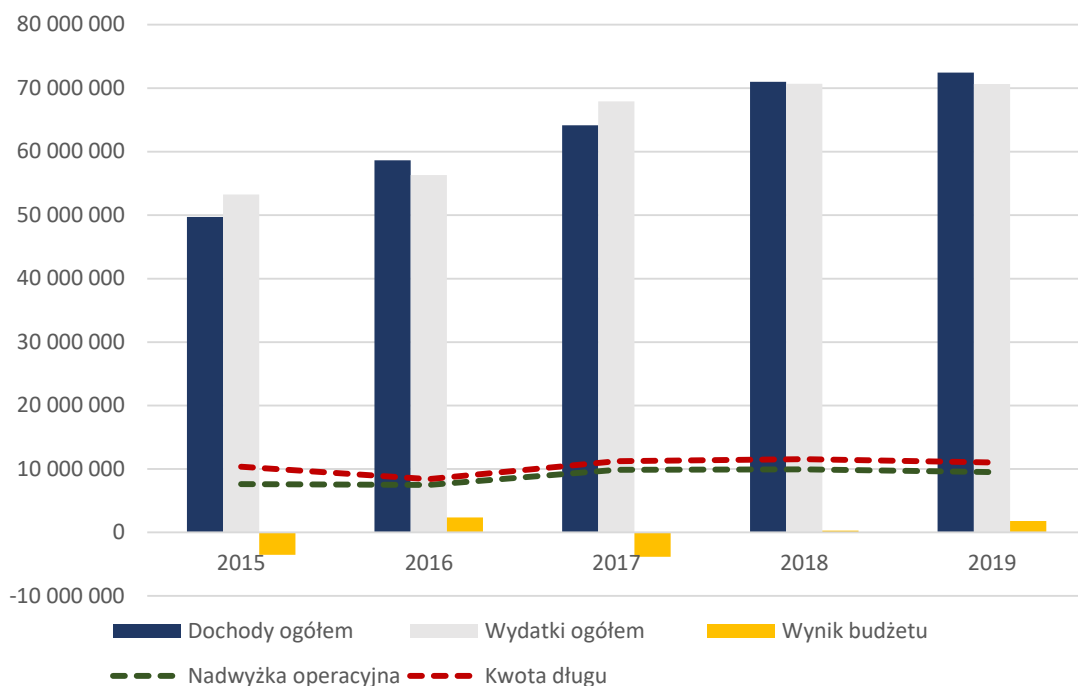

Ryc. 14 Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 97%). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz subwencji.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W 2015 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 39,3 mln zł, a w 2019 roku wzrosły do 60,5 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W Gminie Przemęt w latach 2015-2019 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) był na w miarę równym poziomie, z niewielką tendencją wzrostową. Od 7,6 mln zł w 2015 roku, nadwyżka wzrosła do 9,5 mln zł w 2019 roku.

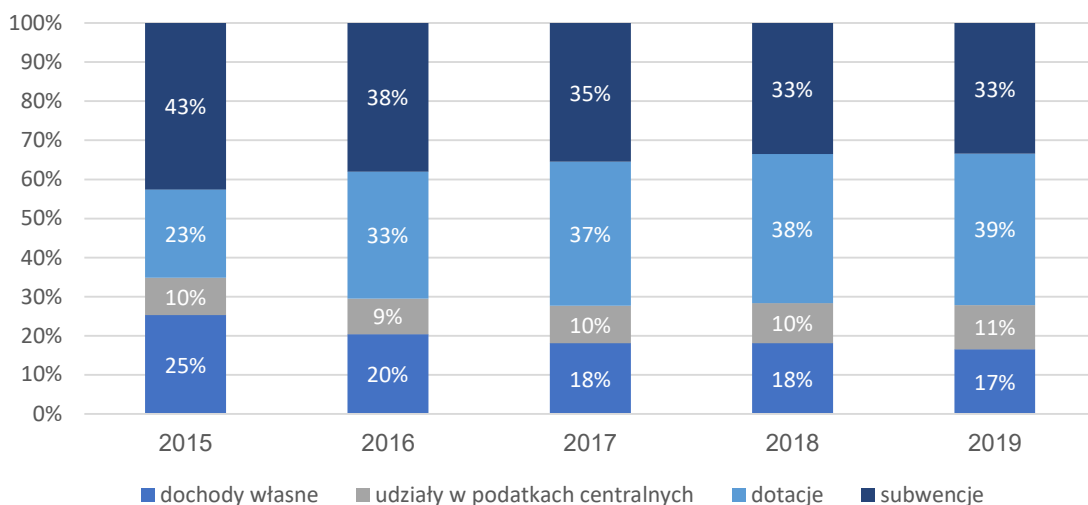

Ryc. 15 Wykonanie budżetu Gminy Przemęt w latach 2015-2019

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Przemęt

Należy również wspomnieć, że średnio w latach 2015-2019 Gmina przeznaczala 12,4 mln zł na inwestycje rocznie. Znaczne wydatki majątkowe poniesiono w 2017 roku – było to 15,5 mln zł, co skutkowało ujemnym wynikiem budżetu (-3,8 mln zł). To z kolei wpłynęło na decyzję o zaciągnięciu kredytu – kwota długu wzrosła wtedy do 11,2 mln zł. W kolejnych latach Gmina osiągała nadwyżkę budżetową, a kwota długu malała.

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów Gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Ryc. 16 Struktura dochodów do budżetu Gminy

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Przemęt

W 2015 roku udział dochodów własnych Gminy w ogólnych dochodach stanowił 25%. W latach 2016-2019 nastąpił jednak ich spadek do poziomu 17%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa (głównie na skutek programu „Rodzina 500+”). Wówczas nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie Gminy z 23% w roku 2015 do 39% w roku 2019. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Przemęt w 2019 roku wynosiły 28%, co znacznie ogranicza możliwość samodzielnego oddziaływania Gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji, ponieważ wysokość dochodów w dużym stopniu nie jest bezpośrednio zależna od władz samorządowych.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tyt. udziału w podatku PIT, generujące w analizowanym okresie średnio 6,3 mln zł rocznie, następnie podatek od nieruchomości – 5,7 mln zł, podatek rolny – 0,8 mln zł i podatek od środków transportowych – 0,6 mln zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 62 tys. zł rocznie, co oznacza, że działalność przedsiębiorstw na terenie Gminy jest niewielka.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy Gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z tego, że Gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2015-2019 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 5,4 mln zł (średnio 1,1 mln zł rocznie), a z tytułu podatku od środków transportowych 1,7 mln zł (średnio 0,3 mln zł rocznie).

Tabela 7 Dochody podatkowe Gminy Przemęt w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	4 687 769,00	5 264 618,00	6 106 165,00	7 187 465,00	8 124 138,00
CIT	60 804,02	72 520,27	5 000,00	86 378,11	83 781,67
podatek rolny	783 794,49	760 251,81	736 419,28	736 815,89	771 600,33
podatek od nieruchomości	4 768 609,00	5 072 173,88	5 814 343,75	6 486 070,59	6 455 689,96
podatek leśny	127 568,89	177 020,32	177 545,45	184 796,04	179 077,40
podatek od środków transportowych	526 403,30	594 651,56	661 921,14	627 552,42	643 122,01
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	8 947,42	10 094,69	7 734,47	7 951,04	6 837,84
podatek od czynności cywilnoprawnych	256 181,76	392 331,53	557 963,75	491 585,36	611 194,69
wpływy z opłaty skarbowej	54 414,00	59 899,00	57 582,00	61 240,50	57 554,50
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	93 614,16	133 200,10	142 661,99	182 237,80	195 185,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Analizując wskaźnik G, obrazujący stosunek dochodów podatkowych budżetu Gminy do liczby jej mieszkańców, zauważyć można jego coroczny wzrost od 2015 roku. Wskaźnik ten jest dużo niższy niż średnia dla kraju. Udział wskaźnika G dla Gminy Przemęt w stosunku do wskaźnika krajowego nie przekracza 60%.

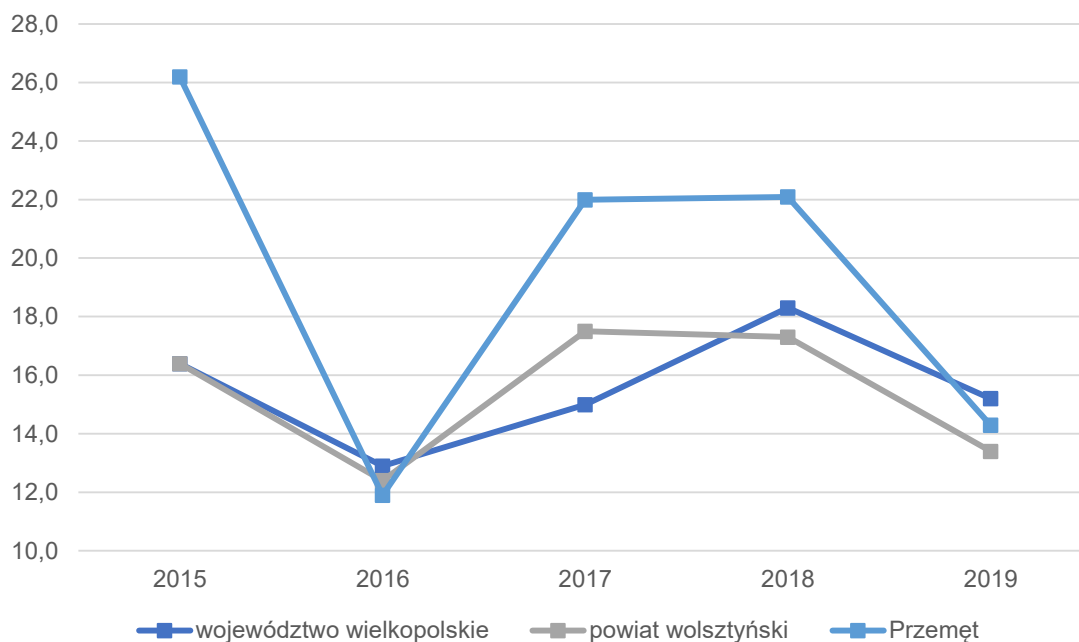
Tabela 8 Wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Wskaźnik G dochodów podatkowych Gminy do liczby mieszkańców (G)	852,98	904,64	939,71	993,42	1133,92
Wskaźnik dochodów podatkowych w kraju do liczby mieszkańców kraju (Gg)	1435,18	1514,27	1596,67	1668,68	1956,15
G jako % Gg	59,43%	59,74%	58,85%	59,53%	57,97%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Z kolei biorąc pod uwagę wydatki, największy ich udział przypadał w działach: oświata i wychowanie (średnio 35% w latach 2015-2019), rodzina (20%), pomoc społeczna (10%), rolnictwo i łowiectwo (9%), transport i łączność (8%), a także administracja publiczna (7%).

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wahał się zdecydowanie intensywniej niż w przypadku innych analizowanych jednostek. W latach 2015, 2017 i 2018 wskaźnik dla Gminy był wyższy niż w powiecie i województwie nawet o 10 punktów procentowych. W ostatnim analizowanym roku nastąpił spadek udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie do 14,3% i tym samym praktycznie zrównanie z pozostałymi jednostkami.

Ryc. 17 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największe wydatki inwestycyjne w ostatnich latach związane były z budową sieci kanalizacyjnych, budową dróg, budową ścieżek rowerowych, budową żłobka wraz z Dziennym Domem Pomocy Senior+. Poniżej przedstawiono charakterystykę finansową najważniejszych inwestycji, które uzyskały dofinansowanie ze środków unijnych i krajowych:

- Budowa Domu Dziennego Pobytu dla Seniorów – wartość przedsięwzięcia 1 871 760,72 zł, dofinansowanie Senior+ 249 759,30 zł;
- Budowa Żłobka w Błotnicy – wartość przedsięwzięcia 1 208 477,95 zł, dofinansowanie 653 851,56 program Maluch+ i kwota 143 799,00 zł EFS;
- Kanalizacja w Sączkowie – wartość przedsięwzięcia 2 770 000,00 zł, dofinansowanie 1 431 670,00 zł środki PROW;
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż jeziora Wieleńskiego – wartość przedsięwzięcia 691 905,83 zł, dofinansowanie PROW kwota 380 962,00 zł;
- Modernizacja sali gimnastycznej w Przemęcie – wartość przedsięwzięcia 472 172,58 zł, dofinansowania z Funduszu Rozwoju Kultury kwota 173 000,00 zł;
- Przebudowa boiska w Mochach – wartość przedsięwzięcia 689 073,40 zł, dofinansowanie kwota 157 000,00 zł Wojewoda Wielkopolski i 266 729,00 zł Ministerstwo Sportu;
- Przebudowa drogi gminnej Popowo Stare – wartość inwestycji 2 119 999,99 zł, dofinansowanie Wojewoda Wielkopolski 567 533,00 zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Struktura i organizacja społeczna

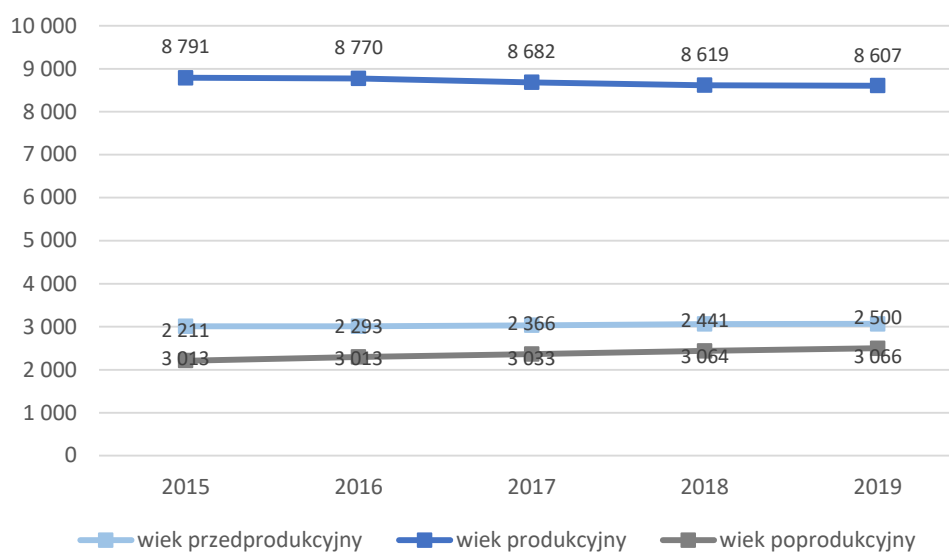
Gmina Przemęt w 2019 roku liczyła 14 173 mieszkańców i była drugą gminą pod względem zaludnienia w powiecie wolsztyńskim (stanowiła ona 25% ludności powiatu). Najliczniejszą jednostką była Gmina miejsko-wiejska Wolsztyn. Liczba ludności w Gminie w latach 2015-2019 stale rosła, ze średnią dynamiką 100,3% - większą niż średnia dla powiatu. Gęstość zaludnienia w Gminie Przemęt wynosi 63 osoby/km².

Tabela 9 Zmiana liczby ludności w Gminie Przemęt w latach 2015-2019 na tle innych jednostek

	2015	2016	2017	2018	2019	udział w powiecie w 2019r.	średnia dynamika
powiat wolsztyński	57 012	57 270	57 289	57 326	57 446	100%	100,2%
Przemęt	14 015	14 076	14 081	14 124	14 173	25%	100,3%
Siedlec	12 597	12 668	12 680	12 706	12 734	22%	100,3%
Wolsztyn	30 400	30 526	30 528	30 496	30 539	53%	100,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

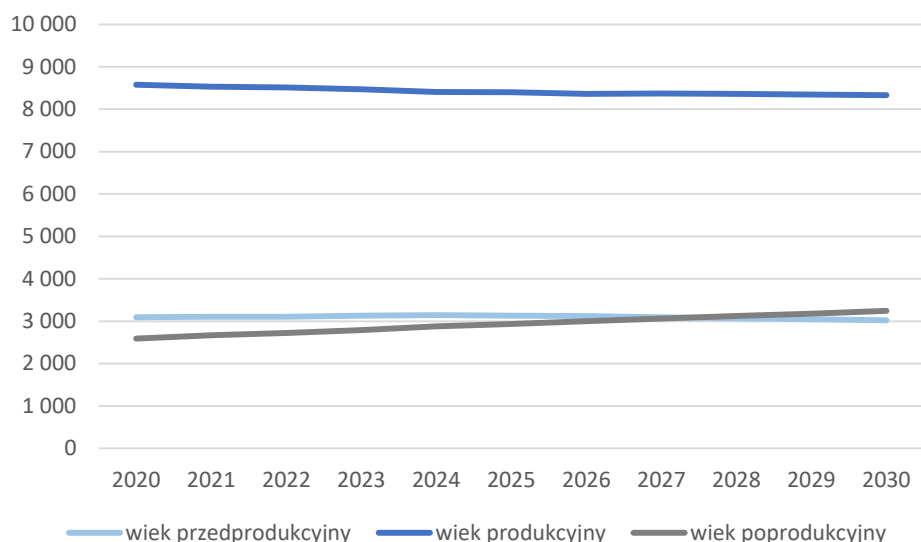
Analizując strukturę wiekową mieszkańców Gminy Przemęt, można zauważyć aktualną nadwyżkę osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym, choć widać, że różnice te się zmniejszają, co w kolejnych latach może przyczynić się do zmiany struktury ludności. W najbliższych latach, osoby będące obecnie w wieku przedprodukcyjnym, będą stanowiły trzon rozwoju Gminy, jako osoby aktywne na rynku pracy. W latach 2015-2019 obserwuje się spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, które to mają znaczący wpływ na gospodarkę gminną.

Ryc. 18 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Przemęt

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyglądając się prognozom demograficznym GUS do roku 2030, widoczna jest stabilizacja w przypadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także od około 2025 roku osób w wieku produkcyjnym. Stale rosnący będzie jednak udział osób w wieku poprodukcyjnym – przewiduje się nadwyżkę osób starszych nad młodzieżą od roku 2028. Starzejące się społeczeństwo jest trendem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, jednak w Gminie Przemęt zachodzi on nieco wolniej. Nie zmienia to faktu, że według prognoz sytuacja demograficzna Gminy będzie coraz bardziej niekorzystna.

Ryc. 19 Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Gminy Przemęt do 2030 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ważnymi wskaźnikami mówiącymi o potencjale demograficznym Gminy jest udział mieszkańców w wieku kreatywnym oraz senioralne obciążenie demograficzne.

Analiza wskaźnika senioralnego obciążenia demograficznego, czyli udziału osób w wieku poprodukcyjnym do ogółu społeczeństwa, potwierdza wzrost liczby seniorów w stosunku do pozostałych grup. Dynamika tych zmian w latach 2015-2019 jest duża – wynosi 120% zarówno dla Gminy, jak i powiatu. Senioralne obciążenie demograficzne jest aktualnie niższe w porównaniu do województwa. Powyższe dane wskazują na potrzebę zapewniania coraz szerszej opieki senioralnej, ale także stwarzania możliwości aktywizacji środowiska osób starszych.

Tabela 10 Udział mieszkańców w wieku kreatywnym i senioralnego obciążenia demograficznego w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%) ¹			senioralne obciążenie demograficzne (%) ²		
	2015	2019	dynamika	2015	2019	dynamika
województwo wielkopolskie	16,26	14,46	89%	21,10	25,20	119%
powiat wolsztyński	16,02	14,61	91%	19,20	23,10	120%
Przemęt	15,87	15,32	97%	18,20	21,90	120%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Biorąc jednak pod uwagę wskaźnik wyrażający liczbę mieszkańców w wieku kreatywnym (24-35 lat) w stosunku do ludności ogółem, zauważalny jest jego nieznaczny spadek. W latach 2015-2019 udział mieszkańców w wieku kreatywnym w Gminie Przemęt zmniejszył się z 15,87% do 15,32%. Dynamika spadku jest jednak niewielka, i bardzo korzystnie wypada na tle powiatu i województwa. Wynika więc z tego, że Gmina bardzo wolno traci mieszkańców z przedziału wiekowego 24-35 lat.

Analizując przyrost naturalny w Gminie Przemęt, to jest on na wysokim poziomie – wyższym zarówno od średniej powiatowej jak i wojewódzkiej. W roku 2019 przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie wynosił 4,46, i wzrósł od 2015 roku o 0,67.

Tabela 11 Przyrost naturalny i saldo migracji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle innych jednostek

	przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców		saldo migracji na 1 000 mieszkańców	
	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2015 r.	2019 r.	zmiana wskaźnika od 2016 r.
województwo wielkopolskie	0,92	-0,11	0,42	0,12
powiat wolsztyński	3,33	0,28	-0,91	-0,33
Przemęt	4,46	0,67	-1,42	-0,85
Siedlec	1,65	-2,58	0,39	1,26
Wolsztyn	3,51	1,28	-1,21	-0,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Saldo migracji w Gminie Przemęt w 2019 roku było ujemne i wynosiło -1,42 w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Migracja w Gminie Przemęt na ujemnym poziomie rejestrowana była corocznie w latach 2015-2019. Należy jednak wspomnieć, że część mieszkańców, głównie miejscowości turystycznych i wypoczynkowych, nie jest zameldowana w Gminie Przemęt. Statystyki mogą więc być niedoszacowane. Gmina podejmować będzie kroki zmierzające do zachęcenia tych mieszkańców do zameldowania.

3.2. Oświata i wychowanie

Na obszarze Gminy Przemęt od 1 października 2019 roku funkcjonuje Żłobek Gminny w Błotnicy, który wspomaga młodych rodziców we wcześniejszym powrocie na rynek pracy. Znajduje się on przy ul. Szkolnej 19, i funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-17:00. Żłobek dysponuje 30 miejscami dla dzieci.

Zgodnie z danymi GUS, w 2019 roku na terenie Gminy w wieku żłobkowym (do 3 lat) było 540 dzieci. Upowszechnienie opieki żłobkowej w Gminie w 2019 roku wynosiło 5,6%, przy średniej krajowej 12%. Potrzeby żłobkowe mieszkańców na chwilę obecną są zaspokojone. Jednak biorąc pod uwagę trendy społeczne, a także prognozy mówiące o dalszym dodatnim przyroście naturalnym, możliwe jest zwiększenie potrzeb związanych z opieką nad dziećmi do lat 3. Alternatywy dla żłobków upatruje się w Klubach Dziecięcych, gdzie w prywatnych mieszkaniach można sprawować opiekę nad 5-8 dziećmi przez jednego opiekuna, przy zachowaniu odpowiednich wymagań. Kolejnym rozwiązaniem jest wskazanie mieszkańcom innych możliwości np. tworzenia stanowisk dziennych opiekunów.

Żłobek funkcjonuje w budynku, który również jest siedzibą Dziennego Domu Pobytu. Łączny koszt inwestycji polegającej na budowie, przebudowie, dostosowaniu oraz wyposażeniu dawnej sali wiejskiej w Błotnicy do wymogów wspomnianych placówek, to ponad 6 mln zł. Zadanie w 2019 roku zostało finansowane z 3 różnych źródeł w ramach 5 projektów. Zaangażowane zostały przede wszystkim środki europejskie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (niemal 3 mln zł), środki rządowe Senior+ oraz Maluch+, a także budżet gminny.

Według stanu na 2019 rok, w Gminie funkcjonowało 6 przedszkoli gminnych, w tym 3 z oddziałami integracyjnymi oraz 1 gminny oddział przedszkolny w szkole podstawowej. Co więcej, 156 miejsc wychowania przedszkolnego oferują 2 przedszkola niepubliczne prowadzone przez organizacje pozarządowe – w Starkowie oraz Radomierzu. Gmina zapewnia dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przevozu do przedszkoli.

Tabela 12 Podstawowe dane na temat przedszkoli w Gminie Przemęt

Przedszkole	Adres	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe z Oddziałem Integracyjnym w Mochach	Mochy, ul. Wolsztyńska 10 64-234 Przemęt	100	4	Poniedziałek- Piątek 7:00-16:00
Przedszkole Samorządowe w Przemęcie	Przemęt, ul. Jagiellońska 2 64-234 Przemęt	113	5	Poniedziałek- Piątek 6:45-15:45
Przedszkole Samorządowe z Oddziałem Integracyjnym w Buczu	Bucz, ul. Akacyjowa 4 64-234 Przemęt	109	5	Poniedziałek- Piątek 7:00-16:00
Przedszkole Samorządowe z Oddziałem Integracyjnym w Kaszczorze - wchodzące w skład Zespołu w Kaszczorze	Kaszcior, ul. Cysterska 9 64-234 Przemęt	88	4	Poniedziałek- Piątek 6:45-15:45
Przedszkole Samorządowe w Siekowie - wchodzące w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kluczewie	Kluczewo, ul. Szkolna 19 64-234 Przemęt	49	2	Poniedziałek- Piątek 8:00-14:00
Przedszkole Samorządowe w Nowej Wsi	Nowa Wieś, ul. Przemęcka 22 64-234 Przemęt	37	2	Poniedziałek- Piątek 8:00-14:00
Niepubliczne Przedszkole w Starkowie	Starkowo 94 64-234 Przemęt	116	5	Poniedziałek- Piątek 7:00-16:00
Niepubliczne Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym w Radomierzu	Radomierz, ul. Słoneczna 8 64-234 Przemęt	40	2	Poniedziałek- Piątek 7:00-15:00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Największe przedszkola publiczne (w Buczu i Przemęcie) mają po 5 oddziałów. Przedszkola w Mochach i Kaszczorze to 4 oddziały w każdym z nich. Powyższe placówki otwarte są w godzinach między 6:45 a 16:00, natomiast oddział w Osłoninie otwarty jest od 8:00 do 14:00. Dwa mniejsze przedszkola – w Siekowie oraz w Nowej Wsi, mają po 2 oddziały i otwarte są w godzinach 8:00-14:00.

Przedszkole niepubliczne w Starkowie ma 5 oddziałów, do których uczęszcza 116 dzieci. Funkcjonuje w godzinach 7:00-16:00. Niepubliczne Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym w Radomierzu ma natomiast 40 miejsc w 2 oddziałach, które otwarte są w godz. 7:00-15:00.

Gmina Przemęt jest organem prowadzącym dla 3 zespołów szkół (w Kluczewie, Kaszczorze i Przemęcie), a także 2 szkół podstawowych (w Buczu i w Mochach). Podstawowe dane dotyczące szkół zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13 Podstawowe dane na temat szkół w Gminie Przemęt

Szkoła	Adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Granice obwodu szkolnego (miejscowości i liczba mieszkańców)
Zespół Szkół w Przemęcie	Przemęt, ul. Szkolna 1 64-234 Przemęt	377	21	Przemęt (1646) Perkowo (542) Siekówko (417) Błotnica (651)

Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole Samorządowe z oddziałem Integracyjnym w Kaszczorze	Kaszczor, ul. Cysterska 9 64-234 Przemęt	215	11	Kaszczor (1144) Ostolin (375) Wieleń (300) Górsko (248)
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kluczewie	Kluczewo, ul. Szkolna 19 64-234 Przemęt	135	8	Kluczewo (645) Siekowo (494) Borek (98)
Szkoła Podstawowa w Mochach	Mochy, ul. Szkolna 7 64-234 Przemęt	340	16	Mochy (1725) Solec (695) Solec Nowy (297) Nowa Wieś (807)
Szkoła Podstawowa w Buczu	Bucz, ul. Kasztanowa 8 64-234 Przemęt	283	14	Bucz (995) Sączkowo (387) Barchlin (414)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

W Gminie Przemęt działalność prowadzą także 2 szkoły podstawowe niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej prowadzone przez organizacje pozarządowe. Szkoły te znajdują się w miejscowości Starkowo i Radomierz.

Największą liczbę uczniów posiada Zespół Szkół w Przemęcie – w roku 2019 było to 337 uczniów. Najmniejszą placówką w Gminie jest Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kluczewie, gdzie w 8 oddziałach uczy się 135 uczniów. W 2019 roku do jednego oddziału uczęszczało średnio 18,83 uczniów, przy czym najliczniejsze oddziały miała Szkoła Podstawowa w Mochach – średnio 20,88 uczniów w klasie. Najmniej uczniów uczyło się w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Kluczewie – było to średnio 13,4 osoby na oddział. Gmina zapewnia uczniom publicznych szkół podstawowych bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu.

W szkołach prowadzonych przez Gminę Przemęt, w 2019 roku zgodnie z Kartą Nauczyciela zatrudniano 134,34 nauczycieli (w przeliczeniu na etaty), w tym:

- 9,16 stażystów,
- 11,26 nauczycieli kontraktowych,
- 25,65 nauczycieli mianowanych,
- 88,27 nauczycieli dyplomowanych.

Szkoły na terenie Gminy zapewniają pracownie przedmiotowe wyposażone pod kątem nauk humanistycznych, matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, językowych, które jednak wymagają doposażenia. Szkoły posiadają także tablice interaktywne. W rozwijaniu aktywności fizycznej młodych mieszkańców pomagają boiska i sale sportowe, które zlokalizowane są przy wszystkich szkołach na terenie Gminy.

W szkołach Gminy Przemęt funkcjonują stołówki i świetlice. Wyjątkami są Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kluczewie oraz oddział przedszkola w Ostolinie, gdzie nie ma tego typu pomieszczeń. Potrzeby parkingowe przed szkołami w Gminie zaspokojone są zarówno dla kadry nauczycielskiej, jak i dla rodziców.

Pomimo optymalnej sieci placówek oświatowych, wiele z nich wymaga remontu i modernizacji. Niektóre z budynków wymagają wymiany lub poprawy dachów, a także termomodernizacji. Ponadto nie wszystkie budynki szkolne są w pełni dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Analizując wyniki egzaminu ósmoklasistów, do których przystąpili w 2019 roku uczniowie szkół z Gminy Przemęt, nie odbiegają one znacząco od średniej powiatowej, wojewódzkiej czy okręgowej.

Tabela 14 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Przemęt w 2019 roku

Szkoła	Liczba uczniów	J. polski %	Matematyka %	J. angielski %
Bucz	21	59,52	43,81	58,29
Kaszczor	19	75,89	40,74	47,53
Mochy	36	59,44	50,14	49,75

Przemęt	27	56,89	34,04	43,81
Kluczewo	15	62,00	25,67	33,47
Starkowo	22	56,36	36,91	49,64
Radomierz	10	63,40	38,60	55,30
Gmina Przemęt	---	61,15	40,01	48,32
Powiat	---	58,96	40,25	50,28
Województwo	---	61,04	43,07	56,28
Okręg	---	60,50	42,07	56,68
Kraj	---	63	45	59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Poznaniu

Biorąc pod uwagę wyniki egzaminów w poszczególnych szkołach – zauważalna jest dysproporcja. Szkołą wyróżniającą się pozytywnie ze względu na wyniki z języka polskiego jest szkoła w Kaszczorze. Wysokimi wynikami egzaminu z matematyki mogą pochwalić się uczniowie szkoły w Mochach – przewyższają one średnią powiatową, wojewódzką, a nawet krajową. Nieco gorzej względem pozostałych jednostek wypadają wyniki szkół z języka angielskiego. Tutaj jednak również jedna ze szkół wyróżnia się pozytywnie – jest to szkoła w Buczu. Porównując wyniki z roku 2019 do roku 2020 zauważalne jest, że o ile średnie wyniki egzaminów z języka polskiego i matematyki pozostają na poziomie porównywalnym ze średnią wojewódzką i powiatową, o tyle wyniki z języka angielskiego nadal pozostają na niższym poziomie.

Gmina Przemęt jest również organem prowadzącym dla Technikum Ekonomicznego oraz Branżowej Szkoły I stopnia, które wchodzi w skład Zespołu Szkół w Przemęcie. Szkoła średnia znajduje się jednak w niezadowolającej lokalizacji, ponadto odznacza się brakami infrastrukturalnymi i złą sytuacją lokalną. Stwierdzono potrzebę określenia koncepcji na rozwój tej placówki. W roku 2019 przeprowadzono egzamin maturalny, do którego przystąpiło 13 uczniów technikum.

Tabela 15 Wyniki egzaminów maturalnych w Gminie Przemęt w 2019 roku

Przedmiot	Poziom egzaminu	CKE ogółem	Technika ogółem	Okręg ogółem	Okręg w technikach	Wlkp. ogółem	Wlkp. w technikach	Powiat ogółem	Przemęt
język polski	podst.	52%	45%	51%	45%	52%	46%	55%	59%
	rozszerz.	55%	44%	53%	43%	54%	42%	64%	57%
język angielski	podst.	72%	63%	72%	65%	72%	63%	70%	61%
	rozszerz.	56%	43%	56%	45%	55%	43%	53%	41%
matematyka	podst.	58%	49%	56%	49%	57%	50%	59%	60%
	rozszerz.	39%	18%	35%	17%	34%	17%	27%	19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Poznaniu

Wyniki egzaminu maturalnego z podstawy języka polskiego przewyższyły średnie powiatowe, okręgowe i wojewódzkie zarówno biorąc pod uwagę technika jak i ogół szkół średnich. Inaczej było w przypadku średniego wyniku z języka angielskiego, który był niższy niż pozostałe analizowane jednostki. Średni wynik uczniów z egzaminu podstawowego z matematyki wynosił 60%, czyli więcej niż średnia krajowa, okręgowa, wojewódzka czy powiatowa, zarówno w odniesieniu do techników jak i ogółu szkół ponadgimnazjalnych kończących się egzaminem maturalnym.

Uczniowie Branżowej szkoły I stopnia w Przemęcie uczą się w szkole przedmiotów ogólnych, wynikających z podstawy programowej. Na teoretyczną naukę zawodu są kierowani do Zespołu Szkół i Placówek Kształcenia Zawodowego w Ośrodku Doksztalowania i Doskonalenia Zawodowego w Zielonej Górze. Uczniowie również przystępują do egzaminów – w tym przypadku potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

W szkołach na terenie Gminy Przemęt realizowane są programy i projekty związane m.in. z promocją zdrowia, profilaktyką związaną z używkami, zdrowym odżywianiem. Ponadto prowadzone są akcje związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej, a także poznawaniem „małej ojczyzny”, jej historii i znanych osobistości. Uczniowie chętnie angażują się przy pomocy nauczycieli w akcje charytatywne, jarmarki świąteczne, wydarzenia narodowe i historyczne. Szkoły prowadzą swoje strony internetowe, na których zamieszczają najważniejsze informacje oraz relacje z organizowanych wydarzeń.

W Gminie funkcjonuje system stypendialny, który wynagradza uczniów za wysokie wyniki w nauce, wyniki z egzaminów, osiągnięcia sportowe, a także za udział w konkursach i olimpiadach. Ponadto uczniowie mogą uzyskać stypendium o charakterze socjalnym. W Gminie nie prowadzi się monitoringu losów absolwentów, co pomogłoby w weryfikacji systemu oświaty funkcjonującego w Gminie i w razie potrzeb jego poprawy.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy funkcjonują 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – w Kaszczorze, Buczu i Mochach, natomiast w Przemęcie mieści się Centrum Medyczne „SALUS”. Ponadto w przychodniach mieszkańcy mają dostęp do specjalistycznej opieki m.in. w zakresie pediatrii, ginekologii, neurologii, ortopedii, kardiologii, czy do laboratoriów.

Tabela 16 Placówki medyczne na terenie Gminy Przemęt

Placówka	Adres	Oferta
Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Kaszczorze	Kaszcior, ul. Powstańców Wielkopolskich 57, 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek, godz. 8.00 -18.00 lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa, pediatra, ginekolog, neurolog, laboratorium (czynne w czwartek 8.00 – 10.00)
Przychodnia Lekarza Rodzinnego s.c. „ZDROWIE” w Buczu	Bucz, ul. Akacyjowa 6, 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek, godz. 8.00 -18.00 lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa, laboratorium (czynne poniedziałek - piątek 7.15 – 10.30)
Centrum Medyczne „SALUS”	Przemęt ul. Jagiellońska 22a, 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek, godz. 8.00 – 18.00 lekarz rodzinny, pediatra, ginekolog, stomatolog, neurolog, ortopeda, kardiolog, urolog, chirurg, radiolog, fizjoterapeuta, dermatolog, laboratorium (czynne wtorek – czwartek 7.00 – 9.00)
Ośrodek Zdrowia w Mochach	Mochy, ul. Wolsztyńska 12/5, 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek, godz. 8.00 -18.00 lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowa, laboratorium (czynne w czwartek 7.00 – 11.00)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Przychodnie funkcjonują od poniedziałku do piątku, w godzinach 8:00-18:00.

Ponadto, w Przemęcie funkcjonują dwie placówki specjalistycznej opieki zdrowotnej. Pierwsza świadczy usługi w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii, natomiast druga stomatologii.

Tabela 17 Specjalistyczne placówki medyczne na terenie Gminy Przemęt

Placówka (typ, nazwa, adres)	Placówka (adres)	Oferta (w tym godziny otwarcia)
Centrum Rehabilitacyjno- Terapeutyczne „RAF-MED”	ul. Jeziorna 12, 64-234 Przemęt	Usługi: rehabilitacja i fizjoterapia, poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
Gabinet Stomatologiczny Tomasz Dojcz	ul. Jeziorna 6, 64-234 Przemęt	Usługi stomatologiczne, poniedziałek i środa 13.00 – 19.00 wtorek, czwartek, piątek 8.00 – 14.00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Na terenie Gminy funkcjonują 4 apteki oraz 1 punkt apteczny. Podstawowe dane o tych podmiotach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18 Apteki i punkty apteczne na terenie Gminy Przemęt

Nazwa apteki	Adres	Godziny funkcjonowania
Apteka Mocheńska	ul. 3-go Maja 16, Mochy 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek 8:30 – 19:00, Sobota 8:30 – 13:00
Apteka „Od Serca”	ul. Jagiellońska 22A, Przemęt 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek 8:00-20:00, Sobota 8:00-14:00
Apteka „z misiem”	ul. Jagiellońska 20, Przemęt 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek 8:00-20:00, Sobota 8:00-14:00
Apteka Buczyńska	ul. Kasztanowa 3, Bucz 64-234 Przemęt	Poniedziałek – piątek 8:00-19:00, Sobota 9:00-13:00
Punkt apteczny „Konwalia”	ul. Cysterska 1, Kaszcior	Poniedziałek – piątek 9:00-17:00,

	64-234 Przemęt	Sobota 9:00-13:00
--	----------------	-------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Apteki i punkty apteczne zlokalizowane są w 4 głównych miejscowościach, położonych w różnych częściach Gminy, dzięki czemu mieszkańcy ze wszystkich stron mają w niedalekiej okolicy zarówno przychodnię zdrowia, jak i aptekę. Istnieje również korelacja pomiędzy miejscowościami z przychodnią i apteką, dzięki czemu osoby po otrzymaniu recepty w placówce opieki zdrowotnej, mogą w tej samej miejscowości zaopatrzyć się w leki.

Gmina przyczynia się do realizacji licznych programów zdrowotnych. W 2019 roku były to programy finansowane w całości z Budżetu Państwa. Jednym z programów było bezpłatne badanie mammograficzne, z którego skorzystały 304 osoby. Kolejne to bezpłatne badanie rentgenowskie połączone z badaniem spirometrycznym – z RTG skorzystały 34 osoby, natomiast ze spirometrii 33.

Również w 2019 roku, Gmina Przemęt przystąpiła do ogólnopolskiego programu profilaktyki czerniaka dla młodzieży szkolnej. Realizacja programu trwała od października 2019 do czerwca 2020 roku. Celem programu było zwiększenie świadomości społecznej na temat czerniaka. Omawiano też czynniki i metody skutecznej profilaktyki. W programie wzięli udział uczniowie 7 i 8 klas z 5 szkół podstawowych z terenu Gminy.

Tabela 19 Programy profilaktyczne realizowane na terenie Gminy Przemęt

Program	Oferta	Lata realizacji
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych na terenie Gminy Przemęt	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizacja warsztatów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Przemęt	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizacja warsztatów profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie zjawisku narkomanii.	2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Przemocy w Rodzinie na lata 2016 -2020	Działalność zespołu interdyscyplinarnego, organizowanie działań profilaktycznych przeciwdziałających zjawisku przemocy w rodzinie.	2016 -2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Podmiotem wykonującym zadania Gminy w zakresie pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemęcie, mieszczący się przy ul. Jagiellońskiej 8. Podstawowa oferta Ośrodka w zakresie pomocy społecznej, to:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu,

- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- współpraca z innymi jednostkami i organizacjami w zakresie pomocy społecznej.

Ponadto GOPS w Przemęcie realizuje także inne zadania, wśród których wyróżnia się:

- realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- realizacja zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- realizacja zadań z zakresu świadczeń wychowawczych,
- realizacja zadań z zakresu Karty Dużej Rodziny,
- realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- realizacja zadań z zakresu wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- realizacja rządowego programu „Dobry start”,
- realizacja wieloletniego programu Senior+,
- realizacja zadań z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

W roku 2018 zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych, co dało 0,28 osób w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców Gminy.

W Gminie Przemęt najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi w 2019 roku były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, ubóstwo i bezrobocie.

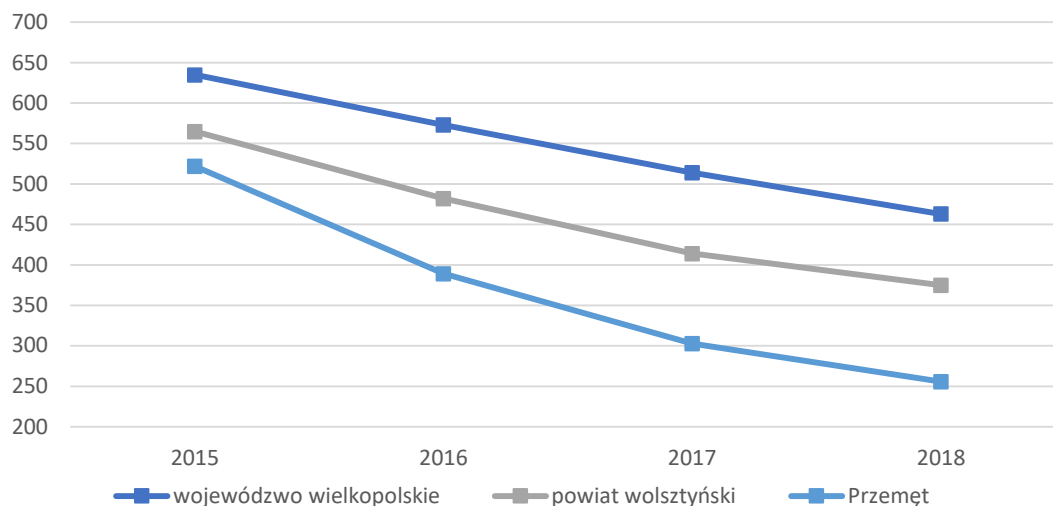
Liczba rodzin i podopiecznych GOPS w Przemęcie spada w przeciągu ostatnich kilku lat. W roku 2019 na podstawie decyzji pomocą objętych było 112 rodzin co przekłada się na 187 osób.

Tabela 20 Podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemęcie

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych pomocą	198	161	135	126	112
Liczba podopiecznych objętych pomocą	383	281	216	208	187

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Analizując liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców według danych GUS, Gmina Przemęt od roku 2015 charakteryzuje się mniejszym wskaźnikiem, niż średnia dla powiatu wolsztyńskiego oraz województwa wielkopolskiego. Spadek liczny beneficjentów na przestrzeni ostatnich lat jest tendencją charakterystyczną dla większości gmin w Polsce.

Ryc. 20 Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Przemęt realizuje także programy z zakresu profilaktyki, uzależnień, ochrony rodziny, przeciwdziałania przemocy. Dokumentem nadrzędnym w tym zakresie jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przemęt, której aktualna perspektywa kończy się w 2021 roku.

Gmina Przemęt, biorąc pod uwagę trendy społeczne, wychodzi naprzeciw mieszkańcom ze starszych pokoleń. W 2020 roku w budynku, w którym również znajduje się żłobek gminny, utworzono Dzienny Dom Pomocy Senior+. Placówka mieści się przy ul. Szkolnej 19 w Błotnicy. Dzienny Dom oferuje miejsce dla 20 seniorów. Uczęszczają tam osoby w wieku 60 lat i więcej, nieaktywne zawodowo, mieszkańcy Gminy Przemęt, osoby z niepełnosprawnością lub potrzebujący wsparcia i pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W DDPS+ w Błotnicy seniorzy mają możliwość uczestniczenia w zajęciach z terapii zajęciowej, zajęciach usprawniających ruchowo prowadzonych przez fizjoterapeutę, otrzymują wsparcie psychologa, pomoc i wsparcie opiekunek. Podczas pobytu w Dziennym Domu seniorzy otrzymują dwa posiłki oraz mają zapewniony dowóz z miejsca zamieszkania do Dziennego Domu oraz odwóz. Placówka funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-16:00.

Ponadto w Gminie od 2019 roku działa Klub Senior+, oferujący w sumie 40 miejsc. Oddziały klubu znajdują się w 4 największych miejscowościach:

- Bucz ul. Kasztanowa 15,
- Kaszczor ul. Cysterska 9,
- Mochy ul. Wolsztyńska 6,
- Przemęt ul. Klasztorna 5.

Zajęcia w każdym oddziale w Klubie Senior+ odbywają się raz w tygodniu przez 3 godziny. W ramach zajęć seniorzy biorą udział w zajęciach kulturalno-edukacyjnych (rękodzielniczych, fotograficznych, plenerowych, spotkania z ciekawymi ludźmi) oraz otrzymują wsparcie opiekuna.

W mieszkańcach Gminy silnie przejawia się kultura opieki pokoleniowej. Trendy społeczne jednak zmieniają się, co może w niedługim czasie stworzyć konieczność zwiększenia nakładów na opiekę nad seniorami. Ważnym elementem polityki społecznej i senioralnej są usługi opiekuńcze. W przypadku wprowadzania zabudowy mieszkaniowej, w której udział mógłby mieć samorząd, przewiduje się przeznaczenie mieszkań parterowych dla seniorów, a także wprowadzenia w tych budynkach mieszkań chronionych.

Budynki użyteczności publicznej nadal nie są wystarczająco dostosowane do osób ze specjalnymi potrzebami. Dostrzega się więc potrzebę zapewnienia dostępności we wszystkich możliwych wymiarach. Należy również zachęcać osoby z niepełnosprawnością do wyrażania i komunikowania swoich potrzeb.

3.4. Bezpieczeństwo publiczne

Nad porządkiem publicznym w Gminie czuwają funkcjonariusze z Posterunku Policji w Przemęcie, który znajduje się przy ul. Jagiellońskiej 14. Poprawa bezpieczeństwa zapewniana jest również pośrednio przez gminny monitoring, znajdujący się na terenie budynku urzędu oraz parkingu, przy budynku Żłobka i Domu Dziennego Pobytu Seniora w Błotnicy, przy plaży w Osłoninie oraz na budynkach świetlic wiejskich w Barchlinie, Kluczewie, Radomierzu, Solcu i Perkowie.

Wśród zagrożeń związanych z bezpieczeństwem, które występują na obszarze Gminy wymienia się głównie zagrożenia w ruchu drogowym, włamania i kradzieże, a także handel i zażywanie narkotyków i dopalaczy.

Nad bezpieczeństwem pożarowym czuwa 18 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. 3 z nich (OSP Kaszczor, Mochy oraz Przemęt) ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Dodatkowo OSP Bucz, choć poza systemem, przydzielona jest jako wspomagająca (zabezpieczająca) dla PSP oraz OSP Przemęt, OSP Kaszczor i OSP Mochy. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę akcji, w których brały udział poszczególne jednostki.

Tabela 21 Charakterystyka jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Przemęt

Nazwa jednostki OSP/ liczba akcji	2015		2016		2017		2018		2019		Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	
Barchlin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Błotnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Bucz	9	38	6	44	3	42	17	23	14	32	NIE
Górsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Kaszczor	20	25	10	28	7	55	23	32	22	27	TAK
Kluczewo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Mochy	21	19	15	19	7	18	20	15	21	19	TAK
Nowa Wieś	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Oślonin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Perkowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Poświętno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Przemęt	27	27	16	51	18	42	39	26	25	35	TAK
Radomierz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Sączkowo	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	NIE
Siekówko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Solec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Solec Nowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE
Starkowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	NIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Jednostki OSP, które nie biorą udziału w akcjach gaśniczych, działają wspomagająco dla pozostałych. Ponadto, biorą one udział w utrzymaniu porządku w Gminie, zabezpieczają imprezy plenerowe, festyny, marsze czy pochody.

3.5. Organizacje pozarządowe

Aktywność społeczna w Gminie Przemęt przejawia się m.in. za sprawą działających organizacji pozarządowych. Zgodnie ze stanem w 2019 roku, w Gminie Przemęt funkcjonowało 51 takich organizacji, w tym 3 fundacje, 14 stowarzyszeń, 15 uczniowskich klubów sportowych i 18 jednostek OSP. Na podstawie rocznych Programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, Gmina zleca wykonanie zadań gminnych organizacjom pozarządowym. Odbywa się to w ramach otwartych konkursów ofert. Poniżej przedstawiono przykłady zadań realizowanych przez poszczególne organizacje (na podstawie roku 2019).

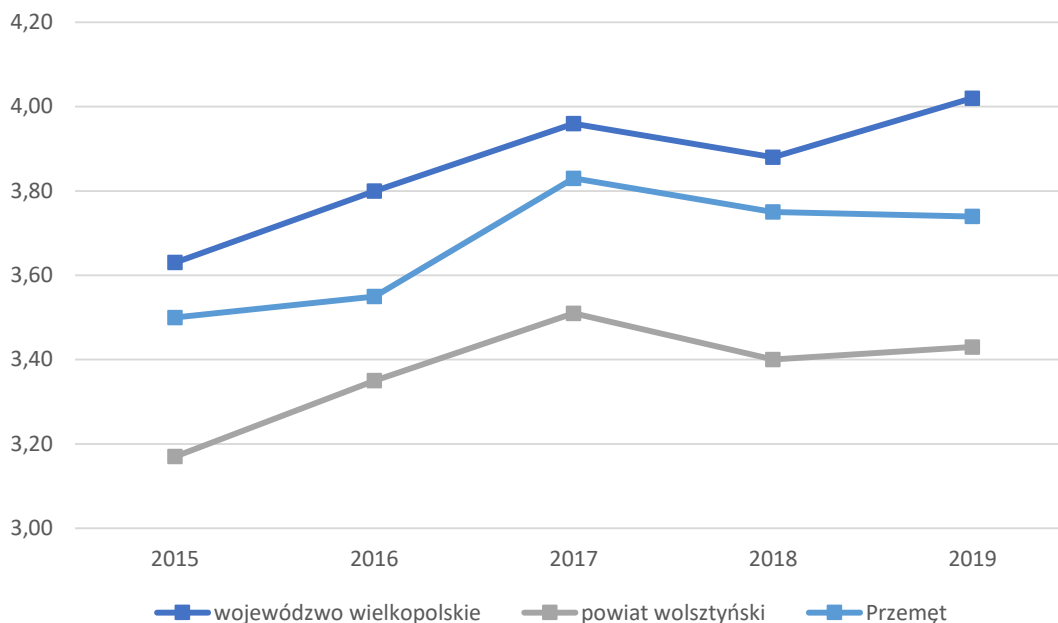
Tabela 22 Przykłady zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Gminie Przemęt

Nazwa Organizacji	Nazwa zadania
W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	
Uczniowski Klub Sportowy Pohl Judo Przemęt	Judo sportem olimpijskim
Harcerski Klub Sportowy „Azymut” Mochy	Prowadzenie szkolenia w biegu na orientację i szachach oraz organizacja cyklu imprez biegowych
Uczniowski Klub Sportowy "Gambit" Bucz	Organizacja treningów i turniejów szachowych
Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Wolsztyn	Aktywizacja sportowa mieszkańców oraz szkolenie dzieci i młodzieży z Gminy Przemęt

Klub Sportowy „KUK-SON” Pawłowice	Szkolenie sportowe w sekcji taekwondo olimpijskiego. Udział w zawodach sportowych w kraju i za granicą
Szkolny Klub Sportowy Helios Bucz	Organizacja i udział w treningach, meczach, zawodach i innych imprezach sportowych oraz rekreacyjnych, utrzymanie i udostępnianie bazy sportowej, wspieranie klubów sportowych działających na terenie Gminy Przemęt w zakresie szkolenia sportowego
Towarzystwo Gimnastyczne Sokół Perkowo	Spyw kajakowy oraz turniej siatkówki
Uczniowski Klub Sportowy Krokus Wieleń	Krokusowe Spotkania z Tradycjami Sportów Wodnych
Stowarzyszenie Krótkofalowców Ziemi Wolsztyńskiej	Harcerskie łowy na lisa
W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	
Harcerski Klub Sportowy „Azymut” Mochy	Cross Śladami Bartka z Piekła
Stowarzyszenie Przyjaciół Moch	XII Rajd Śladami Cystersów. Odnowienie Rowerowego Szlaku Cysterskiego
Uczniowski Klub Sportowy „Sokół” Kaszczor	Festyn rodzinny - współpraca międzypokoleniowa mieszkańców
Stowarzyszenie Emerytów, Rentistów i Inwalidów KOŁO KASZCZOR	"Powitanie lata" - puszczenie wianków na wodę
Uczniowski Klub Sportowy Krokus Wieleń	Wieczór Hawajski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Przemęt

Liczba organizacji społecznych w Gminie Przemęt w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców charakteryzuje się tendencją wzrostową i kształtuje się na poziomie średnim w porównaniu do powiatu i województwa.

Ryc. 21 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.6. Kultura i sport

Głównym ośrodkiem kultury jest Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Przemęcie (GCKiB). Jednostka ta działa od 2016 roku na skutek połączenia Gminnego Ośrodka Kultury w Przemęcie i Gminnej Biblioteki Publicznej. GCKiB zlokalizowane jest w Przemęcie pod adresem ul. Jagiellońska 16. Do głównych zadań ośrodka należy w szczególności:

- zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy,
- rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców Gminy,
- upowszechnianie wiedzy i nauki,
- ochrona dziedzictwa kulturowego regionu,
- prowadzenie działalności w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- działalność instruktazowo – metodyczna,
- organizacja spektakli, koncertów, festynów, wystaw, konferencji,
- organizacja imprez rozrywkowych, artystycznych, turystycznych, sportowo-rekreacyjnych,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- współpraca z sołectwami, stowarzyszeniami, innymi instytucjami,
- prowadzenie działalności promocyjnej.

W ramach GCKiB funkcjonuje Uniwersytet Trzeciego Wieku, który oferuje wykłady tematycznie, a także zajęcia w sekcjach: komputerowej, języka angielskiego, rękodzieła, zdrowia, zumby. Oprócz tego pod GCKiB działa: Młodzieżowa Orkiestra Dęta, grupa mażorettek „Vena”, zespół wokalny „Gioielli”, teatr „Zaczarowana Dorożka” oraz odbywa się kółko plastyczne, zajęcia z rękodzieła artystycznego i tańca towarzyskiego.

Na terenie gminy funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu Senior+ w Błotnicy oraz cztery kluby seniora w Przemęcie, Buczu, Mochach oraz Kaszczorze.

Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Przemęcie jest również wydawcą informatora Samorządu Gminy Przemęt „Kurier Przemęcki” oraz organizatorem cyklicznych imprez wśród których wyróżnia się: Średniowieczny Jarmark Cysterski, Festyn Powitanie Lata, Przemęckie Święto Szparaga, Przemęckie Rajdy Rowerowe.

Aby rozwijać ofertę kulturalną Gminy Przemęt, wskazany jest remont sali głównej Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki.

Na terenie Gminy znajduje dużo sal wiejskich m.in. w m. Borek, Poświętno, Osłonin, Biskupice, Siekowo, Solec, Solec Nowy, przy czym sale w Osłoninie i Solcu Nowym są wyremontowane, a większość pozostałych wymaga remontu. W zakres działalności świetlic wiejskich wchodzi przede wszystkim wynajem sali społeczności lokalnej oraz organizacja imprez rodzinnych.

W ramach Biblioteki w Przemęcie działają także 3 filie biblioteczne w Kaszczorze, Buczu i Mochach.

Działalność promocyjna prowadzona jest poprzez portal Facebook oraz stronę internetową GCKiB (www.gckib.org.pl), plakaty, relacje i zapowiedzi w Radio Elka i Telewizji Leszno, a także upowszechnianie informacji w lokalnym informatorze „Kurier Przemęcki” oraz w lokalnej prasie, m. in. w gazetach „Wasz Dzień Po Dniu” czy „Głos Wolsztyński”.

Promocja Gminy Przemęt może być rozszerzana w oparciu o spotkania ze znanymi postaciami z Gminy np. Katarzyną Sobierajską (judo), osobami opowiadającymi historię o płk. Stanisławie Siudzie (uczestniku powstania wielkopolskiego), sportowcami z Azymutu Mochy (posiadającymi liczne osiągnięcia na arenie międzynarodowej w biegu na orientację), p. Marianem Murkiem z Górska (znanym rzeźbiarzem), Jerzym Maluśkim (olimpijczykiem) czy Antonim Fornalskim (regionalistą i autorem książek).

Infrastrukturę sportową w Gminie Przemęt tworzy Boisko Orlik Przemęt w skład którego wchodzi boiska do piłki nożnej, koszykówki oraz siatkówki, a także siłownia na świeżym powietrzu. Kompleks boisk Orlik wymaga remontu. Ponadto w miejscowościach Mochy, Bucz, Kaszczor, Starkowo, Solec zlokalizowane

są stadiony piłkarskie. Atrakcyjną formą rozwijania kultury fizycznej są też siłownie zewnętrzne, które poza Przemętem znajdują się m.in. w Mochach, Osłoninie, Barchlinie i Solcu.

Poza piłką nożną, w Gminie Przemęt rozwijane są takie dyscypliny sportu jak np. judo, biegi na orientację czy sporty wodne, do uprawiania których w Gminie występują bardzo dobre predyspozycje. Warunki przyrodnicze stwarzają także potencjał do jeszcze szerszego rozwoju dyscyplin sportowych, w tym kajakarstwa.

SPIS TABEL

Tabela 2 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Przemęt w latach 2015-2018 na tle powiatu.....	51
Tabela 3 Zasób mieszkaniowy Gminy Przemęt	55
Tabela 4 Ilość odpadów komunalnych zebranych na terenie Gminy Przemęt w latach 2015-2019	56
Tabela 5 Liczba decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji wydanych w Gminie Przemęt w latach 2012-2019	57
Tabela 6 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w Gminie Przemęt w latach 2015 i 2019 na tle innych jednostek	61
Tabela 7 Dochody podatkowe Gminy Przemęt w latach 2015-2019	65
Tabela 8 Wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2015-2019	65
Tabela 9 Zmiana liczby ludności w Gminie Przemęt w latach 2015-2019 na tle innych jednostek	67
Tabela 10 Udział mieszkańców w wieku kreatywnym i senioralnego obciążenia demograficznego w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa.....	68
Tabela 11 Przyrost naturalny i saldo migracji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle innych jednostek	69
Tabela 12 Podstawowe dane na temat przedszkoli w Gminie Przemęt	70
Tabela 13 Podstawowe dane na temat szkół w Gminie Przemęt	70
Tabela 14 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Przemęt w 2019 roku	71
Tabela 15 Wyniki egzaminów maturalnych w Gminie Przemęt w 2019 roku	72
Tabela 16 Placówki medyczne na terenie Gminy Przemęt	73
Tabela 17 Specjalistyczne placówki medyczne na terenie Gminy Przemęt	73
Tabela 18 Apteki i punkty apteczne na terenie Gminy Przemęt	73
Tabela 19 Programy profilaktyczne realizowane na terenie Gminy Przemęt	74
Tabela 20 Podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemęcie	75
Tabela 21 Charakterystyka jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Przemęt	77
Tabela 22 Przykłady zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Gminie Przemęt	77

SPIS RYCIN

Ryc. 7. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu	40
Ryc. 8 Lokalizacja Gminy Przemęt w kraju i na tle gmin sąsiadujących	47
Ryc. 9 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Przemęt	48
Ryc. 10 Udział korzystających z instalacji wodno-kanalizacyjnej w Gminie Przemęt w 2018 roku na tle powiatu i województwa	54
Ryc. 11 Teren włączony do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Przemęt	60
Ryc. 12 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa	62
Ryc. 13 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa	62
Ryc. 14 Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa	63
Ryc. 15 Wykonanie budżetu Gminy Przemęt w latach 2015-2019	64
Ryc. 16 Struktura dochodów do budżetu Gminy	64
Ryc. 17 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa	66
Ryc. 18 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Przemęt	67
Ryc. 19 Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Gminy Przemęt do 2030 roku.....	68
Ryc. 20 Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa.....	76
Ryc. 21 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Przemęt na tle powiatu i województwa.....	78

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA - Strategia rozwoju gminy Przemęt na lata 2021-2027

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						

Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						
Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:**1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:**

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenie ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- budowa sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- inne (*jakie?*).....

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy Przemęt?

2. Czy Pani/Pana zdaniem Przemęt powinien odzyskać prawa miejskie?

TAK NIE

Metryczka

Płeć: kobieta mężczyzna

Wiek: poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat
 46-55 lat 56-65 lat powyżej 65 lat

Zatrudnienie: uczeń/student rolnik przedsiębiorca osoba pracująca
 osoba bezrobotna emeryt / rencista inne (jakie?)

Zamieszkanie: jestem mieszkańcem gminy nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURA I CZYSTE ŚRODOWISKO PODSTAWĄ PODNOSZENIA POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Zwiększenie dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej	· Zwiększenie dostępności wszystkich obiektów i miejsc użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i osób starszych poprzez znoszenie barier architektonicznych.				
	· Lobbing władz Gminy na rzecz budowy / rozbudowy i przebudowy dróg innych niż gminne. Współpraca z zarządcami dróg: Wojewódzkim Zarządem Dróg oraz Powiatowym Zarządem Dróg.				
	· Walka z wykluczeniem transportowym m.in. poprzez stworzenie koncepcji organizacji transportu publicznego.				
	· Organizowanie bezpiecznych i dostępnych miejsc parkingowych na terenach Gminy.				
	· Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i chodnikach gminnych, poprzez budowę nowych lub modernizację istniejących dróg i chodników oraz ich właściwe utrzymanie i zarządzanie nimi.				
	· Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.				
1.2. Poprawienie jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez uporządkowaną gospodarkę wodno-ściekową	· Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę lub budowę nowej sieci kanalizacyjnej oraz modernizację / budowę nowych oczyszczalni ścieków; modernizacja sieci wodociągowej.				
	· Optymalizacja gospodarki ściekowej w punktach bez dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej m.in. poprzez dofinansowanie do przydomowych oczyszczalni ścieków.				
	· Współpraca z PGW Wody Polskie oraz uczelniami wyższymi, w celu zbadania przyczyn zanieczyszczenia jezior oraz możliwości przeciwdziałania.				
1.3. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy	· Modernizacja i rozbudowa monitoringu gminnego.				
	· Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na drogach gminnych poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych.				
	· Utworzenie Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego w celu usprawnienia działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa.				
	· Systematyczne doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej działających na terenie Gminy.				
	· Ubieganie się o stacjonowanie karetki pogotowia na terenie Gminy.				
	· Prowadzenie działań edukacyjnych służących podniesieniu poziomu bezpieczeństwa.				

1.4. Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu	· Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery poprzez m.in. stwarzanie warunków i współpracę z podmiotami zewnętrznymi w celu doprowadzenia sieci gazowej do miejscowości gminnych.				
	· Prowadzenie programów przyczyniających się do ochrony powietrza i innych zasobów naturalnych oraz kształtujących postawy przyjazne środowisku, w tym edukacyjnych i infrastrukturalnych.				
	· Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i mieszkań komunalnych oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych.				
	· Podjęcie współpracy ze środowiskami eksperckimi, w tym uczelniami wyższymi w zakresie opracowania standardów proekologicznych w zarządzaniu Gminą.				
	· Uporządkowanie i podniesienie poziomu gospodarki odpadami na terenie Gminy (jednostka odpowiedzialna – Związek Międzygminny OBRA).				
	· Prowadzenie różnych działań z zakresu edukacji ekologicznej, skierowanej i dostosowanej do wszystkich grup społecznych.				

CEL STRATEGICZNY II: ROZWÓJ GOSPODARCZY ORAZ POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY BAZUJĄCE NA LOKALNYCH WALORACH I ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJU

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Polityka przestrzenna Gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju	· Aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wynikająca z bieżącej oceny jego aktualności.				
	· Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów priorytetowych.				
	· Uporządkowanie gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej wraz z rozwiązaniem problemu samowoli budowlanych, występujących na terenie Gminy.				
	· Prowadzenie aktywnej, zrównoważonej polityki mieszkaniowej Gminy.				
2.2. Wsparcie rolnictwa	· Wsparcie organizacji sprzedaży bezpośredniej produktów rolniczych m.in. poprzez budowę targowiska, promowanie lokalnych producentów i produktów.				
	· Wsparcie inicjatyw zmierzających do utworzenia gospodarstw agroturystycznych.				
	· Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (folie).				
	· Aktywizacja zawodowa osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej, pomoc w nabywaniu kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, a także edukacja z zakresu nowoczesnego rolnictwa.				
	· Wsparcie rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Gminy.				

2.3. Wsparcie przedsiębiorców i stworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy	· Wypracowanie systemu wsparcia przedsiębiorców.				
	· Rozwój współpracy publiczno-prywatnej.				
	· Zapewnienie terenów pod inwestycje: studium i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a także uzbrojenie terenów w infrastrukturę podstawową m.in.: gazyfikacja, rozwój Internetu szerokopasmowego, sieci kanalizacji.				
	· Utworzenie organu doradczego w zakresie biznesu przy organie wykonawczym Gminy.				
	· Popieranie zakładania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych w tym spółdzielni społecznych m.in. przez zlecanie im zadań w ramach zamówień in-house.				
	· Aktywizacja zawodowa osób wykluczonych społecznie, zagrożonych wykluczeniem, osób ze specjalnymi potrzebami, m.in. poprzez stworzenie programu wsparcia dla przedsiębiorców zatrudniających osoby wykluczone, niepełnosprawne i zagrożone wykluczeniem społecznym.				
2.4. Wysokiej jakości oferta turystyczna, rekreacyjna i wypoczynkowa, nastawiona na oczekiwania wszystkich grup społecznych	· Opracowanie i wdrożenie strategii promocji Gminy i produktów regionalnych.				
	· Budowanie / utrwalanie świadomości ponadlokalnej i regionalnej wśród mieszkańców Gminy.				
	· Odbudowa, modernizacji i rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w oparciu o zasoby i walory przyrodnicze.				
	· Poprawa dostępu do miejscowości turystycznych poprzez rozbudowę dróg dojazdowych i ścieżek rowerowych.				
	· Stworzenie koncepcji rozwoju turystycznego opartego na historii cystersów, np. poprzez muzeum, bazę noclegową, odbudowę wiatraków, szlak pieszo-rowerowy.				
	· Rozwój bazy turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej przy wykorzystaniu zasobów wodnych na terenie Gminy m.in. w Osłoninie i innych miejscach turystycznych, zachowując jednocześnie wszelkie wymagania w zakresie ochrony przyrody i środowiska.				
	· Budowa, modernizacja i rozbudowa szlaków turystycznych, w tym: rowerowych, pieszych, konnych, wodnych.				
	· Zagospodarowanie lokalnego dziedzictwa historycznego.				

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I WYKSZTAŁCONE SPOŁECZEŃSTWO MOTOREM ROZWOJU GMINY

Cel operacyjny	Kierunki działań	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się w Gminie	· Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej m.in. poprzez udostępnianie pomieszczeń gminnych na preferencyjnych warunkach podmiotom opieki zdrowotnej.				
	· Wspieranie przez gminę programów profilaktyki zdrowotnej i badań przesiewowych, m.in. we współpracy z podmiotami medycznymi.				
	· Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej.				
	· Uporządkowanie i aktywizacja gospodarki mieszkaniowej poprzez zaangażowanie Gminy m.in. w budownictwo wielorodzinne.				
	· Rozwój i promocja aktywności oraz wydarzeń sportowych, i kulturalnych.				
	· Wsparcie aktywności zawodowej rodziców poprzez zwiększenie przez różne formy miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.				
	· Stworzenie i prowadzenie placówek i innych instrumentów wspierających osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym m.in. budowa i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy, powołanie asystentów osób niesamodzielnych.				
	· Zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczych i oferty kulturalno-integracyjnej dla seniorów.				
	· Utworzenie Rady Seniorów jako organu konsultacyjnego.				
	· Poprawa dostępności do obiektów i usług publicznych.				
3.2. Zapewnienie miejsc do odpoczynku po nauce i pracy	· Systematyczna budowa, modernizacja i rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.				
	· Podkreślenie charakteru i wzmocnienie 4 największych miejscowości Gminy, tj. Przemętu, Moch, Buczu, Kaszczoru, jako lokalnych centrów społecznych i kulturalnych.				
	· Opracowanie programu modernizacji i wyposażenia świetlic wiejskich oraz ich dalszego funkcjonowania przy uwzględnieniu aktywnej roli Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki, odpowiedzialnego za bogatą ofertę życia kulturalnego, a w tym również działalność kół zainteresowań dla młodzieży i seniorów.				
	· Budowa i modernizacja nowoczesnych, bezpiecznych placów zabaw oraz innych obiektów integracji mieszkańców.				

3.3. Wysoka jakość oświaty wizytówką Gminy Przemęt	· Efektywne zarządzanie majątkiem szkoły, obniżenie kosztów eksploatacji m.in. poprzez termomodernizację, system optymalizacji wyżywienia w szkołach.				
	· Stworzenie Strategii rozwoju oświaty, z uwzględnieniem potrzeb rozwijającej się Gminy.				
	· Stworzenie koncepcji systemu monitoringu losów absolwentów szkół z terenu Gminy, w powiązaniu z zachętami do przekazywania informacji o dalszej karierze edukacyjnej i zawodowej, a także powiązanie z dalszym zamieszkaaniem i rozwojem mieszkalnictwa na terenie Gminy.				
	· Dostosowanie szkół do potrzeb rzeczywistego włączenia uczniów ze specjalnymi potrzebami.				
	· Pomoc uczniom z trudnościami w nauce, a także stymulowanie i wspieranie rozwoju uczniów uzdolnionych.				
	· Dostosowanie nauczania do potrzeb i sytuacji na rynku pracy, w tym poprzez nawiązywanie przez szkoły współpracy z pracodawcami, kształtowanie postaw przedsiębiorczych np. w samorządach uczniowskich, wolontariacie.				
	· Stałe podnoszenie jakości infrastruktury szkolnej; zapewnianie nowoczesnych pracowni, Internetu, technologii multimedialnych.				
	· Szkoły jako kuźnia aktywności uczniów – wsparcie dla projektów kulturalnych, oświatowych, społecznych, wymian międzynarodowych.				
	· Stworzenie koncepcji rozwoju sieci przedszkoli, w tym przedszkoli niepublicznych, z uwzględnieniem możliwości powstania przedszkola działającego w okresie letnim w formie półkolonii.				
3.4. Aktywna współpraca oraz wzmocnienie potencjału jednostek pomocniczych i organizacji pozarządowych	· Efektywne wykorzystanie środków z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Przemęt, m.in. na realizację oddolnych inicjatyw promujących spędzanie czasu w zdrowy społecznie sposób.				
	· Zaangażowanie organizacji pozarządowych – powierzanie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym (zwłaszcza w takich obszarach jak: ochrona społeczna osób niepełnosprawnych, aktywizacja osób starszych i/lub ze stwierdzoną niepełnosprawnością, kultura, historia lokalna, społeczności lokalne, sport).				
	· Realizacja przedsięwzięć oczekiwanych przez mieszkańców wsi w ramach wyodrębnionego z budżetu Gminy funduszu sołeckiego.				
· Tworzenie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi w dłuższej perspektywie czasowej, idące w parze ze zwiększeniem środków do dyspozycji NGO.					

Uzasadnienie

do Uchwały Nr 410/2022 Rady Gminy Przemęt z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021 – 2027.

W roku 2020 przestała obowiązywać Strategia Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2014 – 2020. W związku z powyższym zaistniała potrzeba opracowania nowej Strategii na kolejna lata.

Pracę nad Strategią rozpoczęto w listopadzie 2020 roku, kiedy to Rada Gminy Przemęt przyjęła uchwałę nr 216/2020 z dnia 26 listopada 2020 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027. Następnie Zarządzeniem Wójta Gminy Przemęt z dnia 27 listopada 2020 roku został powołany Zespół ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027. Do jego zadań należało opracowanie założeń do projektu Strategii, pomoc przy opracowaniu projektu Strategii oraz uczestnictwo w warsztatach strategicznych. W dniach od 3 marca 2021 roku do dnia 7 kwietnia 2021 roku zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zostały przeprowadzone konsultacje społeczne nad projektem Strategii. Konsultacje zostały przeprowadzone w formie zbierania uwag i opinii w formie papierowej i elektronicznej. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych zostało ogłoszone na oficjalnej stronie internetowej Gminy Przemęt z załączeniem pliku z projektem Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 i formularzem zgłaszania uwag, opinii, propozycji zmian. W toku konsultacji społecznych udział wzięła 1 osoba, która zgłosiła 1 uwagę za pomocą udostępnionego formularza oraz 1 instytucja, która zgłosiła 1 uwagę poza formularzem zgłaszania uwag. Łącznie w konsultacjach społecznych wpłynęły dwie uwagi w tym jedna uwaga została uwzględniona w całości oraz jedna uwaga została częściowo uwzględniona.

Następnie zgodnie z art. 10 f ust 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym projekt Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 został przesłany do Zarządu Województwa Wielkopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Zgodnie z uchwałą nr 3543/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 6 maja 2021 roku w sprawie wydania opinii dotyczącej spójności projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku, Zarząd Województwa Wielkopolskiego wydał pozytywną opinię dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021- 2027.

Projekt Strategii przesłany został także do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z prośbą w zakresie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027. W odpowiedzi Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 27 kwietnia 2021 roku (znak sprawy DN-NS.9011.471.2021) uzgodnił pozytywnie możliwość odstąpienia od procedury przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Przemęt. W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 7 maja 2021 roku (znak sprawy: WOO-III.410.257.2021.AM.1) poinformował o konieczności przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko. Po przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 24 czerwca 2022 roku (znak sprawy: WOO-III.410.474.2022.PW.1) zaopiniował pozytywnie projekt Strategii Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021-2027 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Strategia Rozwoju Gminy Przemęt na lata 2021 – 2027 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego i określa kluczowe kierunki rozwoju Gminy Przemęt. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania. Strategia została opracowana z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej wskazując mocne i słabe strony Gminy Przemęt.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie uchwały jest uzasadnione